

DOLENJSKI LIST

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA OKRAJA NOVO MESTO

LASTNIK IN IZDAJATELJ: Okrajni odbor SZDL Novo mesto — Izhaja vsak četrtek — Posamezna številka 20 din — LETNA NAROČNINA 900 din, polletna 450 din, četrletna 225 din; plačljiva je vnaprej — Za inozemstvo 1800 din oziroma 4 ameriške dolarje — TEKOCI RACUN pri Mestni hranilnici — Komunalni banki v Novem mestu št. 606-70/3-24

Štev. 9 (571)

Leto XII.

NOVO MESTO, 2. MARCA 1961

UREJUJE uredniški odbor — Glavni in odgovorni urednik Tone Gošnik — NASLOV UREDNIŠTVA IN UPRAVE: Novo mesto, Glavni trg št. 3 (vhod iz Dilančeve ulice) — Poštni predal Novo mesto 33 — TELEFON uredništva in uprave št. 127 — Nenaročenih rokopisov in fotografij ne vračamo — TISKA Casopisno podjetje »Delo« v Ljubljani

»Ko je odstranjena zasebna lastnina proizvajalnih sredstev — glavni vzrok diskriminacije žensk — so dani temelji za rešitev vseh vprašanj, ki so ovirale ženske, da niso mogle biti hkrati poklicne delavke in srečne žene in matere...« (Vida Tomšič — v zadnji številki NASE ŽENE)

563 proizvajalk in 2 milijardi, toda le dve odbornici v ljudskem odboru

Občina Metlika šteje med tiste z največjim številom zaposlenih žena v okraju — Družba ženam njihovo sodelovanje v proizvodnji slabo vrača — Tudi žene so krive, da ni že marsikaj bolje urejeno, saj vse preveč molče in so premalo odločne; preliho in preskromno uveljavljajo svoje upravičene zahteve

99 odstotkov članov narodnoosvobodilnih odborov v ljudski revoluciji je bilo žena. Bile so gospodarstveniki, politični delavci in kmetijci. Polja so bila obdelana skrbneje kot prej, pridelali so več. Vsi količnejši sposobni moške so bili v brigadah. Vsaki brigadi so znale žene oskrbeti hrano in celo cigarete in sol; nobena skupina ranjencev ni šla skozi Metliko, ne da bi jo skrbno postregle. Vseh nalog so se lotevale odločno in jih vedno čestito izpolnile. To je bilo obdobje prave, resnične enakopravnosti žena.

Danes je v občini Metlika zaposlenih 563 žena in 360 moških. V ljudskem odboru in v vodstvih družbenih organizacij pa žena skoroda ni. Izgovarjajo se, da nimajo časa in da niso sposobne. Mar je to res? Da nimajo časa, bi morda držalo, saj v Metliki še ni otroškega vrta ne servisov stanovanjske skupnosti. 563 žena pa ustvarja $\frac{2}{3}$ bruto proizvoda v industriji in obrti. — Pred letošnjim 8. marcem, mednarodnim praznikom borbenih žena, smo obiskali metliške žene, ki so nam povedale marsikaj zanimivega in poučnega.

— Marsičesa smo krive same. Več je proizvajalk kot proizvajalcev, pa vendar samo razpravljamo o otroškem vrtcu in o stanovanjski skupnosti. Ni še nobenega servisa, ki bi

razbremenil mater proizvajalko. Ko se vrne domov, jo čakajo otroci, mož, kuhinja in kopica gospodinjinskih opravil. Je pripovedovala Anica Lavrič, predsednica Občinske komisije za družbeno uveljavljanje žena v Metliki.

— Ste pri podjetjih že pokusili? Morda ni razumevanja?

— Smo, pri Beti nam grede na roko, Zavod za zaposlovanje invalidnih oseb je komaj začel, pa že kaže mnogo razumevanja. Najslabše je v Novotoku. Ko so na sestanku kolektivna razpravljali o otroškem vrtcu, je neka žena rekla, da ni potreben, ostale pa so molčale...

— In stanovanjska skupnost? Kje so vzroki, da ne zaživijo?

— Preveč govorimo in premalo delamo! V Domu onemoglih pralni stroj ni izkoriščen. Pripravljamo se dati ga v uporabo stanovanjski skupnosti. Javno kopalnice bi lahko z majhnimi sredstvi uredili pri Beti, saj bo tam še najmanj težav. Za prehrano šolskih in

vedamo, da ustvarjamo žene dve tretjini bruto proizvoda v občini. Tih smo, ko bi morale glasno zahtevati.

Kaj smo zvedeli na občini

Tajniku tov. Martinu Molku sem zastavil tri vprašanja:

— Koliko žena dela v industrijski proizvodnji, kolikšen je

zadnjih volitvah. Za razbremenitev žene proizvajalke smo začeli odločneje delati šele leto. Ustanoviti moramo otroški vrtec ter nekaj servisov stanovanjske skupnosti, ki bi ženi največ zalegli. Občina bo zahtevala žena kar najbolj podporila. Zeleli bi pa, da bi bolj sodelovale pri odpravljanju težav, da bi se pogosteje oglašale in da bi bile odločneje.

Mački Skolber je povedala

Dela v Zavodu za zaposlitev invalidnih oseb v Metliki. Iz nje se je kar uslo:

— Poročena sem, imam dva otroka, eden je star deset let, drugi deset mesecev. Tudi mož je v službi. Mučim se z dvema otrokoma, ker ni otroškega vrta. Z možem sva na hrani v gostilni, starejši fant je v šolski kuhinji, dojenčka imam v zasebni oskrbi. Ko pridem domov, me čaka vse: otrok, mož, najhuje pa je pranje. Nedelje zame sploh ni. Državnih praznikov se veselijo vsi, samo me smo prikrajšane, ker takrat komajda kaj postorimo doma. Najbolj me boli to, da je fant medtem, ko sem jaz v službi, prepuščen ulici. Nisem edina s takšnimi skrbmi, zato bi se res lahko združile in odločneje zahtevale, naj nam podjetje in družba pomagajo bolj kot doslej, saj družbi v proizvodnji precej dajemo.

(Nadaljevajo na 3. strani)

Obvesilo bralcem

Bralce našega lista prosimo, da sami prepoznajo 7. in 8. stran današnje številke. Dobili boste prilogo »Mladi o sebi«, ki smo jo skupaj z vodstvom OK LMS namenili nedeljki okrajni mladinski konferenci.

Na številna pisma in telefonična vprašanja sporočamo, da pismo naše je pobirajo naročnino za prvo polletje. Ker izpolnjujemo polletno po abecednem redu, bodo nekatere pošte prišle na vrsto šele ta in prihodnji teden. Prosimo vas, olajšajte odgovorno delo pismo-nosom s tem, da jim takoj izplačate polletno naročnino za domači tednik.

UREDNIŠTVO IN UPRAVA

Z A B E L E Ž E N O

Okrajni zavod za socialno zavarovanje se krepko trudi kar najbolj decentralizirati zdravstveno službo, saj se obnašajo občine do nje prav mačehovski. Komunalni sistem se utrjuje, občine prevzemajo nove in nove pristojnosti, združujejo se, da bi bile gospodarsko močnejše in da bi lažje zmagovale vse naloge. Pri zdravstveni službi v občinah je obratno. Drobimo jo, namesto da bi občine poskrbele za enotno zdravstveno politiko. Zdravstveni domovi, postaje in pomožne postaje so nepovezani in plavajo, kakor vedo in znajo... V sedmih občinah je 16 zdravstvenih ustanov (bolnišnice niso štete), vsaka pa se po svoje ukvarja z upravnimi, kadrovske in finančnimi problemi. Niti resnica, da je zdravstvena zaščita v gospodarsko nerazvitih področjih dražja kot v razvitih, nas ni izmožnila. Kdo naj krije izgube? Izvršni odbor OZSZ je že sklenil, da bo letos razpravil o dotaciji in o pomoči za preventivno službo v eno samo zdravstveno ustanovo v vsaki občini in ne več z usemi, kakor je doslej.

Črnilo ni zdravilo

V občini Novo mesto dela 49 zdravstvenih delavcev in 12 administrativnih moči, v občini Brežice 28 zdravstvenih delavcev in 12 administrativnih moči, v občini Črnomelj, ki je edina v okraju zdravstveno službo strnila in administracijo vseh zdravstvenih ustanov združila pri zdravstvenem domu v Črnomlju, pa dela 20 zdravstvenih delavcev in 13 administrativnih moči. Ali ne bi bilo bolje, če bi osrednji zdravstveni dom v vsaki občini imel pomočnika upravnika, ki bi se poročal zdravniku — upravniku, mesto da bi se vsak zdravnik v vsaki zdravstveni ustanovi poleg strokovnega dela ukvarjal vsak dan vsaj dve uri še z birokracijo? Kaj je cena? Gotovo oblika, ki so jo osvojili v občini Črnomelj.

Zdravniki so za nas dragocen kader, še vse premalo jih je, na vseeno donuščamo, da rabejo dopise, skrbje za plače se mučijo s teričnimi previzniki in si, na kratko rečeno, mažejo vrste s črnilom! Toliko smo (namo vsaj) že pametni, da vemo: črnilo ni zdravilo!

J. M.

POZDRAV KONGRESU

»Naš povojni družbeni razvoj je močno razširil obseg in poglobil vsebino političnega vpliva v času borbe organsko nastale najbolj množične politične organizacije Ljudske fronte Jugoslavije oziroma Osvobodilne fronte Slovenskega naroda. Sklep IV. kongresa FLRJ o preimenovanju v Socialistično zvezo delovnega ljudstva Jugoslavije in analogni sklep IV. kongresa OF Slovenije zato označujeta dobo med dvema kongresoma, med IV. in V., dobo graditve socialističnih odnosov na najširši fronti in ob aktivni udeležbi milijonov članov naše organizacije.

Zasnove novih, socialističnih odnosov, ki jih je izražala naša stvarnost pred IV. kongresom, so v razdobju, za katero dajemo obračun na sedanjem kongresu, dobile konkretno obliko in, kar je najvažnejše, svojo materialno osnovo in idejno politično utemeljitev v Programu VII. kongresa ZKJ. Samo dejstvo, da pomeni to razdobje likvidacijo mezdnih odnosov in da postavlja odločno in prvič v zgodovini na pravo mesto delavca upravljavca, ki si ne odmerja samo nagrado za vložen trud, temveč tudi razpolaga s presežkom svojega dela, je dovolj prepričljivo, da so novi odnosi postali resničnost.

Veliki uspehi, ki smo jih dosegli v zadnjih letih v industriji, kmetijstvu, komunalni graditvi, v povečanju osebne standarda itd., niso samo rezultat povečanih investicij, temveč, lahko rečemo, v prvi vrsti posledica pravilne politike delitve celotnega dohodka in s tem povezanega nagrajevanja po učinku in večje storilnosti, ki je nujno sedila. Podatek, ki govori o tem, da smo se v zadnjih letih uvrstili med države, ki so najbolj povečale svoj narodni dohodek, to tudi potrjuje.

Uspehi v delavskem in družbenem upravljanju so pospešili burni razvoj našega gospodarstva. Smemo reči, da so ostvarjene realne možnosti za nove velike uspehe v bodočih letih. Svobodno združevanje sredstev, kooperacija in podobno, so samo razne poti k temu, prvi poskusi automatizacije pa nam odpirajo pot med najnaprednejše države sveta. Dejstvo, da se že uspešno uveljavljamo v mednarodni menjavi dela, da po svojih močeh že prispevamo k razvoju

gospodarsko nerazvitih dežel, prav tako pa potrjuje naše velike uspehe, kar ponovno potrjuje misel, ki smo jo že povedali, da smo iz zaostale agrarne dežele postali nova industrijska sila...

S temi uvodnimi besedami začenja poročilo Glavnega odbora o delu Socialistične zveze delovnega ljudstva Slovenije med četrtim in petim kongresom. Nadaljuje se s pregledom gospodarskega razvoja Slovenije v tem času, govori o razvoju delavskega samoupravljanja, socialistični politiki na vasi in o razvoju kmetijstva, o dosežkih komunalnega sistema, socialnem zavarovanju, zdravstvu, socialni politiki in gradnji stanovanj, o kulturi in znanosti v Sloveniji, o vzgojno-izobraževalnem sistemu in idejno-političnem delu, o družbeni dejavnosti mladine in žensk, o organizacijskem razvoju SZDL med obema kongresoma, o vlogi in pomenu kolektivnih članov, o družbenih organizacijah, društvi in narodnih manjšinah v naši republiki. Ko se bo v torek, 7. marca, šlo v Ljubljani 720 delegatov in nekaj sto povabljenih gostov na V. kongres SZDL Slovenije, se bo začel tridnevni javni obračun naše največje »tribune najširših plasti delovnih ljudi«. Referat o tekočih nalogah organizacije Socialistične zveze o komunalnem sistemu bo prebral predsednik SZDL Slovenije Miha Marinko, nakar bo delal kongres v komisijah za organizacijska in kadrovska, za politična in ideološka vprašanja ter za družbeni sistem in gospodarstvo.

Člani Socialistične zveze delovnega ljudstva iz novomeškega okraja toplo pozdravljamo V. kongres SZDL Slovenije. S ponosom ugotavljamo, da so nas dosegli zadnjih let, zlasti pa še zadnje občinske konference SZDL znova prepričale, da je Socialistična zveza v tem času resnično postala organizator naše socialistične graditve. Brez nje, ki je najmočnejši činitelj naše socialistične zavesti, ne bi bilo delovnega poleta najširših delovnih množic, ki s tako vztrajnim zaupanjem grade sebi in otrokom lepši notranji dan. Brez nje, ki je cementirala jugoslovanski socialistični patriotizem v sodobni zlitost in neomajno skupnost delovnih ljudi vseh narodov Jugoslavije, ne bi imeli tega, kar danes že uživamo, o čemer

pa smo še pred dobrim pol- drugim desetletjem komaj govorili z najlepšimi željami. Vedno večji napredek delavskega samoupravljanja, čedalje širšega družbenega upravljanja in krepitev komun kot osnovnih celic naše družbene ureditve, vse to ustvarja iz dneva v dan nove odnose med ljudmi, proizvajalci in upravljavci, državljani socialistične Jugoslavije. Zlasti člani SZDL v novomeškem okraju, prej tako nerazvitim področju Slovenije, živo občutimo te velike spremembe in blagodejno korist socialistične družbene ureditve. Iz leta v leto naraščajo vrednost doma ustvarjene proizvodnje, čedalje večji je narodni dohodek v okraju in s pomočjo skupnosti uspešno dohitevamo razvitejše predele.

Zato se naš pozdrav V. kongresu SZDL Slovenije zlitva z željami vseh delovnih ljudi Slovenije v obljubo: PO DOSTEDANJI POTI IN POD VODSTVOM TOVARISA TITA NEOMAJNO NAPREJ — K SOCIALIZMU, NASI PRIHODNOSTI!

•Posebne oblike dela med ženskami, pa naj je bil to list ali organizacija, so bile vedno podrejene glavni nalogi — da bi premostili s posebnimi napori vse, kar je nehumanega razdajalo človeški rod in področje en spol drugemu — da bi čimprej omogočili, da vse zadeve rešujemo kot skupne, družbene, človeške. S tem, da bodo vse zadeve žene, matere, otrok stvar celotne družbe in vseh njenih organov, prav s tem se ukinja nasprotje med posameznikom in družbo, kar je bistvo naših socialističnih naporov...« (Vida Tomšič)

VARTEKS - konfekcija za vse!

Na vprašanja naših bralcev in glede na veliko zanimanje za novo prodajalno, ki jo bo odprla naša največja konfekcijska tovarna VARTEKS v Novem mestu, smo obiskali tovarno v Varaždinu in ugotovili več o tem.

Ze ko smo se vozili po ravni proti malemu gričku, okoli katerega so bile na široko raztresene hiše in ugledali med njimi nekaj tovarniških dimnikov, od katerih je bil eden posebno velik, smo ugotovili, da je to Varaždin, veliki dimnik varteksovega kompleksa. Pri vhodnih vratih smo zagledali v pravo delovno mravljišče. Med mnogimi stavbami za ograjo so se gibal ljudje, vsi so nekak hiteli. Nekateri so prenašali papirje, drugi mape, tretji blago. Preko 5.600 delavcev in delavk se giblje v Varteksovem naselju, ki je podobno manjšemu mestu.

Tovarniški glavni direktor, direktor konfekcije in komercialni so nam povedali, da bodo res tudi v Novem mestu odprli konfekcijsko prodajalno, kakršnih imajo v državi že preko 170. Otvoritev bi morala biti že 1. marca, toda izvajalec adaptacijskih del PIONIR ne more do roka opraviti mizarjskih del, zato se bo otvoritev zavlekla do konca meseca.

Tovarna Varteks, ki proizvaja 280 raznih proizvodov v 30 različnih velikostih, bo v Novem mestu ob otvoritvi dala v prodajo vse svoje proizvode za pomlad in poletje, kasneje pa bodo dobili še jesensko in zimsko blago. Prodajali bodo moške obleke od delovne za 3.700 din in navadne za 6.000 do 7.000 din do sa'omske za 30 tisočakov. Bogata bo tudi izbira ženskih uvoženih plaščev iz domačih in uvoženih tkanin v vseh barvah in raznih modelih.

Tudi ženska terilen in druga krila, kakor tudi kostime bo mogoče poceni kupiti pri Varteksu.

Posebej smo se zanimali za izdelke iz velvetona, ki je letos moderen, razen tega pa tudi praktičen. Povedali so nam,

da je s tem malo težje, ker je to uvozna tkanina, vseeno pa bomo Novomeščani dobili nekaj teh izdelkov.

Bogata bo tudi izbira otroških oblačil, katerih pri nas najbolj potrebujemo: obleke za dečke vseh vrst in oblik, plašči za dečke in deklice, vetrovke vseh vrst, kratke in dolge hlače ter razni kompleti.

«Naš namen je,» so izjavili predstavniki Varteksa, «približati proizvode potrošnikom vseh vrst, poklicev in krajev. Močno se trudimo, da bi nam to uspelo.»

Prepričani smo, da bo tudi novomeška prodajalna Varteksa potrdila sloves naše največje konfekcijske tovarne v državi.

Ria Bačar

NOV SISTEM DELITVE DOHODKA

27. februarja je v Novem mestu predsednik OLO Niko Belopavličič prišel posvetovanju o novem načinu delitve dohodka. Predsednik okrajnega sveta za delo in direktor Novoteksa Luka Dolenc, je nato spregovoril o vzrokih, ki so privedli do novega sistema delitve dohodkov in vrste novih predpisov, ki jih bo te dni sprejela ljudska skupščina. O zadevi poročamo zelo na kratko, ker jo je temerjito obdelalo dnevno časopisje.

Razmerje cen in vključevanje našega tržišča v svetovno tržišče ter v mednarodno delitve dela so bili glavni vzrok za novo delitve dohodka in izdajo 12 novih odlokov. Ti posega predvsem v ustvarjanje čistega dohodka pri podjetjih, v plačevanje prispevkov iz dohodka federaciji in ostalim politično-teritorialnim entitam, v ustvarjanje rezervnih skladov pri občinah in republikah ter v obdavčitev izrednega dohodka. Novi instrumenti ne bodo izpremenili samo odnosa med podjetji, ampak tudi prostor komunne v našem družbenem sistemu.

Hišnina je znižana

Na torkovi seji so odborniki ObLO Novo mesto, potrdili odlok o znižanju hišnine za 40 odstotkov. Konec lanskega leta je ObLO sprejel odlok o izračunu hišnine na podlagi točkovanja. Vse stanovanjske stavbe na podeželju so komisije ocenile po sistemu točk — kot stanovanja v Novem mestu, le da je bila vrednost točke v Novem mestu 440 din, na podeželju pa 420 din. Ker so v sosednjih občinah izračunovali hišnino s pomočjo kategorizacije stavb, je bila hišnina tam nižja kot v novomeški občini. Da bi razliko odpravili in za jedrilo negodovanje prebivalcev podeželja, je ljudski odbor sprejel nov odlok, ki hišnino znižuje za 40 odst., tako da je približno enaka kakor v drugih občinah. Odlok o znižanju pa ne velja za Novo mesto in Dolenjske Toplice, ki sta po odloku ObLO kraja, kjer se mora izvesti izračun hišnine po točkovanem sistemu. Odlok o znižanju prične veljati 1. januarja 1960, vse doslej vpla-

čane hišnine pa bodo hišnim lastnikom obračunali. Dobra plat prvotnega odloka je v tem, ker je zaradi temeljito izvedenega točkovanega sistema na podeželju dobila občina dober vpogled nad stanovanjskim fondom na vsem področju.

Začasni ObLO v Novem mestu

Občina Žužemberk se je združila z občino Novo mesto. Ker poteka mandat ljudskih odbornikov in pričakujemo razpis novih volitev, bo do takrat deloval začasni ljudski odbor, ki je bil osnovan na seji 28. februarja. Pred sejo so se odborniki obeh ljudskih odborov na sestanku pogovorili, koliko odbornikov bo štel novi odbor in koliko odbornikov novo priključenega področja bo zastopalo prebivalce v obeh

Seminar SZDL v Črnomlju

V Črnomlju je bil te dni seminar za vodstva krajevnih organizacij SZDL, ki se ga je udeležilo 38 članov. Na seminarju so govorili o vlogi krajevnih organizacij kot organa družbenega upravljanja. Vse nadaljnje uspehe v razvijanju našega družbeno-političnega sistema je treba navezati na povečanje materialne proizvodnje, ki naj bi bila odraz izpolnjevanja prihodnjih nalog v gospodarstvu.

Ugotovljeno je bilo, da se predlogi in mnenja volivcev in članov SZDL večkrat na terenu ne upoštevajo. Razumljivo je, da je to vzbujalo ne-

Nevednost ali zloba?

Po Sušici je v Dolenjske Toplice pred dnevi priplavala crnjenka kokoš. Starejša žena je zavpila šolskim otrokom ki so se vračali od pouka:

— Pogledite, otroci! Lepa, debela kokoš plava! Kragulji jo je najbrž ubil! Potegnite jo iz vode, sicer jo bom jaz! Dobra bo!

Solski otroci so kokoš potegnili iz vode in odnesli domov na Cerovec. Ker staršev ni bilo doma, so jo kar sami osmukali in očistili ter tovarski razdelili. Polovico so šolarji odnesli v Bušinec, drugo polovico pa so spekli v Cerovcu in pojedli. Iztrebke so vrgli na gnojišče.

Na Cerovcu so nato pri dveh hišah poginile vse kokoši. Veterinar je ugotovil kakoško kugo. V Bušincih lahko kugo še pričakujejo, ker trajajo inkubacijska doba 3 tedne.

Zakaj tako? Crkvice naši ljudje ne vedo, kragulj redkokoli izmuzi svoj plen. Kako je mogla ženska domnevati, da je kokoš, ki je plavala po Sušici, padla kragulju iz krempljev? Zato se resno vprašujemo: ali je posredi nevednost ali zloba. Skorodva smo prepričani, da je posredi zloba, češ če je poginila kokoš enemu, pa naj še drugim!

DRŽAVNI ZAVAROVALNI ZAVOD
podružnica NOVO MESTO

☆ pozdravlja mladino
☆ novomeškega okrajja
☆ in ji želi novih
☆ uspehov!

Mladi delavci in uslužbenci
Industrije obitve v Novem mestu
pozdravljamo udeležence okrajne mladinske konference!

ZUNANJEPOLITIČNI TEDENSKI PREGLED

Predsednik FLRJ Josip Broz Tito je v terek popoldne prispel na prijateljski obisk v afriško državo Gano. Prisereni in navdušeni sprejem, ki ga je doživel naš predsednik v prvi afriški državi (obiskal bo še Togo, Liberijo, Gvinejo in Maroko), je pokazal, da je med Jugoslavijo in med novimi neodvisnimi afriškimi državami že zrasel most prijateljstva in razumevanja, ki se bo z obiskom predsednika Tita brez dvoma še utrdil in razširil.

Titov obisk v zahodnoafriških državah sovpada z izredno resnim položajem v Kongu. Položaj se je še poslabšal v zad-

burga, ga »zavzele« in že prispele v Port Franqui, na mejni pokrajini Kasal in Leopoldvillu. Pri tem je značilno, da ni prišlo do nobenih bojov, ker je prebivalstvo — in celo Mobutujevi vojaki — pozdravilo čete zakonite vlade in jih gostoljubno sprejemalo.

Po najnovejših vesteh so sicer enote kongoške nacionalne vojske brez kakršne-ka koli pritiska ali spopada »zapustile« Luluaburg in se napotile proti severu. Za zdaj še ni znana njihova dokončna smer in tudi ne razlog za ta vojaški premik, Kongoška časopisna agencija iz

Ellsabethvillu (v Katangi), kamor sta na vrat na nos priletela predsednik kongoške vlade — iz Leopoldvillu Ilea in predsednik »rudarske republike« Kalondži, da bi proslila odpadnika Combeja za pomoč proti nacionalni kongoški vojski.

Za negotovost in zmedo, ki vladata med nasprotniki zakonite kongoške vlade, so značilna nasilna dejanja vojaštva v Leopoldvillu, ki jih podpirajo najvišji politični krogi v tem mestu, vsehvihi Kasavubuja. Mnogoje se napadi na pripadnike mednarodnih sil OZN in uslužbence misije OZN, tako da je morala misija

Zmeda v Leopoldvillu

njem tednu, ker so predsednik Kasavubu, Kalondži in Combe ter njihovi pristaši javno povedali in pokazali, da se ne mislijo ozirati na sklepe Varnostnega sveta in da imajo Združene narode zdaj, ko si ti nekoliko odločneje nastopili proti njim, za »sovražnike kongoške neodvisnosti«.

Toda položaj se je zastril tudi zaradi neke druge okoliščine. Na splošno preseenečenje in na preplah samozvanih kongoških politikov v Leopoldvillu, južnem K. aiju in Ellsabethvillu so enote zakonite kongoške vlade premiera Gizenge, ki ima sedež v glavnem mestu Vzhodne pokrajine Stanleyvillu, pokazale pod vodstvom generala Lundule nenavadno žilavost in prešle v »ofenzivo«.

Čete generala Lundule so namreč v preteklim tednu naglo krenile v smeri glavnega mesta pokrajine Kasal Lulu-

Leopoldvillu, ki je pod nadzorstvom Kasavubuja in Mobutuja, je celo poročala, da je posadka v Luluaburgu razorožila vse Lundulove vojake, ki so prišli tja pred dvema dneva. To se je pokazalo kot izmišljotina, ker je misija Združenih narodov prejela podrobna poročila iz tega mesta, iz katerih je razvidno, da v Luluaburgu ni nihče nikogar razoroževal ali napadal in da vlada v mestu še naprej popoln red in mir.

Očitno je, da je hotela Leopoldvillska časopisna agencija nekoliko ublažiti hud vojaški in moralni udarec za Kasavubuja in Mobutuja, ki ga je povzročil prihod nacionalnih kongoških vojakov v Luluaburgu.

Da je položaj po mnenju kongoških samozavencev resen, dokazuje živčnost v Leopoldvillu in mrzlično posvetovanje

OZN preseliti vse svoje funkcije in nekatere oddelke iz oddaljenih predmestij v mestno četrt okrog palače »Royal«, kjer je njen sedež.

Medtem je generalni sekretar OZN Hammarskjöld po posvetovanju s posvetovalnim odborom za Kongo sprejel nekatere ukrepe za uveljavljenje resolucije Varnostnega sveta o Kongu. Poslal je poveljstvu sil OZN v Kongu navodila, po katerih je treba, čeprav s silo, preprečiti državljansko vojno. Opozoril je belgijsko vlado, da mora umakniti vse belgijske osebe iz Konga, hkrati pa zaprositi Mednarodno sodišče pravice, naj določi kandidate za skupino treh sodnikov, ki bi izvedli preiskavo o okoliščinah, v katerih so bili umorjeni premier Lumumba in njegova sodelavca Okito in Mpolo.

Pred ustanovitvijo komunalnih zavodov za socialno zavarovanje

Zapiski k zasedanja skupščine podružnice OZSZ v Vidmu-Krškem

Zadnji četrtak je bilo IV. redno zasedanje skupščine OZSZ, podružnice v Vidmu-Krškem. Kot gost se je skupščino udeležil direktor okrajnega zavoda za socialno zavarovanje tov. Miha Počrvina. Poslovno poročilo je dal upravniki podružnice tov. Stane Drobnič.

Delegati so posegli v razpravo najprej glede zavarovanja kmetijskih proizvajalcev. Menili so, da ti še niso dovolj seznanjeni s pravicami zavarovanja. Direktor OZSZ Miha Počrvina pa je sporočil, da se

kmetje dobro poslužujejo svojih pravic. Stroški zdravljenja kmetijskih zavarovancev za občino Videm-Krško znašajo 25 milijonov in 435 tisoč dinarjev, za Sevnico pa preko 8 milijonov.

Delegat Valentin Hribar iz Sevnice je predlagal, naj bi se ustanovi dom za tuberkulozne bolnike. Poslužili bi se ga predvsem starejši bolniki in tisti, ki nimajo možnosti oskrbe. Vzdrževanje teh oseb v domu bi bilo znatno cenejše kot v bolnišnicah.

Tudi na današnji skupščini je bilo potrjeno, da so pogoji za delo v breziški bolnišnici nemogoči. Primanjkuje jim prostorov in tudi stanovanj. Nujno bi potrebovali 52 milijonov dinarjev. Ker se v navedeni bolnišnici zdravijo tudi bolniki iz drugih občin, bi morale vse občine prispevati sredstva in omogočiti razširitev bolnišnice.

Zelo pereč je tudi problem zdravstvene službe v Vidmu-Krškem. Podružnica OZSZ je imela na dan 1. I. 1960 5360 aktivnih zavarovancev. Med letom je število znatno porast-

lo. Samo dva zdravnikarje moreta v redu opravljati službo. Zato bo moral občinski ljudski odbor v prid zdravstvene službe kaj ukreniti.

Delegati so bili seznanjeni z osnutkom reorganizacije službe socialnega zavarovanja. Ta predvideva, da bodo bodoči komunalni zavodi bolj vezani na občinski ljudski odbor. Arbiralni svet pri občinskem ljudskem odboru naj bi reševal vse spore iz socialne in zdravstvene službe. Glede samostojnih fondov in komunalnih zavodov bodo sklepale občine. Podružnice OZSZ bodo dobile večje pristojnosti glede sanitarnih pripomočkov, pošiljanja bolnikov na zdravljenje, obračunavanja kmetijskih zavarovancev in pod to hkrati tesneje povezovalo komunno in zavarovance. D. K.

OBVESTILO TELEFONSKIM NAROČNIKOM

Po sklepu upravnega odbora Skupnosti Jugoslovanskih pošt, telegrafov in telefonov si morajo vsi novi telefonski naročniki kupiti telefone na lastne stroške, dosežani pa jih odkupijo. Odlok velja za vse telefonske naročnike brez izjeme.

Naročnike, ki imajo induktorske aparate, opozarjamo, da takih aparatov ne izdeluje nobena jugoslovanska tovarna več in jih na trgu ni dobiti. Tistim pa, ki imajo CB aparate (Novo mesto, Brežice, Videm-Krško), svetujemo, naj odkupijo sedanje, ker je mogoče vanje vstaviti številčnik in jih potem uporabljati kot avtomatske.

Naročnikom, ki do 31. marca 1961 ne bodo podpisali kupne pogodbe za aparate, ki so last PTT podjetja, ali pa si aparatov ne bodo sami nabavili, bomo telefon demontirali, ker smatramo, da s tem razdirajo naročniški odnos.

Podjetje za PTT promet
Novo mesto

Zakaj v Škocjanu reja belih svinj?

Razen ostalih nalog imajo družbena posestva in zadruge v pogodbeni proizvodnji v 5-letnem razvoju kmetijskih pravnih naloge v praištereh, in to predvsem v reji belonov za izvoz. Za to veliko nalogo pa posestva ne bodo zmogli vzrediti dovolj mladih pujskov na svojih obratih. Zato bodo družbena posestva in zadruge za pogodbene rejce prisiljena kupovati mlade pujske preko zadrug v območju vzrejnih središč od naprednih praišterejevcev.

Krško polje od Novega mesta do Brežic, Krškega in Mokronoga je širše vzrejno področje mladih pujskov. Pujske redno do 8 tednov (do teže 10 — 15 kg), nakar jih prodajo na sejmih v Novem mestu, Brežicah, Samoboru, Sentjerneju, Škocjanu, Krškem, Sevnici, Mokronogu in Sentrupertu. Koliko pujskov se proda letno na teh sejmih, je težko ugotoviti, po evdentič in živinskih potnih listov se jih pa proda samo na novomeškem sejmu letno okrog 60.000. Kupci prihajajo iz Suhe krajine, Bele krajine, s Kočevskega, Gorenjskega, iz Primorja, Istre in celo iz Dalmacije. Deloma kupujejo pujske na novomeškem sejmu tudi okoliški kmetje iz Mirne peči, Trebnjega, Dobriča itd. Večinoma jih pujskovi vzredujejo v Sentjernejske doline, kjer je področje zadrug v Sentjerneju in Škocjanu. Tu je okrog 4000 plemenskih svinj, ki pove-

čini prasetitjo dvakrat na leto, tako da ena svinja zreli letno okrog 14 pujskov. Večina kmetov redi po dve ali več plemenskih svinj, večji rejci imajo pujske za oddajo vsake dva do tri mesece. Prevladuje črnopasasta-krškopoljska pasma, ki se odlikuje po svoji skromnosti, ki je iskana predvsem med malimi rejci-samopreskrbovalci, ki se na sejmih pojavljajo kot glavni kupci teh pujskov.

Z izvajanjem petletnega programa v praištereh se pa pojavljajo kot kupci pujskov družbena posestva in zadruge za pogodbene rejce. Za družbena posestva in pogodbeno rejo pa črnopasasta, polmastna svinja ne prihaja v poštev. Posestva in pogodbeni rejci bodo rabili bele pujske iz priznanih, po veterinarju kontroliranih dvocev. Taka reja se pa lahko organizira le s pomočjo zadrug. Tega dela se je po nasvetu Kmetijskega inštituta in Kmetijske zbornice Slovenije lotila Kmetijska zadruga v Škocjanu. Načrt predvideva najprej zamenjavo črnopasastih plemenskih merjascev z belimi merjasci. Potomci teh bodo beli. Postopoma se bodo zamenjali še plemenske svinjke, tako da bi v letu 1964 zamenjali že celotni stalož sedanje pasme z novo pasmo. Mlade pujske bo odkupovala zadruga. Rejci bodo torej pujske lahko prajali in bodo še na boljšem kot doslej, kajti zadruga bo bolj za neseljiv kupec kot pa kupec na

sejmu, ki velikokrat tudi izostane, da mora rejec pujske s sejnja peljati domov.

Vedeti moramo še to, da z rastjo mest, kjer je reja svinj iz zdravstvenih ozirov prepovedana, pada število samopreskrbovalcev, ki so do sedaj kupovali in iskali črnopasaste pujske. Rejem pujskov torej niso kupci — družbena posestva in pogodbeni rejci — pride prav, ker jih bo rešil skrbi za pridojajo Temu novemu kupcu in njegovim zahtevam se bodo morali rejci pujskov prilagoditi.

Ali praznate bele svinje?

Da bodo rejci svinj poučeni o novi pasmi, ki jo uvajamo, jo bomo na kratko opisali. To je velika, bela svinja, vzgojena v severnem delu Anglije kjer so bujni pašniki in odlični živinorejci. Od tod se je ta svinja širila v Dansko, Švedsko, Nemčijo, Poljsko, Češko, Holandijo in tudi k nam. Tako je nastala švedska, janska, nemška svinja po križanju in odbrbi. Je mesnata, težka svinja, dolga in globokega telesa. Koža je tanka in elastična, obrasla z gladkimi, finimi ščetinami bele barve. Glava je srednje dolga, čelo je široko, nesa razmerno velika, štrleča in nagnjena malo naprej. Vrat je močan. Rep je visoko nasajen. Pleča so široka, v prsih je globoka. Plemenice imajo praviloma 14 do 16 seskov. Noge so srednje visoke, močne. S 6 do 7 meseci

■ v nedeljo, 28. februarja, je po operaciji umrl marški kralj Mohamed V. Pogreb, ki so se ga udeležili številni visoki gostje iz tujine, med njimi tudi podpredsednik Zveznega izvršnega sveta Rodoljub Čolaković v imenu predsednika Tita, je bil v terek, za novega maroškega kralja Hasana II. so razglasili prince Mujaia Hasana.

■ V Parizu sta se sestala francoski predsednik de Gaulle in turkiški predsednik Habib Burgiba. Obravnavala sta predvsem problem Alžirije in francosko-turkijskih odnosov. Baje je bil dosežen napredek glede pogajanj med Francijo in začasno alžirsko vlado.

■ V srednjeafriški koloniji Severni Rodoziji vlada napet položaj. Kotonizi bi radi obdržali oblast v rokah in zavračajo celo predloge Londona, po katerih naj bi črna prebivalstvo dobilo več pravic kot doslej. Vpoklic belih rezervistov pod orožje je še bolj poštabal položaj.

■ Pred sodiščem v Adis Abebi se je začel proces proti generalu Mengistu Neveju, nekdanjemu poveljniku cesarske garde, ki ga obtožnica doži, da je bil eden izmed glavnih voditeljev izjalovljenega državnega udara.

■ V Sovjetski zvezi bodo reorganizirali državni odkup kmetijskih proizvodov. Odkup bo odsej potekal po sporazumu o kontrahiranju, ki bo vezjal kot trdna obveznost kolhozov in sovhovoz za prodajo kmetijskih proizvodov državi.

■ V Jeruzalemu so uradno objavili, da so začeli procesa proti vojnemu zločincu Adolfu Eichmannu odložili do 11. aprila t. l.

■ Casopis »Washington Post« napoveduje, da bo Kennedyjeva vlada predložila Kongresu revizijski zakon o prepovedi dobav tako imenovanih strateških potrebščin državam vzhodnega bloka.

■ V Črnomlju je bil te dni seminar za vodstva krajevnih organizacij SZDL, ki se ga je udeležilo 38 članov. Na seminarju so govorili o vlogi krajevnih organizacij kot organa družbenega upravljanja. Vse nadaljnje uspehe v razvijanju našega družbeno-političnega sistema je treba navezati na povečanje materialne proizvodnje, ki naj bi bila odraz izpolnjevanja prihodnjih nalog v gospodarstvu.

Ugotovljeno je bilo, da se predlogi in mnenja volivcev in članov SZDL večkrat na terenu ne upoštevajo. Razumljivo je, da je to vzbujalo ne-

došeje 100 kg teže, z 1 letom do 200 kg teže, odrasle plemenice so težke od 200 do 250 kg, merjasci dosežejo, 300 kg in več. Stari pitanci lahko dosežejo še več. Plodnost svinj je velika in se giblje od 11 do 14 pujskov na gnezdo. Navadno ima letno po dve gnezdi. Svinje so dobre matere in dajejo dosti mleka. Pujski dosežejo z 10 tedni starosti težo okrog 20 kg.

Te svinje hrano dobro izkoriščajo, predvsem pa se rade pasejo. Zato naj jim rejci privoščijo pašo v svinjskih ograjah, ki se dajo urediti pri vsaki kmetijski hiši. Če zmanjka pašo, se jim naj da v ograjo sveža mlada detelja. Svinje se lahko pripuščajo že z 8 do 9 meseci starosti. Zaklane v dobi do 1 leta starosti, dajejo sočno meso s finimi vlakni, ki je prepreženo s slanino. Zaradi tega je to izrazita svinja za bekoni. Svinje, zaklane v starosti nad 1 leto, pa dajejo prav tako kot črnopasaste lepo, debelo, belo slanino. Zato je strah, da rejo belih svinj ne bomo imeli dovolj masti za domače potrebe, brez osnove.

Razlogi za uvedbo belih svinj so torej tehni. To zahtevajo interesi skupnosti, pri čemer pa bodo v ničemer prizadeti. Naprotno: reja belih svinj prinaša korist tudi posameznim rejcem, ker bodo dobili rednega, stalnega kupeca kot nadomestek za njegovega sejmjskega kupca.

D. T.

Proizvajalka - pa tudi žena!

Obisk v kostanjeviškem obratu novomeške INDUSTRIJE PERILA

Cez dve uri se bosta izmenjali prva in druga skupina. Delavke iz šivalnice in likalnice pridejo navadno že prej. Dela ne zamujajo. Največkrat posedijo pred vhodnimi vrati vzdolž stave in se pogovarjajo. Znotraj vztrajno tečejo stroji in marljive roke delavk se sučejo po njih kose blaga, ki jih je treba sešiti; poleg njih posebna skupina lika in ravna izdelke, druga skupina deklet pa jih preševa in spravlja v papirnate škatle, na katerih piše: Industrija perila — Novo mesto. Vse je še sredi dela, v največjem teku. Oči deklet in žena pa se sprašujejo: »Ali bomo dosegle plan?« Roke jim odgovarjajo in samo od njih je odvisno, ali bo današnja številka večja od današnje in predtlačnejše.

Industrija perila — obrat v Kostanjevici ima svoje prostore v posvetnem domu. V treh sobah imajo pravzaprav vse: pisarno, skladišče in delavnico. Poleg šivalnice v prvem nadstropju je še garderoba in nič več. Ko sem si podrobno ogledal delovno mesto posameznih oddelkov in ostale prostore, me je zanimalo, kako morejo delati tako »stisnjene«. Predsednica sindikata Anica Lakner je brž pojasnila:

Pred 3 leti 8 delavk, danes že 84

»Naš obrat je precej mlad. Komaj tri leta delamo za Industrijo perila iz Novega mesta. Če pogledam, kako smo pričeli, ne morem mimo dejstva, da se je proizvodnja, zlasti zadnje leto, občutno povečala. Kar pogledate: pred tremi leti je bilo pri nas zaposlenih le 8 delavk, danes pa jih je 84. Dekleta in žene iz okolice pa se še vedno zanimajo, če je v obratu še kaj novega. Vsakdo želi kaj zaslužiti.

Sprva je šlo težje. Postavili so nam tako visoke številke, da smo se jim komaj približale. Da bi plan lažje dosegle, so nam dovolili, da smo uvedle nočno službo. To pa se je izkazalo za nekoristno, namreč — še daleč ni bilo tistega učinka, kot smo ga pričakovale. Ko se je dovoljenje za nočno delo izteklo, je obratni delavski svet podrobneje razpravljal o nastalih problemih. 8 najslabših delavk smo odpustili, tri pa smo pred kratkim ponovno sprejeli.

Zakaj ne bi podrobno poznale proizvodnih nalog?

»Kar se tiče plana, nikoli ne vemo, ali ga dosežemo ali ne, in če ga, za koliko ga morda se presežemo. Odgovorni v Novem mestu pa o tem, ne vem zakaj, molčijo. Sploh nimajo časa za nas. Morda bi se le dalo kaj ukreniti. Sindikalna organizacija in obratni delavski svet sta o tem že razpravljala, toda pravega odgovora še vedno ni. Zakaj ne bi sprotili poročal o naših uspehih; prepričane smo, da nam bi to tudi moralno precej pomagalo.

Kako ocenjujete položaj žene v proizvodnji in izven nje?

»Res je, da žena proizvajalka marsikaj ne more dati tistega učinka kot moški; res je, da so nam priznane vse pravice, toda sprašujemo se, zakaj jih krnijo.

Prihodni mesec že v grad?

»Letos se bo proizvodnja povečala za 35 odstotkov. Seveda je to odvisno od tega, kako bo steklo delo v novih prostorih. Če dalj časa namreč urejajo kostanjeviški grad, kamor bi se naš obrat preselil v začetku aprila. Razen drugih prostorov bomo imeli dve pisarniški sobi, sobo za poučitev med delom in malico, garderobo, kopalnico in higiensko sobo. V vseh prostorih bo tudi dovolj vode. — Upamo, da se bo uredilo še marsikaj drugega; predvsem bi radi malo več prostega časa, kadar nismo na delu.

To so načrti. Delovni pogoji proizvajalk se bodo slej ko prej izboljšali. O tem pripovedujejo že sedanji zaključki raznih razprav. Zna bo v proizvodnji vedno več. Ponekod je njihova proizvodnja celo večja od moške. Zakaj jim ne bi nudili vsega, da bo ta porast še večji! Ko je bila druga izmena sredi

ba posebej poudariti, da si danes, 15 let po revoluciji, nikakor ne moremo predstavljati, da je kaj takega še mogoče. Kako naj bo vse v redu, če niti za človeka dovolj ne skrbitmo! — Pogledajte se tole; morda se malce nerodno sliši, a je vendarle res: nimamo vode! Kostanjevica, ki leži sredi vode, je brez nje, čeprav so vodovodne cevi speljane vsepovsod!

Je to vse res šele prihodnosti?

Govoriti o stanovanjski skoposti, o otroških vrtcih, raznih servisih se pravi govoriti o prihodnosti. Zdej zaposlene žene so doma največ s kmetov, kjer tudi stanujejo. Iz Kostanjevice se presežejo. Odgovorni v Novem mestu pa o tem, ne vem zakaj, molčijo. Sploh nimajo časa za nas. Morda bi se le dalo kaj ukreniti. Sindikalna organizacija in obratni delavski svet sta o tem že razpravljala, toda pravega odgovora še vedno ni. Zakaj ne bi sprotili poročal o naših uspehih; prepričane smo, da nam bi to tudi moralno precej pomagalo.

»Kako ocenjujete položaj žene v proizvodnji in izven nje?« »Res je, da žena proizvajalka marsikaj ne more dati tistega učinka kot moški; res je, da so nam priznane vse pravice, toda sprašujemo se, zakaj jih krnijo.

Prihodni mesec že v grad?

»Letos se bo proizvodnja povečala za 35 odstotkov. Seveda je to odvisno od tega, kako bo steklo delo v novih prostorih. Če dalj časa namreč urejajo kostanjeviški grad, kamor bi se naš obrat preselil v začetku aprila. Razen drugih prostorov bomo imeli dve pisarniški sobi, sobo za poučitev med delom in malico, garderobo, kopalnico in higiensko sobo. V vseh prostorih bo tudi dovolj vode. — Upamo, da se bo uredilo še marsikaj drugega; predvsem bi radi malo več prostega časa, kadar nismo na delu.

To so načrti. Delovni pogoji proizvajalk se bodo slej ko prej izboljšali. O tem pripovedujejo že sedanji zaključki raznih razprav. Zna bo v proizvodnji vedno več. Ponekod je njihova proizvodnja celo večja od moške. Zakaj jim ne bi nudili vsega, da bo ta porast še večji! Ko je bila druga izmena sredi

dela, sem povprašal še nekaj najboljših delavk — rekorderek, kako so uspele doseči tako visoke številke. Povedale so mi, da je najboljša prav Anica Lakner, predsednica sindikata, s katero sem se doslej pogovarjal. S ponosom so tudi pove-

dale, da je treba pohvaliti še Milko Rabzel iz Sentjerneja, Minko Kus iz Kostanjevice, Fani Tomšič iz Dob ter Zofko Goršek; vse namreč presejajo dnevni plan za 20—40 odstotkov.

Ivan Zoran

NAŠ OBISK

PRSTI BRZE PO TIPKAH

Pot me je zanesla v Kmetijsko zadrugo Dragatuš. V pisarni sem opazil deklet, ki je sedela za pisalnim strojem. Medtem ko sem čakal, da bo upravnik prost, sem jo pričel opazovati. Njeni prsti so z izredno naglico brželi po tipkah. Pisala je na desetprstni »slepi« sistem. Pogledaj no, sem si mislil, kme-

— Tovarjica Slavica, povejte, le kako ste »zalepe« sem h KZ Dragatuš v situacijo? Brez pomisljanja je z veseljem nasmehom na obrazu odgovorila kratko in skromno:

— Prej sem bila na občini v Crnomlju. Tu je bila samo knjigovodkinja z blagajničarko. Slednja je zbolela, knjigovodkinja sama vsega dela ni zmogla in je vložila odpoved. Zadruga je zaprosila za pomoč na občini. Ponudili so mi in sprejela sem.

— Kje ste se naučili strojepisja?

— Na občini so očetu ponudili stipendijo zame. Ošla sem na stenoakademijski tečaj v Ljubljano. Trajal je eno leto. Naučila sem se strojepisja, stenoakademijskega in še mnogih stvari. Tečaj sem dokončala s prav dobrim uspehom.

— Kako preživljate dneve tu v Dragatušu? Ali vam ni dolgčas?

— Kje neki! Res je pozimi lepše, ker je več sprostora, več prireditev in sploh živahnejše kot poleti. Dolgčas pa mi ni nikdar. Sem predsednica aktivna mladih zadrugarov in podpredsednica aktivna LMS. Časa mi ne preostaja, ker sem vpisana na dopisno srednje ekonomsko šolo v Ljubljani. Studiram, kaj malega preberem, delam v obeh aktivih in še v zadrugi. Slednje mi zelo ugaja, ker je raznovrstno.

— Zakaj ste se odločili za študij, saj poklic še imate?

— Človek pri delu ugotavlja, da nikdar ne zna dovolj, pa sem se vpisala. Laže bom nato delala!

M.

tijaska zadruga daleč na vasi ima popolno strojepislo! Toliko da nisem zaživel in da me ni premagala poklicna radovednost. Čez uro ali dve pa je naneslo, da sem moral prav njej narokovati rokopol. Ni povpraševala, brez besed je sedla za stroj, pripravila papir in po nareku v nekaj minutah napisala tri strani dolg rokopol brez napake, čeprav je bil pisalni stroj star in močno obrabljen. SLAVICA ŠEHAH ji je ime, stara je 21 let, sem izvedel, ko sem se zapletel v kratek pomenek.

Z obiska v Metliki

(Nadaljevanje s 1. strani)

Družina — steber socialistične družbe

O tem sem se pogovoril z Jelko Požeg, učiteljico v Metliki.

— 15 učiteljic je na metliški šoli, razen treh smo vse poročene, večina nas ima otroke. Pouk v nižjih oddelkih je popoldne, zato poučujemo takrat največ učiteljice. Vses dan smo vzgojiteljice, popoldne v šoli, dopoldne doma. Nikogar ni, ki bi nas razbremenil v gospodinjstvu. Otroke sem prisiljena nagnati na cesto, ker sicer ne morem popravljati šolskih zvezkov. Pred nedavnim je bil dvodnevni strokovni izlet v Ljubljano. Nisem šla, ker nisem imela kje pustiti otrok. Na zboru volivcev sem predlagala samoprispevek za otroški vrtec. Med prisotnimi je bila dobra polovica žena, pa me ni nihče podprl...

Družina je steber socialistične družbe, pravimo. Oglejmo si ta steber! Može so ujeli korak s časom, z motorizacijo, z avtomatizacijo, vsak ima svojega »konjička«. Kaj pa jaz? Polmrtva od dela se lotevam pospravljanja in pranja. Ali mi preostane sploh še kak trenutek za tovariški razgovor z možem, za razvedrilo z mojima otrokoma? Kdaj sva bila z možem zadnjič na večernem sprehodu? Vprašujem se, kakšne državljanke bo dala takšna družina družbi in ugotavljam,

da smo žene vse preveč pozne, skromne in tihe v svojih zahtevah!

»Zahtevale bomo...«

Tako so se odločile žene proizvajalke pri Beti in v Novoteksu. Karolina Prijanovič, Danica Orlič, Marica Ivičič, Marija Bajuk, Martina Gornik in Ivanka Kopljč so proizvajalke, žene, matere in gospodinjice. Kopicu težav so naštele, čeprav so jim šle težko z jezika. V nobeni tovarni v Metliki navzlic množici žena, še nimajo higienske sobe, v Metliki ni otroškega vrtca in ne servisov stanovanjske skupnosti. Toliko dela imajo te žene, da se komaj zavedajo svojih težav. Skenile so, da se bodo odslej

»Pripravljene smo delati, hočemo pa pošten zaslužek!« — trde delavke v mirnopoški »DOLENJKI«

— Našo tovarno obiščite!
— Nisem vedel, da imate v Mirni peč tovarno.
— Da, tovarno pletenin »Dolenjka«. Zaposlenih ima nekaj nad 20 deklet. Predsednica delavskega sveta je Vera, Vera Zidarskič. Ta vam bo še kaj povedala.
— Na sem obiskal to stvar no. Majhni prostori, stari stroji in mlada dekleta. V pogovoru z njimi, posebno pa s predsednico Vero, sem izvedel:
— Zastužimo le po 7 in 8 tisočakov na mesec. Redke so, ki zaslužijo po 12.000 din. Pripravljene smo delati, hočemo pa tudi večji zaslužek.
— Na zadnji seji delavskega sveta smo se pogovorile, zakaj

je tako. Nimamo pravega vodstva. Naša mojstrica, ki je hkrati direktorica, nabavlja in prodaja poleg vsega pa ima tudi bolniški dopust, kljub boleznim nam pomaga, a ne gre. Ne zmore vsega, pa tudi naših pripomb ni jemala preveč resno.
— Včasih nimamo materiala, pa ne moremo delati.
— Včasih pleteno stvari, ki ne gredo v promet in dolgo leže v skladišču. Ob koncu leta smo imeli za tri milijone dinarjev zaloga.
— Včasih pletemo stvari, pri katerih vemo, da bomo imeli izplačilo.
— Manjše okvare strojev popravljamo same.
— Knjigovodkinja (honorarja)

nam ne daje preveč rada poročil in pojasnil.
— Ne, po sedem tisoč na mesec pa ne gre več! Tudi me hočemo boljše plačati. Na delavskem svetu smo sklenile, da bo mojstrica samo v delavnici in bo le nadzirala naše delo. V stalno službo bomo sprejele knjigovodkinjo, ki bo hkrati skedepala pogodbe za nakupe in prodajo. Disciplino bomo še bolj utrdile. Pa tudi naše knjigovodstvo, na katerega se sicer ne razumemo dosti, bomo pregledale. Hočemo vedeti, koliko smo proizvedle in kako se porabi ustvarjeni dohodek. Le tako bomo ugotovile, kje je krivda, da ne zaslužimo več, in kako bi se dalo bolje zaslužiti...

Priprave za dan žena v Sevnici

Ker že dve leti ni bilo osrednje proslave v počastitev dneva žena, bo letošnja v okviru proslave 20. obletnice revolucije toliko bolj svečana. Organiziral jo bo krajevni odbor SZDL skupaj z učiteljskim zborom in sevniki Svoboda. Strelska družina pripravila posebno tekmovanje žena, v katerem bodo izbrali najboljšo ekipo za udeležbo na krajnem strelskem tekmovanju žena. Verjetno bodo tekmovale tudi mladinke.

35 mladih deklet in žena je obiskovalo tečaj RK, ki so ga pred kratkim zaključili v Cerkljah. Tečaj je bil v dveh delih, saj se je zanj prijavilo kar 42 vaučank. Obiskovalke tečaja so se seznanile s splošnimi načeli o zdravju, prvi pomoči, osebni higieni, čistosti hiše in njenega okolja, nadalje pa se o prehrani in pripravljani jedli. Razen tega so tečajnice praktično spoznale in uporabljale sokovnik, ekonom-lonec, pralni stroj, mešalec in hladilnik. Zaradi želje tečajnice sta bili tudi predavanja o puberteti in o vzgoji za zakon. Pri vseh predavanjih so si pomagali s filmi in z drugimi učnimi pripomočki, ki so jih dobili od OORK iz Novega mesta. Zadnje tri dni so tečajnice slišale še marsikaj o kuhanju in peki drobnega pečiva. — Dekleta in gospodinjice so se naučile veliko koristnega, kar bi morale vedeti vse žene in se želele, naj bi bilo takih tečajev čimveč. Krajevni odbor RK v Cerkljah se za uspešen tečaj zahvaljuje vsem predavateljcem in SZDL, ki so precej pomagali pri tečaju.

POGUMNI ZMAGUJEJO

(Nadaljevanje in konec)

Kako pomagati? Naj organiziramo seminarje in tečaje? Najbrž bi na njih marsikaj pridobili, vendar vse premalo. Kaj torej? Naj izpregovori kuverta! Po obzornosti kuverte, v kateri prejme delavce plačo, bi najprej in najlažje ugotavljal, kakšno je gospodarstvo v podjetju. Pustimo ga, naj zato razmišlja sam. Ne bo potreboval mnogo časa, da bo ugotovil, kje so vzroki, da je kuverta suha. V Novolesu bodo na ODS prinesli vrsto materialnih pristojnosti (našteli smo jih v prejšnjem poglavju), proizvajalke seznanjajo z gospodarsko politiko podjetja in pripravljajo na prevzem »oblasti«, bi lahko rekli grobo.

Lani smo praznovali 10-letnico delavskega samoupravljanja, pa marsikje DS še niso postali upravljalci. Zakaj ne? Enostavno zato, ker mnogih delavcev samoupravljanje ne zanima. V Novolesu so z uvedbo ODS in s prenosom pristojnosti nanje uspešno demokratičizirali. Vsaka pristojnost pa ima za posledico odgovornost. ODS je gospodar v obratu, toda od tega, kako bo gospodar, je odvisno mnogo in tudi prejemki delavcev. S pomočjo kuverte, v kateri prejme plačo, pa bomo delavca

najprej pripravili do tega, da bo razmišljal in sam odločal, kako in kaj naj gospodari obrat, saj bo vsakega prvega čutil posledice tega gospodarjenja in bo najbolj neposredno ugotavljal, ali je bilo dobro ali slabo.

Kaj pa direkcija?

Tu se nam zelo rado ustavlja. V Novolesu so dolgo razmišljali. Ugotovili so, da uprava ne more biti vzvišena nad obrati in da ne more biti deložna kar tako dohodka proizvodnje. Določili so dve merili: prejemki uslužbencev direktije so odvisni od doseganja proizvodnega načrta. 50 odst. pa je odvisnih od komercialnega učinka. Direkcija je torej že postala neke vrste servis v podjetju. Vendar je ta servisna oblika še premalo in še vedno zaostaja za razvojem ostalih odnosov v podjetju. Obrati so postali gospodarske enote, njihov uspeh je odvisen od gospodarnosti njihovega poslovanja. Zakaj ne bi tega poizkusili še z direktijo? Tehnična, komercialna, nabavna in druge službe naj bodo z obrati v odnosu kupec-prodajalec. Te službe naj obratom predajo svoje usluge, oni pa jim bodo plačali po kvaliteti. Na primer: obrat potrebuje za proizvodnjo nekaj vrst su-

rovin. Nabavni službi naroči, naj mu jih nabavi. Dogovorijo se za kvaliteto, rok dobave, in vse ostalo. Če bo nabavna služba v okviru dogovorjenih pogojev surovine dobavila, prejme dogovorjeno plačilo. Če bo nabavila surovine ceneje, bo delavnica razliko; če bo dobavni rok prekoračila, bo plačilo manjše zaradi škode, povzročene v proizvodnji. Približno enako je lahko s komercialno službo. Obrat je izdelal nekvaliteten izdelek, ki je podjetje na tržišču spravilo na slab glas. Potrebnih bo več naporov, preden bo novi izdelek prodan. Kolektiv obrata je zato dolžan plačati komercialni službi njene usluge draže.

»Komandiranje« propada

Posamezni oddelki ali službe direktije se bodo torej izpremenili v popoln servis, ki postuje na podlagi gospodarskega računa. Morda so nekateri podjetja premajhna, da bi zavedo rešila na ta način. Ni strahu! V takšnih primerih bi lahko organizirali strokovne službe, ki bodo nudile svoje usluge več podjetjem

hkrati. Najpomembnejše pa so posledice »ekonomiziranja« uslug direktije, da se izrazi močno učeno. Že v prvem poglavju smo povedali, da je v začetku razvoja delavskega samoupravljanja operativna oblast v podjetju vse bolj prehajala na upravno vodstvo. Posledica tega je bila »direktivnost« in operativno komandiranje, ki so ga opravljale strokovne službe direktije. V Novolesu bodo ODS prepustili kar največ pristojnosti, le-ti bodo po lastni presoji in potrebah naročili pri strokovnih službah direktije razne usluge. S tem bo direktivnost in operativno komandiranje direktije odpravljeno, hkrati pa se bodo strokovne službe lahko bolj posvetile povečevanju strokovnosti. K temu jih bo silila tudi ekonomizacija njihovega dela, saj bo od kvalitete uslug odvisno plačilo!

Iz Novolesove prakse

V razgovoru so obratovodje povedali nekaj težav, ki jih bo decentralizacija delavskega samoupravljanja ali v celoti odpravila, ali pa vsaj močno omilila. Obrat Novo mesto, ki

izdeluje lesno galanterijo predvsem za izvoz, je prejel od direktije mesečne proizvodne načrte. Proizvodnjo je diktiral izvoznik; ta je pogosto naročil proizvodnjo artiklov, ki niso zaposili vsega strojnega parka v obratu. ODS je doslej molčal, v bodoče pa bo gotovo zahteval od strokovne službe v direktiji, naj predvidi proizvodnjo nekaj vrst izdelkov hkrati tudi za domači trg, da bi na ta način stroje popolnoma zaposlili. To bi se najbrž dalo doseči. Drug primer: izvoznik je naročil proizvodnjo izdelka, ki je embalaran v posebni embalaži, ni pa prisrkel te embalaže. Obrat je moral ustaviti to proizvodnjo, v skladišču pa se mu na ta račun nakopilo za 13 milijonov dinarjev polizdelkov. Kdo je kriv? ODS bo v novih pogojih gotovo o tem odločno razpravljal.

Obrat vezanih plošč dela sicer trislojne plošče. Komercialna služba je našla kupca za pletino. Rok dobave je bil kratek, obrat pa je moral na hitro izpremeniti proizvodnjo. Mesečni proizvodni načrt ni bil izpolnjen, proizvodni

stroški so se povečali. Spet nastaja vprašanje, kdo je kriv. Doselej so posledice v takšnih primerih nosili obrati, v bodoče pa se bodo tega gotovo branili. Celotno poslovanje podjetja se bo na ta račun seveda izboljšalo.

Resnični upravljalci!

Delavca smo doslej marsikje politično prepričevali, da je upravljaec, vendar pa ni bil upravljaec v tolikšni meri, kot bi lahko bil in kot bi moral biti. V Novolesu se bo stanje izpremenilo. Po vseh spremembah, ki jih bodo prinesli ODS in decentralizacija samoupravljanja, bo delavce postal resničen upravljaec. Centralni DS bo razpravljal o načelnih nalogah v okviru vsega podjetja, ukvarjal se bo z razširjeno reprodukcijo. ODS bo prevzel na svoje rame proizvodnjo in operativne naloge, ki so posledica proizvodnje torej enostavno reprodukcijo.

Direkcija podjetja, ki je doslej vodila politiko proizvodnje in upravljanja s pomočjo centralnega DS in ODS, je bidoče pa se bodo tega gotovo branili. Celotno poslovanje podjetja se bo na ta račun seveda izboljšalo.

Mnogo tega, o čemer poročamo, so povedali predstavniki Novolesa, marsikaj so dodali tudi tovariši iz Republiškega sveta sindikatov. Toda vendar, če NOVOLES ne bi začel, razgovora ne bi bilo. Prepričani pa smo, da je v našem okraju še mnogo kolektivov, ki imajo enake pogoje, morda celo boljše kot Novoles, in jim bodo njegove izkušnje koristile. Prepričani smo, da bodo tudi oni začeli razpravljati o decentralizaciji upravljanja tako pogumno, kot je to naredil Novoles.

Miloš Jakopec

JAKOB SPRINGER: SMRT na RABU

Spomini iz rabskega taborišča

In zopet smo morali sredi noči po dežju in burji na pomoč tistemu, da smo ga dvignili in odpeljali do njegovega ležišča. Zdravil ni bilo nobenih. V taborišču samem smo imeli dobre domače zdravilce - internirance; dr. Küsla, ki je bil dolgo let zdravnik v Crnomlju, dr. Znidaršiča iz Žužemberka in dr. Kanonija iz Ljubljane. Ti so nam dali lahko samo dober nasvet, v ostalem so bili pa taki reveži kot mi pod šotorom. Na kupu slame so ždeli in čakali, da so dobili kot ostali porojci gole čorbe. Zimska doba je bila prava mučilnica za ljudi v taborišču, burja je brila po več tednov skupaj, s seboj je prinašala dež in sneg. Stiskali smo se na kupu zmlate slame, uši so grizele, bili smo vsi razprskani. Če smo morali ven na dež, se nismo mogli posušiti, sušili smo se z lastno toploto, katere pa smo boro malo imeli. Prezeli smo čakali brez spanja in poslušali klice stražarjev dolge noči in zopet od jutra do večera. Uši so kar mrgolele po nas in smo komaj čakali lepega vremena, da smo jih uničili, da smo imeli vsaj za nekaj ur mir pred njimi. Dan smo še nekako pretolčki, a večeri in noči so bile strašno dolgo. V Tende Roma nas je bilo po 90 v enem šotoru. Nekaj večer smo začeli pogovor o raznih vprašanjih o gospodarstvu, a potem si vsak večer kaj pripovedovali, da smo si krajšali dolg čas. Od vseh strani so se oglašali, da naj zopet začnemo; res smo si poljudno po domače pripovedovali in so se ti razgovori pretvorili v prava predavanja.

Večer za večerom, komaj smo poglegli po pogradih, so se oglašali od vseh strani, naj bi spet začeli z razgovori oziroma s predavanji. Tako so se ti večeri priljubili vsem, ki so bili željni dobrih nasvetov. Predavatelju, ki je včasih govoril po več ur in je imel že izsušeno grlo, so od vseh strani prinesli dobrega vina, ki so ga v ta namen že čez dan prihranili, da si je osvežil grlo in nadaljeval s predavanjem iz raznih panog gospodarstva. Toda ker smo imeli tudi v našem šotoru konfidentarstva, na katerega smo bili iniciatorji predavanj je vnaprejšnje opozorjeni, je bilo treba včasih kakšno besedo postaviti tudi narobe, da ni bilo neprijetnih posledic. Ob večerih se je nabralo polno množico tudi iz ostalih bivališč. Tako smo si krajšali dolge večere. Nekaj večer so se kar naenkrat pojavili višji oficirji s kolonelom v šotoru in so poslušali, kaj govorimo. Ko jim je tolmáč pojasnil, da se naši razgovori nanašajo samo na gospodarstvo in na razne panoge kmetijstva, so dovolili nadaljevati in so odšli. Ker smo bili sami starejši možakarji iz raznih krajev, povečini kmetje, so bili vsi zelo zadovoljni, ko smo si tako krajšali dolge večere. Morda je tudi pozneje doma kateremu koristil dober nasvet o gospodarstvu. Delali smo pač visoko letenče načrte, kako si bomo doma vse lepo uredili. Prebrodili smo najhujše, čutili smo, da se krha moč sovražnika. Zopet nas je napolnilo upanje na skorajšnji osvoboditev.

Cutili smo, da bo sovražnik klecnil na kolena, pričakovali smo, da se bo to zgodilo kmalu, in nismo pričakovali, da se bo vse to zavleklo do jeseni. Toda laže smo zadihali, ko je prišla pomlad, ko smo si malo pregreli premrzle ude in smo od doma bolj redko dobivali pošto, denar in pakete. Stik z domom nas je zopet opogumil, nam vlil nove volje do življenja. Vesti o porazih okupatorja so nas znova navdajale s pogumom.

V zgodnji pomladi so odhajali domov prvi interniranci, zopet je v nas zavladalo novo upanje.

Ti prvi, ki so prihajali domov, so doma obrazložili naše stanje in od doma so pogosteje prihajala pisma, denar in paketi. V paketih so nam pošiljali tudi surovo hrano, ki smo si jo sami kuhali ob robu taborišča. Na obrežju kanalov so se pojavili majhni ognji, kjer smo si kuhali žgance, polento, fižol, greli ocvirke, vse, kar smo dobili z doma. Večkrat, posebno ob slabem vremenu, smo se zatekli v kuhinjo, ko so odšli kuharji, tazpihali žerjavico in drug poleg drugega kuhali. Postali smo že kar pravi kuharji. Seveda je bilo prepovedano kuhati v kuhinji. Nekateri vojaki so bili dobri in so nas pustili pri miru, le eden je bil pravi krvočok, surovež, ki nas je razganjal in tepel s puškinim kopitom; tistega smo se vsi bali. Nekoč, ko smo zopet kuhali, je prišel v kuhinjo nam razmetal naše lončce in hrano in kot besno začel udrihati s puškinim kopitom. Tisti ob kraju so jo hitro odkurili iz kuhinje, a jaz, ki sem ga od vsega početka besno sovražil, sem se ozrl nazaj, stisnil pesti in ga sovražno pogledal, a to sem potem drago plačal. Bežal sem, kolikor so mi kosti dopuščale, a on je, penec še od jeze, udrihal s puškinim kopitom po meni, da se mu je kopito nalomilo. Zagrabil je za nož, da bi me zaklal kot praseta, a so ga ostali interniranci zadržali, da sem se z muko in s pomočjo ostalih zavlekel na pograd, kjer sem obeležal v nezavesti. Takoj so prišli zdravilci in oficirji in na intervencijo naših predpostavljanih Slovencev izmenjali tistega osvražnega stražarja. Če bi se srečala ob njihovi kapitulaciji, bi tistemu slaba predla, ker smo ga imeli vsi na piki, a so ga prej premestili drugam.

Precej časa sem si moral zdraviti razrahljane kosti in podplutbe in šele po nekaj tednih sem zlezal s pograda na svetlo.

Pomlad je prinesla boljše razpoloženje med nas, umrljivost je začela upadati, tako da je bilo dnevno le po par mrličev. Borno gričevje okrog taborišča je ozelenelo in zacvetelo, okupator je toliko popustil, da smo od časa do časa smeli posamezni s stražarji po vejnice v tisto grmičevje za metle, ki so jih uporabljali v taborišču. To je bila prva pot izven taborišča. Stražar je bil zadovoljen, ker smo po navadi krenili h kakim kmetom, kakršne so samevale po griču okrog taborišča. Bile so to borne domačije iz ilovice in kamnja.

Sestali so se borec V. bataljona

Krepki stiski rok, objemi in vzkliki zadovoljstva so v soboto 25. februarja napolnili sejno dvorano OLO Novo mesto. Srečali so se preživeli borci V. bataljona slovenskih partizanskih čet. Po devetnajstih letih je bilo to res pristrčno tovariško snidenje bojnih tovarišev.

Iz sejne dvorane so se udeleženci srečanja napotili pred spomenik padlih borcev in položili venec ob ploščah v veži na Vratah. Takoj za tem so se odpeljali v Dolenjske Toplice na delovni sestanek. Tam jih je pozdravil njihov soborec in istem bataljonu, sekretar okrajnega komiteja ZKS tovariš Franc Pirkovič-Cort. Na željo navzočih sta nato spregovorila še prvi komandant bataljona Jan More in komisar Dušan Prijavec-Ahac. Udeleženci prav tako niso pozabili

Prijetno srečanje bojnih tovarišev (na vrtu zdravilišča v Dolenjskih Toplicah)

Obisk na postojanki PD Bohor

Toplo nedeljsko sonce je ob sijalo obsežno gozdove odločili za izlet na Bohor. Preko Peclja, Starin in Netopirja je šlo kar v red, le tu in tam se je v senci košatih bukev in smrek še obdržala krpa ledu. Cesta je iz te smeri kar prevozna, saj zvozi vsak dan po njej lepe skladovnice hlovd in drv. Prijetno lahko mine popoldne tudi na sprehodih v okolici doma in ob nabiranju spomladanskih cvetic.

gumami že da priti. Na novi cesti sta sicer še dva zameta, toda malo spretnejši voznik ju z lahkoto prevozi. Tudi tam je vse polno spomladanskih cvetov, tu in tam pa še krpa snega za prijetno kepanje vesele družbe. Okrepčila vseh vrst so hitro pripravljena, za kar poskrbi vedno nasmejana Marjanka Obisk teh dveh zasavskih postojank je prijetna sprememba po zimski enoličnosti.

KAJ PA NA LISCI? Tudi na Lisco se z zimskimi

omogočila obisk, zlasti pa tov. Zorku za pojasnila o proizvodnem postopku. Zahvaljujemo se tudi garnizonu JLA v Cerkljah, ki je oskrbel prevoz.

Zanimive številke

Med predsedniki aktivov LM je bilo v Sloveniji konec lanskega leta 51% z osemletno šolo, 30% z vajensko oz. industrijsko šolo, 17% s srednjo šolo, 2% študentov in s končano fakulteto. Ob koncu leta 1959 je bilo med člani občinskih komitejev LM 36% z osemletno šolo, 25% z vajensko oz. industrijsko šolo, 34% s srednjo šolo, 4% študentov in 1% s končano fakulteto. Med člani okrajnih komitejev LM je bilo ob koncu lanskega leta 17% z osemletno šolo, 23% z vajensko šolo, 47% s srednjo šolo, 8% študentov in 5% s končano fakulteto.

GOLENJSKI LIST naj ne manjko v nobeni družini v domačem okraju!

De ovni jubilej Julke Raimerjeve

Ob prvi letošnji predstavi Molierove komedije George Dandina, ki so jo 2. februarja igrali mlanci v Metliki, je pravzaprav 35-letnica javnega dela upokojena metliška učiteljica Julka Raimerjeva.

Sicer je bila ta jubilej nekoliko pozna, saj je že lani v oktobru minilo 35 let, odkar je Julka Raimerjeva prišla v Metliko, ki je bila njeno prvo in, lahko rečemo, tudi njeno življenjsko službeno mesto. Z izjemo dveh let med zadnjo vojno, ko je po uveljavi na Radovici, in pol leta, ko je kmalu po osvoboditvi prevzela delo vzgojiteljice v vzgojnem zavodu v Višnji gori, je namreč Raimerjeva vsa ta leta preživela in delala v Metliki. Julka Raimerjeva je prišla v Metliko jeseni leta 1925 in se je v katerih so skoznili njeni igralški bit prepričljivo začele številne odrske junakinje, ubrane na si rok register vseh in trpkih viraških stvaritev. Razen tega je Raimerjeva nastopala kot recitatorka, pevka in knjižničarka, v zadnjih letih pa tudi kot režiserka, zlasti pri igrah s pionirji in z mladinci.

Organizatorsko je delala v različnih odborih bila po zadnji vojni prva predsednica uprave Društva ljudske prosvete (to je tedanjega prosvetnega društva), leta 1949 pa je bila tudi med ustanovitelji Muzejskega društva v Metliki. Druga stran izvenšolskega udejstvovanja Julke Raimerjeve je bilo njeno telesovzgojno delo. Ljudje se je spominjajo kot dolgoletne sokolske telovadke in prednjakinje, vadiateljice dece in zenskega naraščaja. Predvsem pa je bila požrtovalna telesovzgojna delavka v povojnem Partizanu Dvakrat je nastopila v Pragi, pred dvema letoma pa tudi na velikem zletu Partizanov v Beogradu.

Na prvi letošnji predstavi Ge. Dandina je bila metliška dvorana nabito polna. Ni bila samo duhovita Molierova komedija, ki je privlačila gledalce v dvorano; pripeljala jih je tudi zvestoba in hvaležnost do bivše vzgojiteljice, ki je svojim 35 let rododarno razdajala svoje zna-

nje njim samim in njihovim otrokom. Zato so bili res prisrčni trenutki, ko se je jubilatki po končni predstavi podpredsednik ObLO mr. Gojko Jug zahvalil za njeno dolgoletno ljudskoprosvetno in telesovzgojno delo in ji v imenu občinskega ljudskega odbora, v imenu Prosvetnega društva Janez Marentič in Telesovzgojnega društva Partizan izročil skromno darilo in diplomo. Prepričljivo je naglasil, da je šolsko in izvenšolsko delo Julke Raimerjeve v Metliki zares cenjeno in da so ji zato za vse tiščice ur, ki jih je teh letih nesebično žrtvovala za ljudskoprosvetno in telesovzgojno nast naše mladine, iz srca hvaležni. Zato želimo tovarišici Raimerjevi v krogu Metličanov še dolgo vrsto srečnih, lep in zdravih let!

ZDRAVI BOLNIM — TELEVIZOR!

Do torke opoldne smo dobili za televizijski sprejemnik bolnikom na pljučnem oddelku novomeške bolnišnice naslednje nove prispevke:

- BETI, Metlika — 5.000 din; Rudnik Kanjarica, Crnomelj — 5.000 din; Zavod za napredek gospodinjstva v Novem mestu — 5.000 din; Zerjav Mirko iz Skočjana — 1.000 din; Martinčič Alojzija, Hrvaški brod 5, p. Sentjerne — 500 din; Crnugelj Anica, Mestni trg 13, p. Metlika — 1.000 din; učenci 7. c razreda II. osnovne šole v Novem mestu — 610 din; RADIO-ELEKTRO v Novem mestu — 4.000 din; Frankovič Zorica, Nova lipa 13, p. Vinica — 300 din; Grabrijan Marija, Dragoski 4, p. Adlešiči — 1.000 din; Vidic Jože, Domžale — 500 din; naročnica iz Sentjerneja, ki ne želi biti imenovana — 200 din; Zlikar Pepca, Cerej 21/a, p. Ankaran — 300 din; Kavarna Novo mesto — 4.000 din.

SKUPAJ SE JE NABRALO DO 28. februarja 31.210 dinarjev. Podjetja, ustanove in kolektive prosimo, da ugodno rešijo našo prošnjo, ki smo jo razposlali prejšnji teden. Na tekoči račun: 606-70/3—24 pri Komunalni banki v Novem mestu. Pri vseh prispevkih priložite namen nakazila: ZA TELEVIZOR BOLNIKOM TBC.

Uredništvo in uprava DOLENJSKEGA LISTA

Pred družbenim upravljanjem vseh domov v Sevnici?

Vse pogostejše prireditve najrazličnejših organizacij v Sevnici vedno bolj zahtevajo telo, ki bo koordiniralo uporabo prostorov, ki so za te namene primerni.

Krajevna organizacija SZDL meni, da bi bilo možno v spoznanju z vsemi dosedanjimi upravnimi odbori in drugimi organi, ki razpolagajo z društvenimi prostori, napraviti razpored, po katerem bi družbene prireditve lahko normalne potekale. Misel, da bi iz dotacij za te organizacije tudi skupno vzdrževali domove in

dvorane, je dobra. Verjetno bi lahko marsikaj izboljšali, ker bi bilo več sredstev. O zadevi resno razpravljajo na mero-dajnih mestih.

- ☆ Pozdrav delegatom
- ☆ na nedeljski konferenci!

Mladina v kolektivno podjetja

»KOVINAR« Novo mesto

NAROČITE SI DOLENJSKI LIST!

OSEMDESET LET ŠTEFANIČEVE MAME

20. februarja je slavila 80-letnico rojstva Stefaničeva mama iz Draščih pri Metliki. Z možem Martinom sta imela 9 otrok, izmed katerih so bili 4 sinovi partizani, ki so šli v borbo 26. junija 1942. Sin Ivan je bil komandant čete v Cankarjevi brigadi. Na Stari gori nad Mirno je bil težko ranjen 31. decembra 1942; takega so našli belogardisti in ga z verigo zvezanega vlekli skozi vas, dokler ni izdihnil. Jože je padel kot operativni oficir Cankarjeve brigade 21. marca 1944 v borbi pri Novem mestu. Sin Anton je umrl 1. 1950 zaradi posledic vojnih naporov, sin Rudi pa je prav tako umrl zaradi vojnih posledic lani v maju. Mož Martin ji je umrl že leta 1942 zaradi hudega prehlada; bil je član odbora OF in vaški zaščitnik. Kot odbor-nica APZ in neustrašna žena je bila Stefaničeva mama vedno preganjana od sovražnikov, prestala pa je vse hudo.

Pred 80-letnico življenja so se je spomnili predstavniki vaških organizacij pionirji

draščičke šole pa so ji podarili soplek rož. Tudi občinski ljudski odbor v Metliki se je spomnil jubilarke, predstavniki množičnih organizacij pa so ji za jubilej podarili skromno darilce. — Spoštovani jubilarici želimo, da bi v krogu snaha in vnukov še dolgo uživala lepo jesen življenja in vse pridobitve naše revolucije!

Stefaničeva mama (s šopkom rož), sorodniki in snaha s sinom

Ivan Tavčar: GRAJSKI PISAR

Zgodovinska podoba

Takrat je prihital nekdo mimo hiše; pred vežo je zakričal: »Loški so tu!« In pred oknom je zopet obstal in znova zakričal: »Bežite, loški gredo s sulicami in vas iščejo!«

Jerom je prestrašen skočil na prag in vrgl mrtvega petelina v koprive, ki so rasle okrog ogle. Iz hiše sta takoj prihrumeli mati Medudka in nje tovarišica. Ta je bila tudi Jeromov koš optarla. Najbrž je bil to njih zaklad, kjer so bile spravljene vse svetelne nove vere. Tudi v nevarnosti niso pozabili tega svojega zaklada, a Jerom je bil vendar toliko nepriljuden, da ni odvezl bremena ženski. Z veliko spretnostjo se je izmuznil pri veznih vratih na plano in potem po melni navzgor, kjer se je kmalu vsa družba poskrila po grmovju. Tudi predikant je stopil z hiše, ali je počasi je korakal in niti ozrl se ni, ko je polagoma odšel v gozd za hišo.

Samo župnik Mrcina je ponosno obitljal za mizo, zajemal iz skledice in govoril: »Zdaj vidite, zverine, kje je prava vera! Moja vera je prava!« — In tu je udaril z roko po mizi, da se je vse potreslo. »Da, moja vera, ki je taka, da lahko v hiši ostanem, če pride gosposka.«

Zunaj je nekdo potrkal na okno; čulo

se je tudi, kako so s kopjišči sulličnimi tolkli ob vrata.

»Ali se kaj krivoverceve skrivra pri vas?« je vprašal hripav glas. »Koga imate notri. Ali imate kaj pijače?«

»Ta veliko vprašuje!« se je zakrohotal župnik za mizo. »Kdo bo tukaj? Jaz sem, oče Mrcina iz Kranja, in pri Dobničanu sem v gosteh!«

»O, jeji! O, jeji!« se je začudil glas enega biričev na poti, »oče Mrcina je notri. Le hitro dalje, tu vem, da ni kapljice ostalo, in snedel je gotovo tudi vse! Hajdimo, da pridemo do Tičnika!«

Kmalu so se začeli koraki odhajajoče straže in oče Mrcina se je zibal od smeha za mizo. »Naj stradajo ti hudičiči! Kakor jih sovražim, te krivoverce, vendar bi ne hotel, da bi jih mrcvarili. Prasice loške! Pojdite tako daleč, da vas nikdar več ne vidim, brižinskega škofa presiti hlapci!«

In zopet je z roko ob mizo usekal, da se je vsa pretresla.

»Vi mi pa posteljto pripravite,« obrnil se je nato k hišni gosposlinji, »tu sredi hiše nanosite slame! Dobro sem se najedel, dobro hočem tudi spat. Deo gratias!«

Zunaj pred hišo je pa tisti čas Jerom Stópištran prebrskaval koprive za petelinom. Brskal in brskal je, da so ga pekli

vsil prsti. A ničesar ni mogel dobiti in končno je med tihim preklinjanjem zopet odrinil po grmičastem bregu. Izza hrustke ga je opazoval naš znanec Luka z Volče in pritiskal je roke k trebuhu, da bi ne izbruhnil v smeh glasno. Udušenega petelina je bil spravil v svojo malho in sedaj, ko je Stópištran odhajal, govoril je za njim: »Ali misliš, da mi spimo, kadar kračes? Mi smo tudi dosti sveta videli, čeravno nismo preganjali hudičev po Koroški Belli! Ha, ha!«

III.

Z žalostnim srcem jemljem jaz, Jošt Tolmajnar, pero v svojo roko in zapisujem, da me je gospod bog udaril s svojo močjo. In zdaj sem v stiskah in veliko trpim, ker je tako ugajalo zapovedniku mojemu, Brižojnemu gospodu, gospodu Janezu Kristofu Herbertu s Hohenburga, Kdor služi ne delaj ničesar brez vednosti gospodarja. Po vsej pravici se je razsrdil zapovednik moj, ko sem se vendar hotel ženiti brez njegove vednosti, brez privoljenja njegovega. Hlapec tvoj ti bo pokoren, gospod, in z vdanostjo bo prenašal zaslužen kaznen.

Drugo je, kar mi napravlja še večje bolečine v teh stiske polnih dnehi! Kaj naj počnem z visokorojeno to žensko? Nisem učen, ne, kako je besedo zasukati, da ji bo prijetno zvenela na uho, ne, kako je pred njo klobuk sneti z glave in tudi ne, kako naj se prikloni telo, da ji bo všeč. Mislim sem, da je pobožno moje življenje pa tukaj vidim, da sem velik grešnik. Drugegač bi ne prihajala taka pokorna name Jezus zveličani, smiluj se služabnika svojega Jošta Tolmajnarja! Iz globočine svojega srca vpijem k tebi tako! Amen.»

Ko je Jošt Tolmajnar tisto popoldne prijezdil do Visokega, začudil se ni malo, opazivši pred dvorcem tolpo orožnikov.

Konji so se pasli po zelenem travniku in teptali travo, jezdeci pa so ležali tik plota na hrbtu ter zrl v jasno nebo. Načelnik njih je tičal še v sedlu in skokoma pridiral nasproti pisarju, ko je ta komaj prekoril ozki most. Z veliko plašljivostjo je spoznal Jošt v njem svojega gospoda, loškega oskrbnika Janeza Hohenburga. Hotel je zlesti s konja, ali oni mu je z roko namignil, da ostani, kjer je.

»Za boga, kje tičiš, amice?« izpregovoril je oskrbnik. »All meniš da čas kradem in da se mi ljubi ravno tebe čakati, dokler ne priležeš od kod kakor polž!«

Pisarček se je takega resnega ogovora zelo prestrašil, gnetel je klobuček v roki, in to tako nerodno, da se je prelomilo belo pero, ki mu je služilo v največji lišp.

»In Visoki ti lahko odneso! Če kmetje še krajejo, kakor so nekda, nimaš ga zrna v žitnici!«

»Milost Vaša,« in Jošt Tolmajnar v svojem strahu ni vedel drugega odgovoriti — »ženil sem se in zategadelj sem moraj od doma!«

Oskrbnik je zategnil uzo, da se je konj vzpel pod njim. »Ha, ha!« izpregovoril je potem z naglasom, ki je pisarju pretresel srce in drob, »ha, v teh časih, ko nam hudič jemlje sveto našo vero, utegnesh laziti za ženskami! Tepec, glej, da veruješ v pravega boga in da te pri desetini preveč ne oslepajo! Toda o tem kak drug dan! Sedaj jezdi z menoj da ti povem, kar ti imam povedati!«

Pisar Tolmajnar je prijezdil k svojemu ostremu gospodarju in ob njegovih strani je jezdit po belem potu proti belemu dvoru. Ves je bil oblit s potom, od nog do glave je tičal v moči in pred pogledom mu je vse mrgolelo, da so se mešala drevesa in poslopja z oblaki večnega neba.

»Torej poslušaj!« je pričel Janez s Ho-

henburga, »odgovoren si mi za vse in, če kaj pregrešiš, čutil boš težo moje Bože bi bilo zate, da se tečaj pod višji stolp loškega grada nate!«

Jošt Tolmajnar se je ponizno priklanjal in z roko si je brisal belebe srage ki so se mu nabirale po čelu. »Vse storim, kar zapoveste, gospod milostivi!« je vzdihnil v svoji veliki stiski.

»To tudi pričakujem!« odgovoril je on: osorno, »saj me poznaš! Sedaj poslušaj! Premilostivi naš škof in vladar, katerega nam bog ohrani še dolgo vrsto let, tu je snel Janez s Hohenburga klobuk z glave — spomnil se je mene, najvrednejšega hlapca svojega, in poslal mi je nekaj pod streho Loškega grada, kar mi ni napravljalo posebne radosti.

Ženska je to, visokega stanu, in pripočam ti, da govoriš o nji z največjo spoštljivostjo, dasi je krivoverka.«

»Luteranka!« je zajekal Jošt.

»No, kaj je to?« odgovoril je oni. »Če je drago sorodnici prevzišnega škofa in vladarja našega, da želi imeti novo vero, to je vse kaj drugega, kakor če bi na primer, hotel ti biti luteranski predikant. To moraš menda umeti? Kaj?«

»Umevam, gospod milostivi, popolnoma umevam!«

»No, pravi! Sedaj je tukaj, in sedaj moramo gledati, da izpolnimo svoje dolžnosti. Ukazi so taki, da ostanemo tu na Visokem. Ti pa pazi, da je ne iztakne kakšen predikant in da pojde vsako nedeljo v cerkev! Poleg tega takisto nikdar ne pozabljaj, da je sorodnica škofa tvojega in da ji imaš izkazovati največje spoštovanje!«

»Največje spoštovanje!« govoril je pisar vzdihujoč za njim.

»Če te kdo vpraša, kako ji je ime, reci, da je to grofica Suzana in da drugega ničesar ne veš. Ali si vse umel?«

Mladi o sebi

NA PRAVI IN DOBRI POTI

Po občinskih konferencah LMS v okraju

Če bi hoteli analizirati letošnje občinske mladinske konference v okraju, ne bi smeli iti mimo razveseljivo ugotovitev, da so bile konference stvaren odraz dela mladine. Zlasti ne bi smeli pozabiti na odlično pripravljena poročila, ki so bila odmev dejanskega dela mladinskih organizacij in so v več primerih šla bolj v kritiziranje posameznih pomanjkljivosti kot pa v poudarjanje dobrega dela in spretno izpeljanih akcij.

V prejšnjih letih smo radi poudarjali, da smo z dejavnostjo mladinskih organizacij zadovoljni. Želeli smo, da bi mladina razen močnega poudarka na zabavno plat svoje dejavnosti, kritično pregledala tudi svoje udejstvovanje v družbenem življenju. Res so tudi v tem obdobju bili primeri, ko je mladina nastopala kot organizacija in bila pobudnik številnih akcij v gospodarski organizaciji, na vasi, v šoli in drugje. Vendar so

bill prej takli primeri vse preveč osamljeni; pokazali pa so vendarle, v kakšno smer naj se razvija dejavnost mladih.

Zdaj taki primeri niso več redkost. To so potrdile predvsem občinske konference LMS. Mladina je pogumno govorila o uspehih in problemih, nalogah in željah, ki jih ima. Videli smo, da ni vprašanja, ki bi danes šlo mimo mladine, da mladi o njem ne bi imeli vprašanj ali pripomb. Ta kritičnost je dolgo tlela v mladini, vendar dostikrat ni bilo priložnosti, da bi jo pokazala. Na mladinskih sestankih, v klubih, na sejah organov samoupravljanja in še marsikje pa se mladi zdaj pogumno oglašajo, sprašujejo in povedo svoje mnenje. Ponekod se je to nastopanje uveljavilo bolj, ponekod manj; vedno pa je odvisno tudi od podpore, ki jo mladim nudijo starejši proizvajalci in upravljavci. Tam, kjer so starejši do problemov mladih brezbržni ali jim celo nagajajo (tudi pasivno sprem-

ljanje naporov mladih in skomiganje z rameni sodi med zaviranje!), se prizadevanja mladincev in mladink seveda veliko teže prebijajo v življenje.

Napačno bi bilo trditi, da so zdaj doseženi uspehi dejavnosti mladih v okraju samo uspeh mladinske organizacije. Ne, do teh uspehov smo prišli po mojem mnenju predvsem zato, ker smo mladinski organizaciji začeli dajati mesto, ki ji kot organizaciji bodočih kadrov tudi pripada! Naj omenim, da bo n. pr. udejstvovanje mladih v organih delavskega in družbenega upravljanja iz leta v leto večje, če bomo seveda poskrbeli za pravilno strokovno in družbeno-ekonomsko vzgojo mladine, ki je takega znanja potrebna. Velik delež te vzgoje nosi na svojih ramah tudi organizacija LMS, zato ji pri tem koristnem delu pomagajmo.

Številne akcije, ki jih je iz leta v leto več, odkrivajo vedno nove, sposobne kadre, ki jih je treba spremljati, jim pomagati in jih usmerjati. Nismo skrbni, da v bodoče ne bomo imeli dobrih kadrov. Če le ne bomo pozabili, da je prav tem mladim, požrtvovalnim, veselja in delavnosti pol-

POZDRAV DELEGATOM!

V nedeljo, 5. marca, se bodo v Novem mestu zbrali mladinci iz novomeškega okraja; na letni konferenci bodo podali obračun svojega dela. Na konferenci bo 130 delegatov zastopalo okoli 10.000 organizirane mladine, navzoči pa bodo številni gostje in zastopniki političnih in družbenih organizacij. Konferenca bo delala v komisijah, kjer bodo delegati izmenjali iskušnje, probleme, zapazanja ter delovne prijeme. Želimo jim prijetno bivanje v Novem mestu in da bi konferenca bila odraz živahne mladinske dejavnosti na vseh področjih družbenega uveljavljanja.

nim ljudem treba iskreno pomagati, da se znajdejo v življenju, bomo imeli vsi kot celota samo korist od najmanjšega truda, ki ga bomo vložili v vzgojo teh ljudi.

Konference so med drugim pokazale, da imajo mladi zlasti v delavskem samoupravljanju zelo podrejeno vlogo. Seveda je njihova velika dolžnost, da si širijo obzorje in tako sledijo hitremu družbenemu razvoju. To je osnova, da bodo v kolektivih uveljavili svoje znanje; pri tem pomagati tudi mladim, da bodo našli hitro pravo pot, pa je spet dolžnost skupnosti.

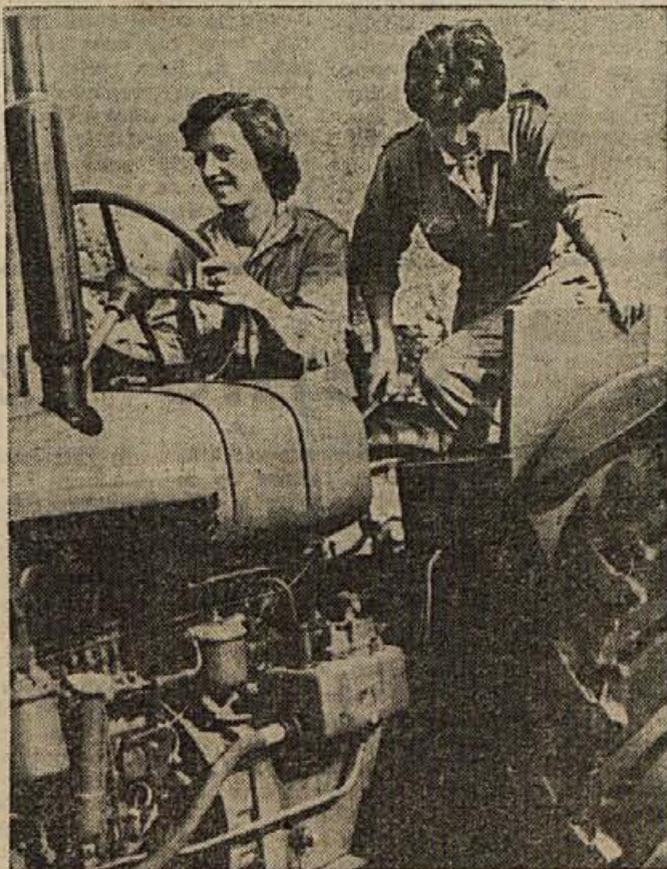
Marsikje so mladinci na konferencah povedali tudi to in ono, kar morda ne bi sodilo

na konferenco; lahko bi se reševalo v ožjem krogu. Večina razprav pa je šla v smeri, ki je pomembna za nadaljnje delo mladine v komunah. Na to in ono bo treba mladini še odgovoriti tudi po konferencah. S tem, ko ji bomo pojasnjevali naš razvoj in njegove tekoče in perspektivne naloge, jo bomo hkrati vključevali v delo, ki jo bo pritegnilo in zaposlilo. Videli smo, da mladina na konferencah ni samo spraševala in govorila o nalogah in problemih. Hkrati je tudi predlagala, kaj sodi o tem in onem, kako je pripravljena pomagati in sodelovati.

To pa je jamstvo, da smo na pravi in dobri poti.

SLAVKO DOKL

BRIGADIRJI SE ŽE PRIPRAVLJAJO ...

Na Okrajnem komiteju LMS v Novem mestu smo v torek dopoldne zvedeli, da se je na sedežih občinskih mladinskih vodstev do sobote že prijavilo približno 50 brigadirjev in brigadirke za letošnje mladinske delovne akcije. Čeprav bo prva naša brigada odšla na delovišče v Srbijo ali Makedonijo šele v maju, se mladi vedno bolj zanimajo za delo. Tudi letos bo v vseh brigadah na avtomobilski cesti mnogo traktorskih, fotografskih, šoferskih in drugih tečajev, ki so se v zadnjih letih tako zelo priljubili naši mladini. — BRIGADIRJI IN BRIGADIRKE, ki nameravate letos v mladinske delovne brigade; prijavite se na vašem občinskem mladinskem vodstvu!

KLUBI MLADIH PROIZVAJALCEV

Število klubov mladih proizvajalcev v našem okraju ni zadovoljivo. Glavni vzrok za to je, da nismo sistematično vzgajali kadrov iz vrst mladine, ki bi delali v KMP kot eni najboljših oblik politično-ekonomske in strokovne vzgoje mladine. Pred kratkim organizirani seminar za vodje KMP nam vendarle obeta, da bodo v našem okraju zaživeli klubi mladih proizvajalcev v takšnem številu, kot si želimo.

Klubi mladih proizvajalcev bi morali zaživeti v vseh naših gospodarskih organizacijah, kjer so mladinske organizacije. Zakaj? To je veja mladinske organizacije, ki pritegne tiste mladince, ki se zanimajo za probleme podjetja, načrtno

proizvodnjo, rekonstrukcijo, nagrajevanje po delu strokovno izobraževanje, na kratko: za vsa tista vprašanja, ki ne bi smela iti mimo naših proizvajalcev, posebno ne mladih. Zal se nismo prišli do tega, da bi mladini prikazovali pomen KMP tudi za vsakega posameznika, ne le za gospodarsko organizacijo. Marsikdo bo rekel: »Saj se s temi vprašanji ukvarjajo za to odgovorni ljudje! Zakaj bi se potem še mladi?« Če pa izhajamo s stališča, da so KMP šola za bodoče upravljavce, nam je pomen in namen takoj jasen.

Mladega delavca moramo pripravljati za upravljavca s pomočjo izobraževanja, to bo

Tudi letos: brigade v okraju!

Letos bomo v naših komunah spet slišali brigadirsko pesem: v Novem mestu bo delala taborniška MDB »Partizanski Rog«, v Žužemberku bo pomagala mladinska brigada študentov in domačinov v pripravah za veliko republiško proslavo 22. julija. V Sevnici bodo mladi sodelovali pri gradnji ceste skozi Sevnico, v Metliki pri nadaljnji izgradnji športnih objektov, v Brežicah pri urejanju plantažnih nasadov in pod. Zanimanje za lokalne akcije narašča tako med mladino kot pri vodstvih komun iz leta v leto.

nedvomno lahko opravi klub mladih, če si bo postavil dober program.

Pred mladinsko organizacijo je odgovorna naloga: navezati mora stik z izobraževalnim centrom ozir. raznimi komisijami pri sindikatu. Ob skupnem prizadevanju bo uspeh v vsakem primeru večji. Zlasti ne smejo klubi pozabiti na tehnično inteligenco, ki je do sedaj z mladino malo sodelovala. Tu pa bi strokovnjaki lahko našli možnost, da ji pomagajo pri teoretičnem in praktičnem delu.

Ce hoče KMP doseči uspeh, mora vodstvo prisluhnuti interesom mladine, kajti to je že del končnega uspeha. Kadri naj bi se posluževali sodobnih oblik dela, kot so zanimivi razgovori, ki naj bi se jih udeleževali tudi starejši, predvajanje strokovnih filmov, poučne ekskurzije itd.

Klub mladih proizvajalcev ima torej pri nas lepe možnosti za plodno delo.

Lani: nad 50.000 ur!

Na občasnih delovnih akcijah je mladina v okraju samo v preteklem letu prispevala okoli 50.000 delovnih ur. Največji prispevek so dali mladinci v Novem mestu (gradnja stadiona Bratstva in enotnosti), v občini Videm — Krško (cesta Videm—Sremič), Črnomelj, Trebnje itd.

Mladinska organizacija je prva stopnica pri vključevanju mladine v vso pestrost družbene dejavnosti. Veseli smo njene rasti in ji želimo, da bi tudi pri nadaljnjem delu dosegala kar najlepše načrte!

Okrajni zavod za socialno zavarovanje v Novem mestu

Delež šolskih skupnosti

Spremenjen položaj naše šole v družbenem življenju in hiter razvoj gospodarskega in družbenega sistema v smeri socialistične demokracije, za katero je družbeno upravljanje najpomembnejše, so narekovali čim hitrejšo reformo celotnega šolstva.

Prav ta misel, da bi šolo močno približali življenju, je narekovala potrebo, pritisniti k reševanju šolstva širši krog državljanov, ki naj preko političnih organizacij in organov družbenega upravljanja dajejo čimveč življenjskih in stvarnih nasvetov, na katere se naj opre novi šolski sistem.

Prva faza reforme je za nami. Na vseh srednjih šolah, razen na gimnazijah, že leto dni delajo po novih učnih načrtih. Za gimnazije se prav sedaj pripravljajo novi učni program, ki bo po vsej verjetnosti že prihodnje leto pričel veljati. Reforma šolstva je v polozaju, ko moramo nove ideje, ki so bile formulirane v učnih načrtih, uveljaviti v praksi.

Mladinske organizacije po šolah so se dobro zavedale, kakšno vlogo bo mladina imela pri reformi. Zlasti je potrebno poudariti, da so večkrat prav glasno izdijahkih vrst klicali po novi reformi, ki naj da naši šoli počaj, kakršni ji v socialistični družbi pripada.

Delegati za nedeljsko okrajno konferenco LMS

Na občinskih mladinskih konferencah so bili pred tedni izvoljeni za okrajno konferenco LMS naslednji delegati:

OBCINA CRNOMELJ:
Benec Franc, Pavličič Jože, Ri-tonja Rudi, Jankovič Martina, Struelj Anton, Brodarič Mara, Škof Jože, Rus Ivanka, Marešič Anton in Smalcelj Ernest.

OBCINA METLIKA:
Dragič Janez, Sober Milena, Jerina Ivan, Puš Malič, Tome Milena in Simec Anica.

OBCINA TREBNIJE:
Kam'n Stefan, Opara Franc, Gnidovec Milena, Opara Darko, Pevec Ciril, Ostaneč Darko, Kuc-ko Jože, Jerovšek Angelca, Skrabec Helena, Strmec Slavka.

OBCINA NOVO MESTO:
Remš Tone, Sladič Franc, Saje Janko, Udovč Lojzka, Langentus Poide, Vičič Slavka, Koprive Franc, Murgelj Zvone, Humer Valentin, Pleskovič Rado, Vidrih Vinko, Bojčević Milovan, Simon-čič Lojze, Jeketič Anica, Suštar Adolf, Krnc Dragica, Kavšek Jo-že, Kranjc Ivan, Lenart Marjan, Škvarč Anica, Baškovič Jože, Irt Miha, Mihelič Marija, Franko Pavla, Volčjak Milena, Bregar Jože, Smončič Jolica, Orož Kri-stina, Slak Anica, Kolenc Mar-jan, Beg Marija, Zakej Janez.

OBCINA VIDEM-KRŠKO:
Zupane Rajko, Unetič Tone, Lipar Slavko, Meznarič Majda, Zalesker Jurij, Kovarčič Andrej, Vodišek Tone, Rutič Ivan, Pleskič Marija, Božič Karel, Pirnat Me-tka, Rožman Anica, Zohar Ivan, Serbec Zvonko, Pavlin Andrej.

OBCINA SEVNICA:
Geč Vinko, Liseč Pavla, Zverglje Karel, Koren Greta, Dolinšek Danica, Vovk Stanko, Stangelj Gusta, Volčanšek Dragica, Keber Anica, Kozamernik Boris.

Mladinske organizacije po naših srednjih šolah že črtaj časa uveljavljajo svoje ideje preko šolskih in razrednih skupnosti ter šolskih odborov. Po dolenjskih srednjih šolah šolske skupnosti obstajajo že četrto leto in so v tem obdobju prebrodile prvo fazo razvoja. Za to prvo obdobje je značilno delo šolskih skupnosti ki je bilo podobno težnji šolske skupnosti vsaj obdržati. Večkrat se je zgodilo, da šolska skupnost ni imela konkretnega dela, pa je zato prevzela večino nalog aktivna LMS. Danes lahko trdimo, da so to obdobje prešle skoraj vse SS na naših srednjih šolah in da že leto dni težijo povsod za čim-bolj konkretnim delom.

Po zgledu nekaterih dru-slovenskih šol so tudi dijaki srednješolski po posameznih šolah sestavili pravilnike SS, v katerih so določili mesto SS na šoli in razčlenili delo. Za sprejelje takega pravilnika pa je bilo potrebno več posve-tovanja s šolskim odborom in ravnateljstvom šole. Na vseh šolah niso prišli za delo na pravem koncu. Rezultat: pra-vilniki so postali zbirka besed in abstrakcij brez vsakršnega življenjskega navdih. Ti pro-grami so preveč enolični, na-čelni, v njih so formulirane oblike dela, ki so dobro služile v času ustanavljanja šolskih skupnosti.

Ladislav Lesar:
CESTA
V meni poje kitara svetlečja ponosa kakor sanje o neki ljubezni.

Razigrana kot veletok neukročene reke postaja vse lepša v zanosu svojega neba.

V odmevu tisočih daleč za soncem kakor konji v galopu osvaja srca.

Slavko Pavlin

Ladislav Lesar:
MLADOST OB VARDARJU
Modro nebo nad plačami.
Dan je pesem veselega trušča buidozerjev in samokolic.

Modro nebo in dobra reka, ki ljubi svoje otroke.

Siva polja makedonska bodo pripovedovala o čudežnem rojstvu ljubezni trdo skorjo črnega asfalta.

Novo vodstvo občinskega komiteja LMS v Novem mestu: od leve na desno: novi predsednik Franc Sladič, v sredini Lado Saje, ki je dolga leta uspešno vodil dejavnost mladine v občini, in sekretar občinskega komiteja LMS Zvone Murgelj

Klub - naše shajališče

Z ustanovitvijo Mladinskega kluba v Novem mestu smo mladini zagotovili možnost za vsestransko uveljavljanje na različnih področjih. Prva naloga ob ustanovitvi kluba je bila pripraviti mladini prostor, kamor lahko zahaja in prostom času. Želimo, da se šolska, vajeniška, delavska in uslužben-ska mladina združuje in skupno sodeluje pri vseh nalogah. Takoj ob otvoritvi klub ni bil popolnoma izkoriščen, saj je bil novost za Novo mesto. Kmalu je postal obisk prime-ren, toda čez nekaj časa je postal že tako velik, da so prostori sedaj premajhni.

Začeli smo ustanovljati sek-cije, ki dobro delujejo. Poleg rednega dela prirejajo tudi predavanja za vse obiskovalce kluba, povežali smo se s tabo-ri, ker imamo mnogo skup-nih misli pri izvajanju progra-ma in uspešno nam je navezati stike z mladinskimi klubovi v Karlovcu. Prvi rezultat sode-lovanja je bil obisk Karlova-nov našemu klubu. Pogovorili smo se o delu v klubu, o pro-blemih, ki se pojavljajo, in o nadaljnji krepitvi prijateljskih odnosov.

Velikega pomena za dejav-nost mladine na vasi je pobu-da mladinskih aktivov v Do-lenjskih toplicah in Mirni peči, da bodo ustanovili mladinski klub. Vaška mladina pogreša družabno življenje in zato je dolžnost kluba, da poži njeno dejavnost. S primerno ure-ditvijo klubskih prostorov in s primernim programom od-važamo mladino od gostlin in alkoholizma.

JANKO SAJE

0 sekcijah mladih zadružnikov

Po združitvi kmetijskih za-druž - iz 43 jih je nastalo 16 - je odgovornost mladinskih organizacij za vso dejavnost mladih zadružnikov še večja. Delo sekcij je bilo zdaj največ v okviru zadrug, katerih vod-stva so skupaj z mladinsko or-ganizacijo organizirala delo za mlade zadružnike. Po združitvi zadrug pa bo tako skupno delo gotovo zastalo, če se vaški ak-tivi ne bodo kaj bolj zavzeli za delo sekcij. Dosedanje pravilo, da mora biti na področju za-

druge tudi sekcija mladih za-družnikov, se bo moralo bistve-no spremeniti: vsak aktiv LMS na vasi naj ima tudi sekcijo mladih zadružnikov! Da so sekcije posebna in po-membna oblika dela Ljudske mladine, govorimo že dalj časa, zlasti pa naj bi bile tam, kjer mladina dela na družbenih in zasebnih posevstvih in zadruž-nih ekonomijah. Naloga sekcij je predvsem v tem, da se zani-majo za proizvodnjo in za so-dobno agrotehniko.

Razumljivo je, da sekcija mladih zadružnikov ne more delati samostojno, ampak je ve-zana na kmetijsko zadrugo, ka-tere proizvodni program mora poznati. Program dela sekcij naj bo v okviru programa za-druge, ostale naloge pa naj se izvajajo v okviru mladinskega aktivna. Kjer je več sekcij v okviru ene zadruge, je nujno, da vodje sekcij sestavljajo pose-ben odbor, ki bo seznanjal čla-ne z nalogami, s programom in z gospodarskimi uspehi za-druge.

Naloga sekcij je tudi, da čla-ne izobražujejo, da jih pri-pravljajo za delo v upravnem organu, zadruge pa morajo pri tem nuditi vso pomoč. Naloga mladinske organizacije pa je skrbeti, da bo v organih upra-vljanja zastopani kar največ mladincev. Razumljivo je, da je treba pri tem izbrati res spo-sobne mladince.

Pred nami so volitve v za-družne svete, zato je treba po-hiteti in predlagati za kandida-te mladince, hkrati pa skrbeti, da bodo res izvoljeni.

J. Čudovan

Mladinska politična šola v Brežicah

Pred kratkim je v Brežicah pričela delati mladinska politična šola. Mladinci poslušajo pred-nja dvakrat na teden. Predava-nja obkrijejo redno 30 do 35 slu-šateljev. Občinskemu komiteju je uspelo dobiti res dobre pre-davatelje in tako se delo nemo-teno nadaljuje. Udeležence je še najbolj navdušilo predavanje to-variša Mišiča, ki je govoril o no-vih afriških državah in o današnjem stanju v Afriki. Tako so s pomočjo okrajnega komiteja LMS iz Novega mesta tudi bre-žički mladinci dobili primerno izobraževalno središče.

Učimo se, da bomo postali dobri proiz-vajalci in upravljav-priljavljena delati, treba ji je le nuditi priročnost.

Današnje oblike dela z mla-dino morajo biti sodobnejše. Mladince se mora do podrob-nosti seznaniti s procesom proizvodnje in osvoboditi take oblike, ki so naprednejše in bolj ekonomične.

Franci Sladič

Mladina v industriji obutve

Mladina v Industriji obutve je v zadnjem času dosegla ze-lo vidne uspehe. Z izvolitvijo novega vodstva in s pomočjo uprave je delo zaživelo. Zani-mivo je, da se za mladinsko organizacijo v podjetju zani-majo tudi druge organizacije podjetja in ji pomagajo. Ni jim vseeno, ali je njihova or-ganizacija med najboljšimi ali med najslabšimi.

Mladina je organizirala vr-sto kulturnih in političnih predavanj, ki jih je skoraj

vse pripravila sama. Naštudi-rali so igro in priredili dva izleta. Ker pa je v podjetju zaposlenih veliko deklet, so organizirali kuharski tečaj, ki ga z zanimanjem obiskuje 20 kandidatkinj. Tudi klub mladih proizvajalcev je močno zaži-vel, saj ima zelo obsežen pro-gram. Ker v podjetju nimajo centra za izobraževanje na delovnem mestu, bo klub s pomočjo uprave organiziral tečaj za usposabljanje mladi-ne na delovnem mestu. To je jasen dokaz, da je mladina pripravljena delati, treba ji je le nuditi priročnost.

Mladinska politična šola v Brežicah

Mladinska politična šola v Brežicah

Učimo se, da bomo postali dobri proiz-vajalci in upravljav-priljavljena delati, treba ji je le nuditi priročnost.

Mladina v industriji obutve

Mladinska politična šola v Brežicah

Mladinska politična šola v Brežicah

Učimo se, da bomo postali dobri proiz-vajalci in upravljav-priljavljena delati, treba ji je le nuditi priročnost.

Mladinska politična šola v Brežicah

Učimo se, da bomo postali dobri proiz-vajalci in upravljav-priljavljena delati, treba ji je le nuditi priročnost.

Učimo se, da bomo postali dobri proiz-vajalci in upravljav-priljavljena delati, treba ji je le nuditi priročnost.

Novoizvoljeni občinski komitej LMS v Črnomlju s sekretarjem Občinskega komiteja ZKS tov. Kočevarjem - Komitej si je pripravil dober načrt dela in je izbral več komisij, da bi lažje izpolnili naloge, ki jih je dobil na zadnji konferenci

MLADOST OB VARDARJU
Modro nebo nad plačami.
Dan je pesem veselega trušča buidozerjev in samokolic.
Modro nebo in dobra reka, ki ljubi svoje otroke.
Siva polja makedonska bodo pripovedovala o čudežnem rojstvu ljubezni trdo skorjo črnega asfalta.

MLADINE
Mlade proizvajalke in proizvajalec kolektiva
TEKSTILNE TOVARNE NOVOTEKS
V NOVEM MESTU
IN V METLIKI
pristržno pozdravljajo mladino v okraju in vse delegate na nedeljski konferenci!

Idejno-vzgojno delo

Ena izmed oblik dela so tudi mladinski klubi OZN. Ti klubi niso množična organizacija, pač pa združujejo mlade ljudi, ki žele spoznavati mednarodno in našo politiko ter podpirati napore za mir med narodi in za take odnose med njimi, ki so vredni človeka naše dobe.

d) Debatni klubi so zlasti privlačna oblika dela. Mladi ljudje ne žele vedno samo poslušati, saj marsikaj tudi sami vedo in o tem, kar vedo, tudi radi razpravljajo. Zato ne prirejajo predavanj, temveč se temelj njihovega dela razprava. De-lajo po načelu, da se udeleženci individualno pripravljajo na razpravo. To je samo nekaj oblik, v katere se lahko vključuje vsa mladina, saj je toliko možnosti, da vsak mladinec lahko zadovolji svoje interese v eni od njih.

Zelo pomembno področje idejno-vzgojnega dela je izobraževanje aktivistov in mladih družbenih de-javcev. Potrebujemo sposobne kadre, ki bodo temeljito in teoretično usposobljeni in bodo obvladovali metode političnega dela z mladino. Izkušnje kažejo, da nam takih ka-

drav marsikje primanjkuje. Na tem področju smo že dosegli nekaj uspe-hov. Veliko aktivistov je obiskovalo razne seminarje v občini ali okraju, mladinske politične šole in seminar-je v mladinskem izobraževalnem centru v Bohinju. Nadaljnji razvoj naše organizacije in vedno večje število mladincev, ki so člani samo-upravnih organov in organov druž-benega upravljanja in tu delajo v raznih organizacijah, zahteva siste-matično izobraževanje kadrov. Osnovna enota v sistemu izobraže-vanja kadrov naj bo občina. Le tako bomo zajeli vse člane sekretariatov aktivov in komitejev in dosegli pri-merno kakovost. Prva stopnja izobra-ževanja v občini so seminarji za vse člane sekretariatov aktivov. Nasled-nja stopnja izobraževanja kadrov v občini pa so mladinske politične šole. Te z delovnimi metodami in s pro-gramom usposabljujejo slušatelje za aktivno politično in družbeno delo pri oblikovanju socialističnih odno-sov. Mladinske politične šole naj se simbolizirajo kot center za razvi-tižne sodobnih metod in vsebi-ne političnega izobraževanja in naj ni-dijo pomoč ostalim oblikam dela

č) Ena izmed oblik dela so tudi mladinski klubi OZN. Ti klubi niso množična organizacija, pač pa združujejo mlade ljudi, ki žele spoznavati mednarodno in našo politiko ter podpirati napore za mir med narodi in za take odnose med njimi, ki so vredni človeka naše dobe.

e) Ena izmed oblik dela so tudi mladinski klubi OZN. Ti klubi niso množična organizacija, pač pa združujejo mlade ljudi, ki žele spoznavati mednarodno in našo politiko ter podpirati napore za mir med narodi in za take odnose med njimi, ki so vredni človeka naše dobe.

Za zdravo razvedrilo mladine

O društveni dejavnosti mladine v našem okraju se je zadnje čase, posebno na občinskih mladinskih konferencah, precej razpravljalo. Navzlic napredku ne moremo biti zadovoljni; na področju društvene dejavnosti mladine še zaostajamo za nekaterimi drugimi okraji Slovenije. Niso še izkoriščene vse možnosti za vključevanje mladine v kulturno-prosvetna, telesnovzgojna in druga društva. Marsikje bi lahko delo društev močno poživili, če bi znali v organizacije pritegniti mlade ljudi in najposobnejše vključiti v vodstva. Tako bi ob pomoči starejših, izkušenih družbenih delavcev, postala društvena vodstva še delavnejša.

Mladina ima tudi v našem okraju v večini krajev že kar pestro izbiro, ko išče oblike svojega udejstvovanja v prostem času. Na razpolago so delavne taborniške enote, več ali manj prizadevna kulturno-prosvetna društva, športni kolektivi in društva Partizan, društva Ljudske tehnike, strelcev itd. Možnosti so, res pa je, da so v nekaterih krajih premalo izkoriščene. Najti bo treba ustrezne prijeme, da bodo nove in nove vrste mladine pritegnili v omenjene organizacije.

Ko govorimo o dejavnosti mladine v prostem času, ne smemo mimo prostorov, ki jih uporabljajo za sestanke, pomenke in razvedrilo. V mislih imamo mladinske sobe, bodoče mladinske klube, ki naj bi postali zbirališča mladine v prostem času. Pred leti so bili taki prostori še zelo redki. Klubov, ki bi bili primerno opremljeni, še niso poznali; sedaj se že lahko pohvalimo, da ima mladina v okraju 15 urejenih prostorov, v katerih ima svoje sestanke. To so zameški bodočih mladinskih klubov, ki bodo mladini res lahko precej nudili, posebno če bodo dobro opremljeni. Mladina potrebuje prostore in če jih bodo aktivni uspeli tako organizirati in opremiti, da bodo privlačni, bomo odpravili problem zahajanja mladine v gostilne in druge gostinske obrate in prav tako vse sorodne probleme, ki se tu pojavljajo.

Seveda bodo marsikje finančna sredstva precejšnja ovira, ker različna oprema, ki bi jo tak klub moral imeti - od televizorja, radia, časopisov, revij do manjše knjižnice, šahov, morda tudi magnetofona - precej stane. Prepričani pa smo, da prošnje za pomoč v takih primerih, ko gre za zdravo zabavo in razvedrilo mladih ljudi, ne bodo naletele na gluha ušesa. Marsikatero podjetje in ustanova je vložila že precejšnja sredstva, da bi njihovi mladi delavci in uslužbenci dobili primerno kulturno zabavo, zato prav gotovo tudi v primerih, ko bo šlo za opremo mladinskih sob in klubov, ne bodo odgovorili - ne!

Ko smo že pri zabavi mladine, naj poudarimo, da je mladini treba nuditi primerno kulturno zabavo in razvedrilo, vendar ne zato ker to želi in potrebuje, ampak ker to s svojim delom tudi zasluži. Ni prav, da se mladini do potankosti narekuje, kakšne naj bodo oblike njenega udejstvovanja v prostem času. Tu je treba mladim prepustiti vso iniciativo in svobodo, jasno pa je, da moramo njihova stremjenja in prizadevanja spremljati in nadzorovati. Dober nasvet in dobrohotna kritika bosta našla lepši odmev kot brezkompromisen ukaz, ki že zaradi svoje oblike ustvari odpor. Seveda se ne sme dovoljevati preveliko eksperimentiranje. Sproščeno v iskanju oblik ni anarhija, v kateri bi vsak delal, kar mu bi prišlo v glavo. Sproščeno pomeni, da o določenih predlogih razpravljamo, da vse premeljemo, da razvijemo borbo mnenj in da potem izluščimo zdrave sklepe. Hkrati je treba kritizirati in ožigosati vse ostanke malomeščanskih navad in pojave dekadentnih idej.

Zal so marsikje med mladinci tudi posamezniki, ki so prepričani, da je vsaka zabava pusta in dolgočasna brez pijačevanja. Pojasniti jim je treba, da pijačnost ni dokaz samostojnosti, močnatosti, hrabrosti ali zrelosti, kot si to nekateri predstavljajo. To je žalosten ostanek obdobja, ko so njihovi očetje v kozarcu vina iskali utehe zaradi socialnega izkoriščanja in utapljal svojo revščino in bedo. Takoj ko se pojavijo primeri pijačevanja in ostali sorodni nezdravi pojavi, je treba po njih odločno udariti in jih v kali zatreti.

Se nekaj moramo omeniti, ko govorimo o delu mladine v različnih organizacijah in društvih. Prav je, da se pri delu katerekoli organizacije ne pozabi na vzgojo človeka. Pri skrbi za kvaliteto strokovnega dela ne smemo pozabiti na pravilno vzgojo mladincev ali mladink. Znani so primeri nekaterih športnih društev in klubov, kjer posvečajo vso skrb le kvalitativnemu napredku v določenih panogah, ne gledajo pa na vzgojo ilka pravega športnika. Odtod mnogi nešportni izpadi, ki zadnje čase niso več redki.

Tudi tam, kjer pride do takih pojavov in pa do ozkosti, ki je značilna za nekatere športne organizacije (vso skrb posvečajo le peščici vrhunskih tekmovalcev, medtem ko ostali za klubska vodstvo niso zanimivi), mora mladina sama pokreniti vse, da se taki primeru odpravijo. Mladinska organizacija mora takoj intervenirati in s konstruktivno kritiko odkrito zahtevati, da se s tako prakso preneha.

FRANC MIKEC

Ladislav Lesar:

MOTIV S CESTE

Nebo je žareča kroglja
s živo puščavo v nedrih.

Veter poljublja pesek,
ki skeli v očeh,
in potna telesa,
ki pojejo
v valujočem
ritmu sonca.

Buldozerji orjejo.
Tisoče rok zmaguje.

Ptice so onemele
v zenitu besed.

Skrb za prostore

Po V. kongresu SZDL Jugoslavije je čutiti močno akcijo za pridobivanje prostorov za družbene organizacije. Res je SZDL pri tem vprašanju zelo uspela, pa tudi mladinska organizacija ima precej zaslug, da se je število mladinskih sob v okraju dvignilo. Upajmo, da se bo v naslednjih dveh letih njihovo število dvignilo na 50 opremljenih prostorov.

Vedno več mladih

V letu 1958 je bilo v okraju od 1436 sindikalnih odbornikov kar 246 mladincev. V letu 1959 je bilo od 1481 sindikalnih odbornikov že 269 mladincev, lani pa od 1724 sindikalnih odbornikov 292 mladincev. V občinskih sindikalnih svetih je bilo lani od 207 odbornikov 26 mladincev.

V upravnih odborih in delavskih svetih se število mladih stalno večja; o tem nam pričajo rezultati:

V delavskih svetih: leta 1958 - od 1293 članov - 179 mladih ali 13,8 odstotka, leta 1960 - od 1415 članov - 224 mladih ali 15,8 odstotka.

Upravni odbori z nad 30 zaposlenih: 1958 - od 455 članov - 54 mladih ali 11,8 odstotka, 1960 - od 489 članov - 65 mladih ali 13,3 odstotka.

Upravni odbori z manj kot 30 zaposlenih: 1958 - od 265 članov - 45 mladih ali 16,8 odstotka, 1960 - od 245 članov - 50 mladih ali 20,4 odstotka.

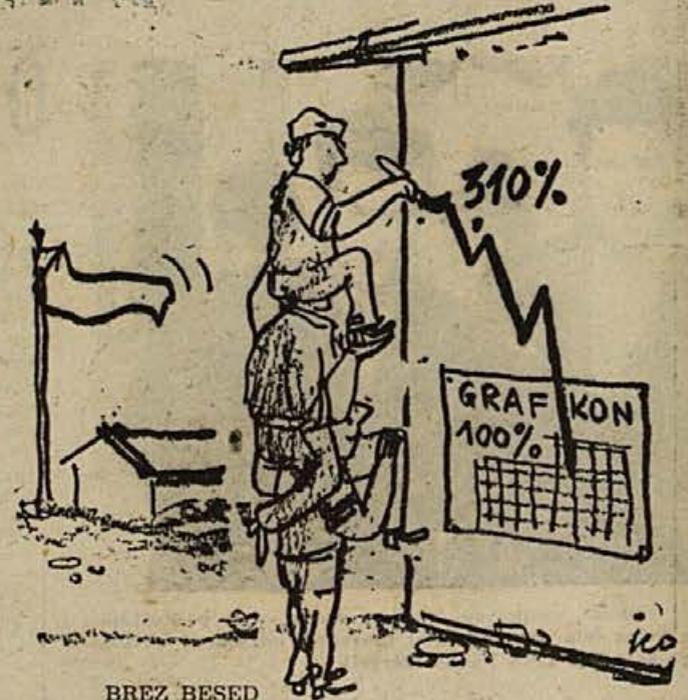
Lani 200 novih mladih komunistov

V Zvezo komunistov je bilo v letu 1960 sprejetih 200 mladih komunistov. 31. 12. 1958 je bilo v okraju 539 mladih komunistov, do 31. 12. 1960 pa se je število dvignilo na 747 mladih komunistov.

Republiški kvalifikacijski turnir mladink

Namiznoteniška zveza Slovenije je preteklo nedeljo v Ljubljani priredila republiški kvalifikacijski turnir dvanajstih najboljših mladink, ki so se borile za nastop na zveznem turnirju desetorice, ki bo ob koncu marca v Beogradu ali Zagrebu. Od Novomeščank se je turnirja udeležila le Mikčeva, ki se je uspela uvrstiti na zvezni turnir, vendar je zasedla le šesto mesto.

Turnir je potekal v znaku številnih presenečenj. Državna mladinska prvakinja Petračeva je morala kar trikrat položiti orožje, tako da je bila komaj četrta. Se večje neugodno presenečenje je pripravila Ljubljanka Zrimčeva, ki je tokrat zasedla komaj 16. mesto, na zadnjem zveznem turnirju pa je bila tretja! Mikčeva je slabo začela in vse je kazalo, da bo šla po poti Zrimčeve. S Pipu-

BREZ BESED

Poslej vsako leto: prvenstvo v vašem mnogoboju in šahu!

O uspehih lanskega zleta »Bratstva in enotnosti« ne bi pisali, ker bi le ponavljali že znane ugotovitve. Brez dvoma je tudi zasluga mladinske organizacije, da je zlet tako lepo uspel. Tako občinski kot Okrajni komite LMS so sodelovali v pripravah in pri zletu samem. Tokrat je bila tudi na terenu koordinacija med posameznimi sodelujočimi organizacijami prav dobra, ker so za to poskrbeli posebni organi - zletni stabi pri občinskih odborih SZDL.

Medtem ko je akcija za nastop mladine na zletu šla preko šol in telesnovzgojnih organizacij, pa je mladinska organizacija samostojno izvedla izbirno tekmovanje v vašem mnogoboju. Najprej se v občinskem merilu tekmovali posamezniki iz različnih aktivov LMS, tik pred zletom pa je bilo v Novem mestu okrajno tekmovanje, na katerem je bila izbrana okrajna reprezentanca, ki je zastopala naš okraj na zletu.

Skrbnim pripravam in izbirnim tekmovanjem, ki jih je speljala mladinska organizacija, se je treba zahvaliti, da sta se obe ekipi - moška in ženska tako dobro odrezali. Oboji so zasedli prvo mesto, kar je zelo lep uspeh.

Ker je to tekmovanje uspelo, se je Okrajni komite LMS odločil, da bo odslej vsako leto prirejal tekmovanja v vašem mnogoboju, četudi bo zlet le vsako drugo leto. To bo prispevek mladinske organizacije k pozitivni telesnovzgojni dejavnosti v okraju. Tekmovanje je namenjeno predvsem vaškim aktivom LMS, ker ima prav vaška mladina premalo tekmovalj in manj možnosti izživiljanja na telesnovzgojnem področju kot mestna mladina.

To pa še ni vse! Okrajni komite LMS ima v načrtu, da vsako leto za dan mladosti priredi okrajno šahovsko mladinsko prvenstvo, na katerem bi nastopale ekipe najboljših aktivov v občinskih prvenstvih. Tako bi občinski komiteji najprej organizirali občinska prvenstva ekip aktivov LMS, občinski prvaki (nekateri predlagajo, da bi bile to občinske reprezentance) pa bi se pomerili za naslov okrajnega ekipnega prvaka in pokal OK LMS. To tekmovanje bo zelo razgibalo mlade šahiste, posebno važno pa je to, da bodo tu lahko sodelovali tudi šahisti iz krajev, kjer nimajo svoje šahovske organizacije.

Za zaključek naj še omenimo, da namerava mladinska organizacija prirediti tudi z akcijo za izvedbo tekmovanja za »Ljudsko športno značko«. To tekmovanje, ki je nekakša meritev telesnih sposobnosti vsakega posameznika, je pri nas še popolnoma neznano, imelo pa je velik odmev na lanski delovni akciji na avto cesti. Mnogi brigadirji so se s ponosom vrnili domov in kazali zlato, srebrne in bronaste značke, ki so jih osvojili. Pričakujemo, da bo to tekmovanje tudi v našem okraju kmalu imelo dovolj pristašev.

- fm.

Brežiška mladina: 20 brigadirjev za prvo izmeno

Na razširjenem plenumu mladinskega komiteja v Brežicah so predzadnje nedeljo predstavniki aktivov in člani komiteja proučili program dela občinskega komiteja Ljudske mladine v Brežicah. Se posebej so poudarili, da je treba skrbeti za idejno-vzgojno področje dela po aktivih. Nadatje so napravili podroben načrt tekmovalj. Posamezni aktivni bodo tekmovali v šahu, odbojki, rokometu, mladinskem mnogoboju in streljanju z račno puško. Ustanovili bodo tudi dramske skupine, katerih izvedbe na odru bo ocenjevala posebna strokovna komisija. Najboljše delo bodo na koncu uprizorili v Artačah, kjer bodo z mladinskimi plesom zaključili tekmovalje.

Plenum je razpravljal še o mladinski delovni brigadi. Sklenili so, da bodo v prvo izmeno poslali 20 mladincev. Udeleženci plenuma so izvolili tudi stab za MDB.

-sek

FILMSKI KLUBI IN KROŽKI

Kaj postanejo sestavni del naših vzgojnih prizadevanj, da bi znala mladina s pravnimi merili vrednotiti film — Novost: filmski večeri

Prvi sestanek filmske komisije pri okrajnem svetu svobode je bil v Vidmu-Krškem. Prisostvovali so najprej članovi občinskega sveta, nato pa tudi predstavniki filmske komisije. Na sestanek je bil povabljen tudi član občinskega sveta, ki je bil v Vidmu-Krškem član filmske komisije. Na sestanek je bil povabljen tudi član občinskega sveta, ki je bil v Vidmu-Krškem član filmske komisije.

Musek, Tone Sluga, član tega sveta, predsednik okrajnega sveta SPD Janez Gartner, sekretarka Marija Pepelnak ter zastopniki občinskega sveta videmskega krožka. Področje filmskega dela je, silno obširno, vendar v našem okraju komaj načelo.

En sam filmski klub in nekaj filmskih krožkov pomeni prvo brazdo na veliki njivi, kamor je treba posejati dosti dobrega zrna. Glavna misel posveta je bila, kako močneje zaorati ledino s filmskimi klubi, kakšno naj bo njih delo in kam naj bo usmerjeno. Poudarjeno je bilo, da mora biti osnovni interes filmskih klubov delo med mladino. Ne gre pa delo omejevati le na šolsko mladino, ampak ga je treba razširiti tudi na mladino v tovarni in na vasi.

Zelo koristna oblika seznanjanja mladine s filmsko umetnostjo so lahko matinee. Vendar filmska predstava sama še ne zadošča, čeprav je kvaliteta. Mladi obiskovalci morajo poznati tudi merila, s katerimi naj film vrednotijo. To pomeni, da je mladino nujno pripraviti na predstavo, ki si jo bo ogledala, povedati ji je treba o filmu tisto in tako, da ga bo razumela in bo vplival na njeno moralno zavest. To pa je najvažnejše delo filmskih klubov in krožkov.

Premišljen načrt v novomeški občini

V nedeljo, 26. februarja, sta se v Novem mestu sestala občinska sveta SPD občine Novo mesto in bivše občine Žužemberk zaradi konstituiranja novega sveta po združitvi obeh občin. Po uvodnih poročilih o delu obeh dosedanjih svetov in emeljiti razčlembi dejavnosti je razvila živa razprava, v kateri so se člani pogovarjali o nalogah novega sveta in številnih družtev na področju novomeške občine. Novi svet bo se bolj deloval za uvrstitve kulturnoprosvetnih organizacij na terenu in poglabljal z njimi itike. Ugotovili so tudi, da je potrebno okrepiti sodelovanje občinskim svetom za kulturo in prosveto, občinskimi sindikalnim svetom ter mladinski organizacijo in določene akcije teh organizacij, ki imajo skupen smoter, koordinirati. Govorili so o poteku priprav za občinske in okrajne revije.

Ceprav je za delo veliko dobre volje, pa je nerazumevanje za najnujnejše potrebe v mnogih primerih zaviralo ali pa sploh omrtvilo vsako dejavnost. S pomočjo SZDL bo novi občinski svet, ki je premišljeno zastavil bodoči plan, morda vendar lažje reševal kulturne probleme v novomeški občini, ki jih ni ravno malo. V razpravi so sodelovali tudi predsednik okrajnega sveta Janez Gartner, predsednik občinskega odbora SZDL Tone Počrnica in zastopnika mladinske organizacije in gasilske zveze. Na seji so izvolili 29-članski svet in 9-člansko predsedstvo. Za predsednika je bila izvoljena dosedanja predsednica občinskega sveta Novo mesto Vera Gostič, za predsednika Vladimir Bajc in za sekretarico Anica Grčar.

Filmska komisija bo organizirala v večjih centrih filmske večere. S tem želi ustvariti neposreden stik med ustvarjalci in publiko. Se v prvi polovici tega leta bodo taki večeri v Vidmu-Krškem, Novem mestu in Metliki, pozneje pa še drugje. Filmska komisija pri svetu SPD smatra, da je za dobro delo potrebno troje: 1. vskladitev dela vseh organizacij, ki imajo v svojem programu filmsko vzgojo mladine; 2. vzgoja kadra, ki bo vodil filmske krožke in šolal in filmske klube v centrih. Ze leto bo komisija poslala na seminarje v Koper več tečajnikov, ki bodo obiskovali uvodni in nadaljevalni seminar za vodje klubov, prav tako pa seminar za predavatelje v klubih. 3. v začetku organizirati filmske klube v Novem mestu, Metliki, Trebnjem, Sevnici in Črnomlju, poleg že obstoječe-

Akademski slikar Zmagoslav Jeraj (Crnomelj): KRAJINA (1960)

Kajuhova mama nam pripoveduje...

Dne 22. februarja 1961 je mati pesnika Karla Destovnik-Kajuha, padlega partizana, obiskala Videm in tamkajšnji pionirski odred, ki nosi ime njegove sive. Obisk in obilnice smrti partizanskega poeta je izkoristil tudi naš dopisnik in naprosil Kajuhovo mamo, da je za bralce našega lista povedala nekaj o življenju poeta-borca in komuniste.

Karel se je rodil 19. decembra 1922 v Sošanju kot nezakonski sin. Tisti čas sem preživela bridke ure. Karli je bil bolj bolehen. Nisem se mogla iznebiti občutka strahu.

Kajuhova mama pozdravlja bralce našega lista

da mi ne bi umrl... S četrtim letom sem ga dala v otroški vrtec. Toda Karli se tu ni mogel užiteti. Vzgojiteljica se je pritoževala, da je povsem odmaknjen od drugih. Žal ji je bilo, ker ga je vzela v vrtec. Učiteljci osnovne šole so upoštovali, da Karli hitreje dorasča kakor drugi otroci. V četrtem razredu osnovne šole se je pričel ukvarjati s pisanjem pesmi. Po končani osnovni šoli se je vpisal v celjsko gimnazijo. S petnajstimi leti je že sodeloval v kulturno političnem delu šoštanjske mladine. Tudi v naprednem tisku je bilo zaslediti njegove prispevke. Iavnostno je objavljati prve pesmi pod psevdonimom Drago Jeran. Spominjam se, da je napisal tudi naslednje verze:

lej izključen iz celjske gimnazije. Zivo se spominjam tega dne. Ceravno sva bila s sinom dobra tovariša in mi je vedno vse zaupal, je ob izključitvi samo dejal: »Uboga mama...«

Tse citatele in "Dolenjskega lista" toplo pozdravlja Kajuhova mama

- o zvezdah in kraji nam tu govorijo...
o trenju tam zunaj in živih ljudeh
na vselej skrivnostno molčijo...

Zaradi sodelovanja in širjenja komunističnih idej je bil sin spomladi leta 1940 za vse-

Se istega leta se je vpisal v mariborsko klasično gimnazijo. Nobene pomoči ni želel od mene. Z instrukcijami se je sam vzdrževal. Ko je končal sedmi razred gimnazije, je prišla vojna... Karli le bil v nezavestni, Nemci so ga pričeli zverževati. 20. oktobra 1941 so aktivisti nekemu mrtvecu podtaknili sinove dokumente. Nobene pomoči ni želel od mene. Z instrukcijami se je sam vzdrževal. Ko je končal sedmi razred gimnazije, je prišla vojna... Karli le bil v nezavestni, Nemci so ga pričeli zverževati. 20. oktobra 1941 so aktivisti nekemu mrtvecu podtaknili sinove dokumente.

Po združitvi v Vidmu-Krškem in Senovem

Po združitvi občin Videm-Krško in Senovo je bila 24. februarja 1961 v Krškem svobodnih občinskih svetov Svoboda so se je udeležili tudi sekretarka okrajnega sveta Marija Pepelnak, član predsedstva Severin Šali in sekretar občinskega odbora SZDL Videm-Krško Slavko Šlibar. V poročilu je predsednik občinskega sveta Matko Matjan orisal delo družtev na področju nove občine, podčrtal pomembne uspe-

he, ki so bili doseženi, in v nadaljnjih izjavah govoril o važnih sklepih okrajne skupščine in kongresa. Na seji so sprejeli načrt dela sveta za organizacijo revij, za delo svetov, za konkretno izvajanje sklepov kongresa in za sodelovanje v proslavah 20-letnice revolucije.

Izvolili so novo 7-člansko predsedstvo, za predsednika občinskega sveta so ponovno izbrali Matka Matjana, za podpredsednika Antona Horjaka in za sekretarja Darka Mižigoja. Prav tako so imenovali članice izobraževalnega, dramskega, klubskega, glasbenega, folklornega in filmskega sveta.

Študentje v Kočevju

Študentje novomeškega okraja že več let obiskujemo nekatera naša večja podjetja in kraje z bogato zgodovinsko in kulturno tradicijo. V lanskem študijskem letu smo obiskali in popotovali skoli Belo krajino, letos pa smo bili v gosteh v Kočevju. Ob tej priložnosti smo obiskali Seskovo dom, Muzej NOB, ITIAS in kočevski rudnik. Spremljal nas je predsednik občinskega sindikalnega sveta, ki nam je v Klubu rudarjev spregovoril nekaj besed o tem, kakšno je bilo Kočevje nekoč in kako se je razvijalo do današnjega časa. Kljub temu, da s podjetji in ustanovami, ki smo jih obiskali, doslej še nismo imeli tesnejših stikov, so nas povsod toplo sprejeli in nas z veseljem seznanili s svojim delom in uspehi v zadnjih letih.

Seminar za člane šolskih odborov

je bil v ponedeljek v organizaciji delavske univerze v Sevnici. Na njem so se pogovorili o najbolj perečih nalogah te družbene oblike upravljanja šol. Raznolikost problemov je bila povod za obsežno obravnavo.

Spet nas je obiskala Ana Frank

Po uspešnem nastopu v Črnomlju so se v sredo, 22. februarja, Črnomljski dijaki z Dnevnikom Ane Frank predstavili tudi novomeškemu občinstvu. Ta nastop je dokazal, da tamkajšnja dorasčajoča mladina resno in marljivo dela, saj je Dnevnik še drugo delo, ki so ga mladi Črnomljski uprizorili v tem šolskem letu.

Republiške proslave, ki bo v Žužemberku 22. julija, se bo do mladinci iz vseh naših občinskih centrov udeležili s pohodi po partizanskih stezah in na sam predvečer prispeli na kraj proslave. Ob tej priložnosti bodo obiskali tudi partizanske družine in si ogledali zgodovinske in turistične zanimivosti. Pridružili se jim bodo tudi pionirji, tako da bodo do res množični pohodi mladine.

Edinstveno vlogo lahko odigra prostor tudi v kulturnih pogledih, med katerimi je trenutno najpomembnejši mednarodni kiparski simpozij, ki se prične 1. julija in bo trajal do 1. septembra. Edinstveno dvorišče bo služilo za razstavo na

Mednarodno srečanje kiparjev v Kostanjevici na Krki

V počastitev slovenskega kulturnega praznika je bilo v Kostanjevici na Krki 8. februarja predvajače znanstvenega sodelovanja Slovenske akademije znanosti in umetnosti prof. dr. Emilijana Cevca. Predaval je o kulturnih spomeniških spomeniških in njene neposredne okolice ter na podlagi tega o njeni sedanjosti in prihodnosti vlogi na področju kulture.

Ze sam naslov »Kulturni pomen Kostanjevici v preteklosti in v prihodnosti« je bil priložen in je zato pritegnil veliko število ljudi, saj je predavanje postalo več kot šest sto prebivalcev.

Dr. Cevc je najprej poudaril, da je tema zelo primerna za slovenski kulturni praznik, zadržati in nato razložil delo Kostanjevici v slovenski kulturni zgodovini. Od naselitve je šel preko več ali manj znanih dokumentov mimo še danes vidnih kulturnih spomenikov. Dlje časa se je zadržal ob kostanjevškem gradu, razložil njegov nastanek, njegovo vlogo in pomen te monumentalne zgradbe, ki po svoji arhitekturi in čaru uživa evropski sloves. Poudaril je, da smo doživi prav vsi pomagati po svojih močeh, da se ta kulturni spomenik ohrani. Velikanski prostor bi se dal porabiti tudi v ekonomskih svrhe, kar je občina Videm-Krško že začela izvajati.

Edinstveno vlogo lahko odigra prostor tudi v kulturnih pogledih, med katerimi je trenutno najpomembnejši mednarodni kiparski simpozij, ki se prične 1. julija in bo trajal do 1. septembra. Edinstveno dvorišče bo služilo za razstavo na prostem, kar vse bo dalo še večjega poudarka gradu, Kostanjevici in vsej naši domovini. Mednarodna srečanja umetnikov-kiparjev, ki bodo dva meseca skupaj usvajali, se tesno vežejo z našo zunanjjo politiko, ki je politika medsebojnega razumevanja in medsebojnega spoštovanja. Tako srečanje je morda najbolj primerno prav v Jugoslaviji, ki se iskreno bori za aktivno sodelovanje med narodi in dostikrat doprinese vprav trditve za mirno sožitje in ustvarjalnost. Zato je srečanje kiparjev iz raznih kontinentov tudi po tej plati tako pomembno.

Dr. Cevc je razložil značaj in pomen Gorjupovih fresk v Kostanjevici, ki spadajo med najpomembnejše tovrstne stvaritve novejšega časa na Slovenskem. Dr. Cevc je poudaril, da so Kostanjevčani na te stvaritve upravičeno lahko ponosni, da pa morajo ob Gorjupovi galeriji, ob prizidevanjih in širjenju kulturnih aktivih, kot so bili februarja, še naprej kar največ prispevati za razgibanost kulturnega prostora v tem delu naše domovine. Mednarodno kiparsko srečanje je gotovo eden izmed važnih momentov, ki bodo to zagotovili.

Poslušalci so predavatelja toplo pozdravili in se mu z dolgotrajnim ploskanjem iskreno zahvalili, nakar so predavatelj barvne posnetke pokrajine ob Krki, posnetke s kostanjevških festivalov in končno še film »Vlaski vzlijo mimos, za katerega je bilo več kadrov posnetih tudi v kostanjevski šoli, v gradu in Kostanjevici sami. Spored je trajal tri ure in pol, ne da bi bil izmed vseh številnih poslušalcev en sam človek zapustil veliko dvorano Domu kulture.

Ceprav se je obiska udeležilo le manjše število študentov, je izlet uspel in smo bili udeleženci z njim zadovoljni.

Za dan mladosti bodo v vseh komunah našega okraja športna srečanja mladine v odbojki, rokometu, lahki atletiki, mladinskem mnogobojju, namiznem tenisu, šahu itd.

Vladimir Lamut: Alžirska četrt v Parizu (1960)

Pomlad na šolskem katedru

Tri tedne ni dolga doba, pa vendar zadosti dolga, da si v tem času pridobiti srca učencev prvega in drugega razreda. Bilo je pred dnevi na šoli v Karteljem, kjer so bili - kakor drugod v okraju - na praksi dijaki 5. letnika novomeškega učiteljskega centra. Jutri bo tovarišica učila zadnjikrat!

Široko so se odprla oči in usta. Otroci so se zamislili: je res že konec? Tih, kot že dolgo ne, so se razšli na vse strani. Premišljevali so, kje rastejo najlepše rožice. Drugo jutro so spet hiteli v šolo. Niso hoteli zamuditi. Na oknu so opazovali, kdaj bo prišla tovarišica. »Ze gre!« je šlo od ust do ust. Ze gre, danes zadnjikrat k njim...

Neredno, boječe so ustali. Marinka se je ustavila pred katedrom: »Draga tovarišica! Lepo se vam vsi zahvaljujemo, ker ste nas učili. Tole pa vam damo za spomin.« Majhna vazica z zvončki... Tovarišica se je presmehljajala. Potem je prišla še Marica iz prvega razreda. Samo roko s šopkom zvončkov je stegnila k tovarišici - z besedami se ni mogla zadržati. Danes gredo tako težko iz ust... Svetel pogled, nasmeh - to je bila vsa njena zahvala. Oči mlade tovarišice, ki bo postala prava tovarišica učiteljskega centra štiri mesece, so zrle po razredu, po glavah. Zahvaljevale so se jim za skromno, a tako prisrčno pozornost. Otroci pa so še in še prinašali zvončke, trobentice, mačice... Ko so vse odložili na katedru, je bila na njem prava pomlad.

S prireditvami med ljudi

našla, ki je postavila na oder zelo uspešno uprizoritev. Dijaki se zelo navdušujejo za igranje. Na gimnaziji deluje dramski krožek. V krožku je več skupin in lani so postavili na oder »Perov in »Drago Ruth«. Uprizoritve zaslužijo pohvalo, saj so dijaki izšli vanje veliko truda in prostega časa, se zavzeli in živeli v svoje vloge. Za uspeh pa se lahko zahvalijo poživljalnemu režiserju tov. prof. Pogorelcu.

upoštevamo, da so bili prvi na oderu. To so razumeli tudi gledalci in so jih nagradili z dolгим aplavzom. Vsekakor pa ne bodo ostali le pri tej izvedbi, ampak se bodo spustili tudi na druge odre. Druga skupina pa je nastudirala komedijo »Trinajst jih bo«. Ob igri je režiral tov. prof. Pogorelec. Poleg gimnazijskih igralskih skupin deluje v Črnomlju KUD »Miran Jarc«, ki je pred kratkim uprizorilo komedijo »Dva tucata rdečih vrtnic«. Režiral je tov. Urbančič. Druga skupina pripravila komedijo »Tripele de Utolebe«, ki je bo v kratkem postavila na oder. Osnovna šola pa pripravila mladinsko igro »Izlet« v režiji tov. prof. Čenkurja.

Ena najbolj uspešnih prireditev je vsekakor »Dnevnik Ane Frank«, ki so jo nastudirali dijaki drugega razreda. Občinstvo je predstavilo z zanimanjem sprejelo, saj so se vsem pred očmi grozote minule vojne in tragedije toliko drugim. Ne bom se spuščala v presojanje igranja, rečem pa lahko, da so dokaj dobro zaigrali, še posebno, če

Igračem smo za njihov trud zelo hvaležni. Ksenija Vitkovič

Delo občinskega sveta Svobod v Črnomlju

Na nedavni seji predsedstva občinskega sveta SPD v Črnomlju so sprejeli ustrezne načrte za izvedbo revije pionirskih

pevskih zborov, za gostovanja dramskih skupin v občini in govorili o pripravah folklornih skupin za sodelovanje z organizacijami Kulturnoprosvetnega sveta iz Karlova na veliki proslavi na Petrovi gori. Člani predsedstva so pred kratkim obiskali vsa društva v občini, ki se pogovarjali o novih nalogah društev po kongresu in se seznanili s problemi in težavami društev. Skušali bodo najti sredstva in oblike za pomoč društvom pri njih delu.

Večerna politična šola v Žužemberku

Ljudska univerza v Žužemberku je organizirala večerno politično šolo, ki jo obiskuje 17 delavcev in uslužbencev. Predavajev strokovnjaki iz Novega mesta. Program zajema teme: politična ekonomija in ekonomika FLRJ, Znanstveni socializem, delavsko gibanje in subjektivne sile. Za predelavo vseh teh tem je predvidenih 188 ur.

V vsako hišo DOLENJSKI LISTI

ZAKLJUČENO JE XI. SAHOVSKO PRVENSTVO NOVEGA MESTA

Vrstni red: 1. Penko, 2. Radovanović

Zadnje kolo letošnjega sahovskega prvenstva novega mesta je spet prineslo presenečenje. Pričakovani so bili, da bo Radovanović s Sitarjem v prvi rundi, toda slednji ga je za prvo napako kaznoval s porazom. Radovanović je dal časa imeti precej boljši položaj, toda z eno samo nepravilno potezo je podrl vse, kar je prej s težavo zgradil. S tem neplanirano zmago je Sitar prehitel Klevišarja, ki je v zadnjem kolu z Jenkom le remiziral.

Sicer pa je letošnji turnir, ki je po kvaliteti nastopajočih brez dvoma najslabši v zadnjih letih, prinesel še več takih presenečenj. Med njimi sta s favoriti razdelila točko, se bori za čim višje mesto na tabeli kar precej igralcev. Najbolj presenečljivo je to, da je v zadnjih petih kolu precejkrat izgubil Maturer, ki je znan kot dober šahist.

Stanje na tabeli po 18. kolu: 1.-2. Rudi Blas in Ana France Mrva - 18 točk; 3. Marijan Šušteršič - 14,5 točk; 4. Viktor Kosič - 12,5 točk (3) itd. J. B.

IGOR PENKO — doslej smo ga poznali kot odličnega atletca, zadnje čase pa žanje lepe uspehe tudi kot šahist

nih položajih se je vedno dobro našel in nanesel porazov večji zmagi.

Vrstni red XI. prvenstva novega mesta za leto 1951:

1. Igor Penko 11 in pol točk, 2. Aleksander Radovanović - 9 in pol točk, 3. Slavko Sitar 9 točk, 4. Znan Klevišar 8 in pol, 5. France Jenko 7 točk, 6.-7. Zdravko Mestnik in Viktor Čučnik po 6 točk, 8. Ferdo Avner 5 in pol; sledijo še Ivan He in Marko Plešek (1 točka), Mihelina (0), Adamič in Lušček (0).

Kadar zaradi nedelavnosti odbora trpi delo društva...

22. februarja je bil v Crnomlju občni zbor TVD Partizan. Udeležilo se ga je komaj 20 članov in članic, čeravno jih je dosti več. Predsednik društva je dal zelo skromno delovno poročilo, za katerega je bilo razvidno, da so bili v društvu mnogo bolj delovni člani, zlasti glede na zbiranje priprav, kot odbor. Sicer pa zadnjega občnega zbora niso bili v celoti uresničeni, čemur je k temu kriv upravni odbor, deloma pa so bila kriva premlajna sredstva, kot je glavni predsednik povedal. Nič obširnejše ni bilo poročilo načelnika, ki je funkcije prevzel sam šloš. Ko smo slišali

poročilo blagajničarke, pa smo videli, da sredstva, s katerimi je društvo razpolagalo, je niso bila tako majhna. Zato, gospodar ni dal poročila, da bi zvedeli še za premoženjsko stanje.

Razprava je pokazala, da je stanje v društvu zelo slabo. Nekeč popularna crnomljska atletika preživlja krizo, zaradi nedelavnosti članov uravnavega odbora in tehnične komisije pa je društvo čezkrat trpelo.

Redišča članstva je bila, kakor je bilo pričakovati, zelo slaba, pač pa se je občnega zbora udeležilo večje število predstavnikov oblasti, organizacij in podjetij. Videli je bilo, da se občna SZDL in ostali zelo zanimajo za delo Partizana. Podpredsednik OBLO tovariš Košar je jasno povedal, da tako delo, kot je bilo v preteklem letu, ne more nuditi uspehov in da zato društvo ne more zahtevati posebnih pomenov. Najbolj se potrjuje ten program dela, nato pa lahko občina prispeva na pomoč tudi z združevanjem sredstev za telesno vzgojno organizacijo, ki bi jih razdeljeval Svet za telesno vzgojo

Pokal za črnomaljske strelce je oddan

V počastitev občinskega praznika v Crnomlju je organiziralo občinska strelska društva mostovske tekmene v streljanju z zračno puško. — Zmagalci je drugo mesto »Svobode« — Kanjarica z 246 točkami, Sleda »Svoboda« — Kanjarica I. mostovo OBLO Crnomelj ter BELT II in BELT I. Za tretjo zaporedno zmago v tem tekmovanju je prejelo mostovo »Svobode« — Kanjarica prehodni pokal v trajno last.

Najboljši posamezniki v tem tekmovanju so bili Jože Macele s 86 točkami, Alojz Špelč s 83 in Franci Klevišar z 82 točkami — vsi trije člani »Svobode« — Kanjarica. —pb-

Pred ustanovitvijo okrajnega tehnično-propagandnega servisa

Vse večji in hitrejši razvoj industrije in tehnike postavlja pred nas vprašanje o sodobnem in hitrem posredovanju znanja, ki ga razširjajo družbene organizacije s pomočjo delavskih univerz, gospodarskih organizacij in ustanov. Glede na način dela z odraslimi tudi ne moremo mimo vprašanja, kako je treba razne pripomočke izdelati, uporabiti in razdeliti.

Izdelave, nabave in posojanja raznih učil (ter podobnih uslug) žal pri nas ne poznamo. S tem se doslej ni še nihče resneje ukvarjal. Ustanove in druga središča si pomagajo tako, kot si pač znajo; največkrat se zatekajo k »sosedom«, ne znajo pa uporabiti tistega, kar že imajo. Torej sredstva so, a so največkrat neizrabljena.

Tu naj omenimo razna stojala, zidne liste pa tudi flanelografe, diapozitive, epidiaskope, kinoprojektore, magnetofone, zvočnike, plošče, filme, diafilme in raznovrstna učila za sodobnejši pouk. Vse to je lep del tega, kar bi lahko uporabili. Sicer se nimamo podaljševati o vsem, kar imamo v okraju. Vemo, da je na šolah precej diapozitivov TOS, pa jih ne znajo decela izkoristiti. Tudi kinoprojektorje je precej, a so marsikje v nezadovoljivem stanju. Ko navajamo vse to, je treba pripomniti, da se vedno bolj čuti potreba po vzgoji tistih, ki naj bi s tehničnimi napravami upravljali. Vemo, da zahteva vsak stroj večšega delavca. Naj omenimo še, da se zelo čuti pomanjkanje zvočnikov v večjih središčih (n. pr. v Novem mestu) in razsvetljave. To opazimo zlasti ob praznikih in praznikih.

Vse te pomanjkljivosti bi lahko odpravili z ustanovitvijo okrajnega propagandno-tehničnega servisa. Taki servisi so že v Mariboru, Celju, Ljubljani in Kranju in že uspešno delajo. Bilo bi prav, da bi se tudi na Dolenjskem razvil tehnično-propagandni servis. Pogojev je dovolj, nedvomno pa bo treba precej sredstev, s katerimi bi nabavili nekatere aparate ter uredili delavnice in druge prostore. Prepričani smo, da bodo razen oblasti pomagale še družbene in gospodarske organizacije.

Pripravljali odbor za ustanovitev tega servisa, ki že začasnou deluje pri Okrajnem zavodu za izobraževanje odraslih, naproša vso našo javnost, da pomaga pri ustanovitvi.

MARIJAN TRATAR

Uspehi in težave v Stopičah

Pred dnevi je v Stopičah dajalo obračun dela v pretekli sezoni društvo Partizan. Kljub težavam, ki jih društvo ima, ga lahko štujemo med agiline, saj je lani na zlet poslalo kar 120 nastopajočih na Pohod ob želi okupirane Ljubljane pa sta šli dve stopičski ekipi. Razen tega so se člani društva udeleževali še drugih republiknih in okrajnih tekmovanj. Društvo soji danes namizni tenis, atletiko in mali nogomet, in seveda člani tudi redno tekmovajo. Vprašani vodnikov rešujejo tako, da pošiljajo svoje ljudi na seminarje in tečaje.

Med najkvalitetnejši člani okrajnega društva Novega Brnjaka načelnika Milka Regina in predsednica društva Fanci Novak. Ker ni finančnih sredstev (saj so od leta 1958 dobili ob občine komaj 25.000 dinarjev dotacij), doslej niso mogli urediti telovadnice in nabaviti rekvizite. Na tem občnem zboru so sprejeli sklep, da bodo to čimprej uredili. V načrtu imajo tudi telesno teletabo na pohodu Ob želi okupirane Ljubljane, več tekmovanj in namiznem tenisu, začetki z odbojko ter prireditvi kulturne prireditve. Mladinci mizarji bodo sami izdelali mizo za igranje namiznega tenisa.

Skoda, da niso že prej vabili na občne zборе zastopnika Okrajnega zveze Partizan; ne vemo, ali

iz prevelike skromnosti ali je vzrok kje drugje. V bodoče želimo pridnim Stopičanom še mnogo uspehov in jih lahko stavljamo za vzgled ostalim društvom! S.

Stara mati in stari oče čuvata otroke

Sele nedavna anketa, ki so jo izvedli v Beogradu, je odkrila Beograđanom, kako velikega pomena sta za večino družin — stara mati in stari oče. To so družine, kjer sta oba zakonca zaposlena in postavljena čestokrat pred kočljivo vprašanje: komu prepustiti otroke, ko sta v službi? Pri tem sta stara mati in stari oče nemalokrat rešitev. Anketa je pokazala, da 41 odstotkov staršev-delavcev prepusti otroke skrbi dedka in babice, staršev-uslužbencev pa celo 56 odstotkov.

Ne recite: »Č našem kraju pa nikoli nič ne pišče; rajše se odločite in nam napišite, kaj je pri vas novega!

Šah v sevniški Kopitarni

V 18. kolu sevniškega sahovskega prvenstva je prišlo do več presenečenj. Med njimi sta s favoriti razdelila točko, se bori za čim višje mesto na tabeli kar precej igralcev. Najbolj presenečljivo je to, da je v zadnjih petih kolu precejkrat izgubil Maturer, ki je znan kot dober šahist.

Stanje na tabeli po 18. kolu: 1.-2. Rudi Blas in Ana France Mrva - 18 točk; 3. Marijan Šušteršič - 14,5 točk; 4. Viktor Kosič - 12,5 točk (3) itd. J. B.

VSE NAŠE SILE ZA NAPREDEK LJUBLJENE DOMOVINE!

Mladina v kolektivu SGP »PIONIR« NOVO MESTO

Nov dom AMD v Sevnici?

Kopitarna v Sevnici bi najpo potrebovala za širjenje svojega obrata kovinska galvanizirane tuil sedanje prostore sevniškega AMD, ki so v isti stavi kot delavnica. V zamenjavo bi jim zgradili novo. O lokaciji pa je precej mnenj. Nekateri so za to, da bi novi dom AMD stal na križišču ceste proti Trebnjemu, kjer naj bi stala tudi benzinica (priljubljen drugi pa so bolj za to, da bi dom stal v jami pri Smarju, zraven blokov, kjer nameravajo čimprej graditi garaže za privatne avtomobile. V zvezi z drugo varianto je tudi misel, naj bi se v prostorih AMD postavil kakšen kotiček za osiale sekcije ljudske tehnike, kar bi bilo mmo-

Obračun dela pri sevniškem TVD Partizan

Predzadnji petek zvečer so se v dvoranji svojega doma zbrali člani sevniškega Partizana na redni letni občni zbor. Bosta poročila in razprava so potrdila, da je to društvo med najboljšimi v okraju.

Zel je razprava le preveč zašla saj je bilo večina govora o kinu, novem projektorju itd. manj pa o telesni kulturi. 361 aktivnih članov (vseh skupaj je bilo 400) je dovolj močna organizacija, ki bi lahko imela več sekcij in športnih panog, toda manjka vodnega kadra. Tega ne bo, dokler ne bo zrasel iz lastnih vrst.

Posebno spodbudna je misel, da bi bolj kot doslej uprjavili telesno vzgojo v obliki športnih aktivnosti tudi v kolektivni vsaj v večjih gospodarskih organizacijah.

Ker se pripravljajo na ustanovitev občinske zveze, so na zboru izvolili 23 delegatov za usta-

POLET je prevzel vodstvo

Po nedeljskem kolu Športne napovedi, ki je prineslo kopico presenečenj, zlasti v nogometnih srečanjih italijanske lige, je spet prišlo do presojnih sprememb v vrhu lestvice uroditeljev listov, ki imajo najboljšo napovedovalce. — Ljubljanski Polet, ki se je že zadnjič preimel v osrednje, je tokrat zamenjal mesto s Dolenjskim listom. Predstavnika našega lista namreč pri napovedovanju rezultatov ni imela sreče: uganila je 2 rezultate in to je povzročilo, da je Dolenjski list združil na 2.-3. mesto. Drugo mesto si deli z Večerom, oba pa sta začela za vodilnim Poletom za dve točki.

Vrstni red v tem kolu: TT - 7 točk, Gorenjski glas, Polet in Večer 6 točk, Delo in Slovenski Jadrin 4 točke, Dolenjski list, Celjski tednik, Ljubljanski Dnevnik in RTV Ljubljana po 3 točke.

V skupni oceni je po tem kolu v vodstvu Polet s 33 točkami pred Dolenjskim listom in Večerom s 31 točkami, nato pa sledijo Slovenski Jadrin - 30 točk, Delo 28 točk, Gorenjski glas, Celjski tednik, TT in RTV po 27 točk in zadnji - Ljubljanski Dnevnik - 26 točk.

In kako bo v novem kolu - v nedeljo, 5. marca? Tokrat smo za predstavnika našega lista izbrali

Upravljalke v Konfekciji papirja

Mimo tovarne celuloze in papirja in skozi njen lesni prostor vodi pot do podjetja Konfekcije papirja. Obiskali smo to podjetje ter zaprosili predsednico delavskega sveta lov. Angelo Jazbec za razgovor. Odzvala se je naši prošnji in nam na zastavljena vprašanja odgovorila:

Kaj proizvajate v vašem podjetju?

Glavni proizvod je ciklostil papir. Proizvajamo ga dnevno 5 tisoč kg. Nadalje izdelujemo koničaste vradke (dnevno 200 kilogramov), papirne vrečke (600 kg), ading role za računsko stroje (1400 kom), blok raznih velikosti (500 kom) in pisarniške mape (3650 kom). Surovine nam dobavljata Tovarna celuloze in papirja.

Kakšni so delovni pogoji žene v podjetju?

Delovni pogoji niso najboljši. Delamo v pretesnih prostorih. Z vselitvijo v nove prostore avgusta letos se bodo tudi delovni pogoji zaposlenih izboljšali. Zaposlili bomo novo žensko delovno silo, s tem pa se bo proizvodnja podvojila.

In delež žena v skupni proizvodnji podjetja?

Največ je zaposlenih žensk, saj jih je v podjetju okoli 30.

Več sodelovanja!

Tako je izjavila na nedavni seji Okrajnega odbora Društva prijateljev mladine v Novem mestu predsednica republikanske odbora Olga Vipotnikova. »o je analizirala dosedanja delavnost društev v našem okraju. Poudarila je zlasti, da je prevzem družbenih odgovornosti ena glavnih nalog DPM pri varstveni vzgoji staršev in mladine in da smo ji v novomeškem okraju že doslej po svečali vse skrb. Zavzeti se je treba za utrditev občinskih zvez DPM, kar dela tudi SZDL preko svojih občinskih in krajevni organizacij. Med pomembnimi letošnjimi nalogami je vsekakor pomoč pri Jugoslovanskih pionirskih terah.

Pri sestavi občinskih programov za pionirske igre je čutili zastoj, čeravno ni časa na pretek.

Ploдна je bila tudi seja občinske zveze DPM v novomeški občini, ki sta ji prisostvovala tovarišica Vipotnikova in predsednik Okrajne zveze DPM iz Ljubljane Sane Repar. Tudi na tej seji sta sodelovala z nasveti in pohvalila dosedanja razvoj organizacij v

občini, ki je porasel od 5 na 11, kar je zasluga SZDL in prostovoljnih delavcev. Še vedno pa je premlajno zanimanje za vlogo DPM v naši družbi; to velja zlasti za tiste organizacije, ki vključujejo mladino in pionirje. Tudi tisk vse premla piše o uspehih in prizadevanjih DPM, seveda pa leži krivnica tudi na organizatorjih, ker premla pišejo o svojih težavah.

Prepričani smo, da bo novi občinski odbor ZDPM, ki bo izbran na prvi letni skupščini 12. marca letos, imel že jasne naloge in pomoč javnosti, saj vloga DPM iz leta v leto raste.

Marijan Tratar

PROTI VSEM BOLEZNI MODERNEGA ČASA: JEJMO RAZUMNEJE!

(Nadaljevanje in konec)

DIETA ZA ŽELOČNO BOLNE

Nobene bolezni prebavil ni mogoče uspešno pozdraviti, če bolnik korenito ne spremeni prehrane. Zdravnik-specialist zato zmeraj poleg zdravih nasvetuje bolniku tudi jedilni list, po katerem se mora ravnati.

Katero jedi so dovoljene? Mleko po želji, sladkano z mnogo sladkorja, jecmenova kava, zdrob z maslom in parmezanom — riž s parmezanom in malo paradiznikovega soka — testenine, zabeljene z maslom, s parmezanom in s sokom presnega paradiznika ali z olupljenimi paradizniki — beli kruh — prepečenec — keksi — mehko kuhana jajca — trdo kuhana jajca — sveže presno maslo — belo meso, kuhano — kuhani piščanec — kuhana pusta riba — kuhani krompir, zabeljen z oljem, slan — pasirana zelenjava — dobro kuhana zelenjava — sadni kompot, dobro sladkan — sadna hladetina — med — sladkor po želji — smetana — slaščice — čaj.

Prepovedane jedi. Vse alkoholne pijače — prevročile ali premrzle pijače — sladoled — kava — ribja juha — goba — olive — mastna goveja juha — juha v kockah — mesne omake — prekajano meso — kis — pomaranče — limone — oranžada — limonada — grozdje — poper — paprika — dišave — gorčica — orehi — lešniki — mandlji — kostanj — nezrelo sadje — solata s kisom — paradiznikova solata — pikantni siri — sirček — divjačina — raki — svinina — jajčne jedi — ocvrta jajca.

LEDVIČNA DIETA

Dovoljene jedi. Pijemo lahko čisto vodo, ki ji po možnosti dodamo nekaj Emonovega soka. Mleko (tudi razredčeno: 3/4 mleka in 1/4 mineralne vode). Bleda kava in bled čaj. Kruh naj bo dobro zapečen, malo slan ali sploh neslan. Prepečenec, keksi, piškoti.

Vse jedi malo solimo. Belimo s presnim oljem ali surovim maslom. Testenine, zdrob in riž v mleku. Zelenjavne juhe. Solata, cikorkija, endivija, zelje, ohrovt, korenje, paradiznik, zelenjava. Površine naj bodo dobro kuhane in zabeljene z oljem!

Teletina ali piščanec (kuhano ali pečeno, neslano). Rumenjaki, kuhani. Sveže ribe, kuhane ali pečene na žerjavici. Svež sir, ne pikanten. Presno sadje, dobro zrelo. Grozdje. Sadni kompot in sadna hladetina.

Prepovedane jedi. Vse alkoholne pijače, tudi pivo. Močna kava. Dišave in začimbe. Mesne omake in goveja juha. Be-luši, goba, suha površina. Vse vrste težkega mesa, zlasti svinina. Konservirano ali prekajano meso. Jetrca in drobovina. Nasoljene predjedi. Nezrelo sadje. Sladoled. Slaščice s kremami.

DIETA ZA DEBELE LJUDI

Dnevna količina kalorij, ki jih prejme debela oseba s hrano, naj ne bo večja od 1500 do 1800. Glavna težnja diete je, da je treba čimbolj omejiti maščobe — tudi jajčni rumenjaki in ogljikove hidrate (kruh, testenine, močnatne jedi). Priporočljivo pa je pustno meso (izključena svinina) in puste ribe.

Prehrana naj vsebuje čimmanj tekočin (juhe, sokovi, omake, pijače), naj bo le malo soljena zato da telo lažje izloča odvečno vodo. Omejiti je treba nil se sploh odpovedati alkoholnim pijačam (tudi pivu) in pijačam naspolh. Močno omejiti testenine in kruh, v zmernih količinah so dovoljene slaščice in sladoled. Zelo koristno je uvesti v dieto vsake dva do tri tedne dan postaj; tedaj je dovoljeno zaužiti v 24 urah le pol litra mleka in eno banano.

Oseba, ki se drži diete, naj se izogiba telesnim naporom in intenzivnemu športnemu udeleževanju. Veliko gibanja na prostem zraku, kopeli v morju.

Ti splošni nasveti so seveda namenjeni ljudem, ki so se odebili zaradi preobilne hrane, kar je najbolj pogosto. Tistim, katerih debelost je posledica nepravilnega delovanja žlez, predpiše način zdravljenja in prehrane zdravnik-specialist.

Se kratak načrt dietičnega režima:

Zjutraj ob 7. uri skodelica kave ali čaja, kos prepečenca ali nekaj keksov, ob 13. uri 100 gramov mesa ali ribe, zelenjava, krompir (10 gramov); 1 jabolko ali pomaranča, 2 kexsa. Ob 20. uri 1 jabolko ali pomaranča ali banana, 2 kexsa. Tedensko štiri grozdje, 3 del vina dnevno. Dva kozarca vode ob vsaki jedi. Za kosilo in večerjo lahko tudi 50 gramov zelenjadne juhe, 80 gramov testenin, zabeljenih z maslom, pol litra mleka. Zraven lahko paradiznikovo omako, pripravljeno iz dvoch ali treh kuhanih in pasiranih paradiznikov, zabeljeno z žlicjo olja ali masla, kuhano 15 minut.

PIONIRJEM — reševalcem nagradne križanke!

Do 24. februarja ste nam poslali 668 pravihnih rešitev nagradne križanke »Na klančiku«, zreb pa je izbral 10 nagradencev:

1. nagrado — 1500 din dobi Antonija Frankovič, Jurčičeva 8, Brezice; 2. nagrado — 1000 din dobi Peter Medved, Sinji vrh 27, p. Vinica pri Crnomlju; 8 knjižnih nagrad (slikanico NEPOKORJENI BREGOVI) pa dobe: Tončka Kočvar, Bojanja vas 18, p. Metlika; Vasa Taborski, Maribor, Tomšičeva 9; Majda Bohar, Šentrupert 59; Romana Miklavčič, Irča vas 6, p. Novo mesto; Metka Lupšina, Ob potoku 11, p. Videm-Krško; Olga Ilč, Deligradska 2, p. Pezarevac; Vida in Jani Ru-

par, Stari trg 2, Ljubljana, in Lado Skulj, Ljubljanska cesta 13, p. Kočevje.

Vsem reševalcem in reševalkam lepa hvala za pozdrave in dobre želje v pisnihli! Kmalu bomo objavili spet novo pionirsko nagradno križanko, dotlej pa Vas lepo pozdravljamo.

Vaš DOLENJSKI LIST

Rešitev nagradne križanke

Voderavno, 1. bor, 4. redok, 6. Orepov, 8. ognjenik, 10. to, 11. ASI-ja, 12. nova, 13. AC, 14. to, 16. poč, 17. starost, 20. sateliki, 22. odor, 23. korakamo, 24. užaliti.

Navpično: 3. Bern, 2. odelja, 3. svetlaji, 4. rogovija, 5. konica, 7. Nil, 8. toček, 9. krotica, 12. no-ta, 15. oset, 18. par, 17. sto, 18. rož, 19. tni, 20. so, 21. IM.

V letošnji zimski sezoni smo imeli v Dobovi zdravstvenoprosvetni tečaj, ki ga je organiziral okrajni odbor RK. Program tečaja se je letos popolnoma spremenil. Bazen zdravstvenih predavanj je bilo precej teorije in prakse na temo Stanovanjska kultura in prehrana. — Zdravstveni del je vodila Jožica Becar, ostalo pa Ana Regovič s pomočjo Ivank Polovičeve. V času tečaja je bilo tudi zdravstveno predavanje s predvajanjem filma, ki ga je imel ing. Ivo Zobeč. Tečaj se je zaključil 18. februarja. Zaključilo so se udeležili tudi predsednica občinske komisije za zdravstvenoprosvetne tečaje Ivanka Ostrelj, predsednik krajevne organizacije RK Franjo Vadnjal in ravnatelj šole. — Tečaj je dal ženam in dekletom mnogo koristnih napotkov, ki jih bodo lahko s pridom uporabile doma v skrbi za zdravje in zdravo prehrano svojih družin.

OPEKARNE V PREČNI

Pozdravljamo mladino v novomeškem okraju!

Mladina kolektiva OPEKARNE V PREČNI

»OPREMALES« NOVO MESTO

Pozdravljamo vse mlade zadrudnike, mlade proizvajalce in člane klubov mladih proizvajalcev v našem okraju!

Kolektiv podjetja »OPREMALES« NOVO MESTO

Sotla-vez med hrvaškimi in slovenskimi mladinci

Pred dnevi je mladinski aktiv iz Dobove organiziral posvetovanje mladinskih predstavnikov iz tamkajšnje okolice in nekaterih hrvaških vasi ob Sotli (Laduž, Drenje, Ključ, Prigorje in Vukovo selo). Sestanka so se udeležili tudi predstavniki Občinskega komiteja LMS iz Brežic in sekretar ZK iz Dobove.

Zamisel o sodejovanju mladine z obeh bregov Sotle ni nova. O tem so se resneje pogovorili že na podobnem sestanku v Ladužu, kjer so ustanovili skupno komisijo, ki naj bi srbela za aktivno delo mladine na vseh področjih, hkrati pa preprečevala točenjske alkoholnih pijač na mladinskih plesih. Poudarili so, da prav to dokazuje, da imajo mladinski aktivni ponekod res težave. Nadalje so se pogovorili o izmenjavi predavateljev. Mladince iz Dobove je pred dnevi v klubu OZN v Ladužu že predaval o perečih svetovnih vprašanjih; hrvaški mladinci pa bodo po dogovoru gostovali s kulturno prireditelji v Dobovi.

Razprava o problemih slovenske in hrvaške mladine je povedala, da imajo še marsikje precej drugih težav. Občinski komitej NO iz Zaprešiča nima še stalnega uslužbenca, pa tudi idejno-vzgojna dejavnost ni najboljša. V brežiški občini tega sicer ni, je pa več drugih ovir, kot je povedal sekretar tamkajšnjega komiteja Gregorič.

Na posvetovanju so ugotovili, da je med mladinci premalo kmečke mladine, čeprav je področje kmetijsko. Tudi v Socialistični zvezi je premalo mladih. Odslej bodo vključevali v to organizacijo vse, ki bodo stari 15 let. Porazna je ugotovitev, da je od 1200 mladincev v brežiški občini le 31 članov ZK.

Prihodnje posvetovanje bo v Drenju. Takrat bodo mladinci ob Sotli lahko že bolje videli uspehe skupnega dela. —šek

slavami, razen tega bodo na šolo povabili bivše borce, da jim bodo pripravovali svoja partizanska doživljanja. Otroci se teh ur že sedaj veselijo.

TELOVADNICE na šoli nimajo. Za šolo je košček vrta, na katerem ob lepem vremenu telovadijo. Ob slabem vremenu pa mora potek na prostem odpasti. Sola bi nujno potrebovala telovadnico.

POTUJOČI kino že skoraj tri leta ni obiskal Brusnic. Otroci si tako ne morejo ogledati nobenih filmov, saj je Novo mesto za obisk kina predalet. Pravijo, da bi bili zelo veseli, če bi jih kdaj pa kdaj obiskal potujoči kino s kakšnim poučnim ali pa zabavnim filmom.

SOLSKI odbor je v letošnjem šolskem letu mnogo bolj delaven kot lani. Devet članov odbora se živahno zanima za

šolo in njene probleme, za učni uspeh in vzgojo učencev, bojijo pa se kot vsako leto, da bo na pomlad obisk šole manjši, saj morajo otroci opravljati kmečka dela. Stari naj poskrbijo, da bo čim manj izostankov.

bp.

V Brusnicah ZROP vneto dela

Preteklo nedeljo je bil množični sestanek brusniške organizacije ZROP v Gabrju. Udeležba je bila dobra, saj se sestanka udeležili skoraj vsi člani.

Tajnik organizacije je seznanil članstvo s sklepi plenuma, ki je bil 12. 2. v Novem mestu, nato pa so sprejeli sklep, da bodo do konca februarja pobrali vse članarino, da se bodo naročili na Glasnik ter da bodo sodelovali pri pohodih in proslavah ob 20-letnici revolucije. V Brusnicah se je celo prijavilo 13 udeležencev za pohod ob žici okupirane Ljubljane.

Da se je organizacija prebudila iz začasnega mrtvila, gre zasluga novemu odboru, ki se zelo trudi, da ne bi bila brusniška organizacija ZROP ena zadnjih v novomeškem okraju. E. A.

Iz brusniške šole

ZIMA je še, toda pionirji brusniške osemletke so že začeli živo razpravljati o šolski zadruzi, ki jo bodo spomlad povzeli s pestrejšim delom. Povezali se bodo s kmetijsko zadruzo in se domeniili za predavanje iz kmetijstva.

NA ŠOLI smo zvedeli, da bi potrebovali vsaj še dve učni moči. Sedaj je pouk kombiniran, po dva razreda sta skupaj.

DVAJSETO obletnico revolucije bodo na šoli proslavili z razrednimi in skupinskimi proslavami, razen tega bodo na šolo povabili bivše borce, da jim bodo pripravovali svoja partizanska doživljanja. Otroci se teh ur že sedaj veselijo.

Zbori volivcev v Kapelah

Na zborih volivcev v Kapelah so se dokončno pogovorili o ureditvi vaških cest in poti, razen tega pa so razpravljali še o nepravilnostih, ki so nastale pri dodelitvi mesečnih kart dijakom, ki se vozijo z avtobusom v Brežice. Volivce je zanimalo tudi to, kdaj se bodo pričela dela pri izsuševanju večjega zemljišča v Jovsih.

Prostovoljno gasilsko društvo iz Kapel bo uprizorilo Nušičevo komedijo »Dr. Igralci upajo, da bodo imeli prvo predstavo že v začetku marca. Denar bodo porabili za gasilsko brigado, ki jo zdaj popravljajo v Mariboru. —šek

Afričana v Vidmu-Krškem

Antikolonialna sekcija pri Socialistični zvezi delovnega ljudstva v Vidmu-Krškem je 17. februarja 1961 priredila v dvorani »Svobode« predavanje s temo: »Borba proti kolonializmu v Alžiriji in Kongu.« Pri predavanju sta sodelovala študenta ljubljanske univerze iz Kenije in Palestine. Predavajata sta bila tudi kratka filma o alžirski osvobodilni vojski in o alžirskih beguncih.

Predavanje z geslom: »Žive naj vsi narodi, ki hrepene dočakat dan...« je dobro uspelo in se ga je udeležilo lepo število prebivalstva.

Še nekaj mirnopskih

Mirnopske KUD že leta in leta nastopa pod geslom: Za priložni denar bomo kupili zavese in kulise. Toda s kulisami in zavesami ni nič, ker — kakor pravijo domačini — pože igralci izkupiček od iger po griu. Igralce sem skušal zagovarjati, češ da se mučijo in žrtvujejo marsikak prosti dan in da se potem za priložni denar lahko tudi povesele. Mirnopsčani so mi dali prav, vendar želijo, da jih igralci ne bi vlekli več za nos, ampak naj kar po pravici povedo, za kaj bo šel denar.

xxx

V Mirni peči so imeli pred tedni kino predstave, filmskega odbora pa ne. Zdar je obratno: dobili so filmski odbor — pa kina predstav ni več.

xxx

Tujec v Mirni peči zaman išče Krajevni urad, ker na stavlji urada ni table. Uslužbenke KU so povedale, da od nove meške občine table niso zahtevale, občina sama pa se ni spomnila, da bi jim jo poslala. Tako se je nekaj denarja prihranilo... xxx

»Če bi možki prali, bi Mirna peč še imela perile,« so mi zažele mirnopske žene. Načrt za perile je že izdelan. Stalo naj bi na Temenici. Za njegovo

V Podbočju smo zvedeli

Na zadnji seji krajevnega odbora SZDL v Podbočju so predvsem razpravljali o varških problemih. Poudarili so, da bodo morali vaštani še krepko delati, preden bo težko pričakovani vodovod res zgrajen. Uspeli bodo le, če bodo pri delih sodelovali vsi.

10. februarja je bila v Podbočju učiteljska konferenca, združena s sejo šolskega odbora. Razredniki so pomnožili o učnem uspehu učencev in ugotovili, da je v prvem polletju izdelalo kar 96 odstotkov otrok. Pri analizi dela so pohvalili tudi dejavnost organizacije. Nekateri pionirji se zelo zanimajo za znake cestnega prometa in so že opravili potrebne izpite, 25 so jih predlagali za podelitev srebrnih značk. Razen tega pa deluje na šoli več krožkov, kjer se najmlajši seznanjajo s sodobnim napredkom doma in po svetu. Tudi mladinski tisk je precej prirobljen, vendar predrag, kajkar pravijo starši učencev s te šole.

Iz Dolenjskih Toplic

Seminar Socialistične zveze je bil 27. in 28. februarja v mali dvorani prosvetnega doma. Udeležili so se ga vsi člani odborov krajevnih organizacij SZDL strahskega področja.

Številne turiste in izletnike privablja posebno ob nedeljah, pa tudi na delovne dni lepo in toplo vreme ki se je pričelo letos že februarja. Prijazna okolica Dolenjskih Toplic in zdraviliški prostori so zato polni tujcev.

Kolektivni in posamezniki se, odkar je v Dol. Toplicah odprt bazen, zelo zanimajo za gradnjo počitniških hišic in domov. Sklenjenih je že več pogodb za odkup stavbišč, kjer bodo zidali takšne stavbe; zato je v Dolenjskih Toplicah pričakovati poživljeno gradbeno dejavnost. Drago Gregorc

Videmski pionirji Kajuhovi mami

Pionirski odred »Karla Destounika-Kajuha« videmske šole je imel 22. februarja svoj odredni praznik. Slavnosti je prisostvovala tudi Kajuhova mama. Zato bo ta dan ostal videmskim pionirjem v lepem in trajnem spominu. V dvorani »Svobode« so imeli proslavo, na kateri so recitirali Kajuhove pesmi. Kajuhovi mami so izročili cvetja in jo toplo pozdravili. Pozdravili pa so jo tudi predstavniki občinskega ljudskega odbora Jože Jurečič, sekretar občinskega odbora SZDL Slavko Stribar, v imenu prosvetnih delavcev Oto Mikulič, Rezi Pirč, Matko Matjan in predsednica društva prijateljev mladine Heda Mikolavčič. Po končani proslavi so se napotili v šolo, kjer je Kajuhova mama izročila pionirskemu odredu sliko svojega sina; vpisala se je tudi v spominsko knjigo. Za tem si je ogledala tovarniško naselje in

tovarno celuloze in papirja. Pred vhom v tovarno jo je sprejel Zoran Dular ter jo pozdravil v imenu kolektiva. Na čast Kajuhove mame je društvo prijateljev mladine na levem bregu priredilo v hotelu »Sremič-kosilo. Tov. Matjan ji je v zdravici zaželel ob skorajšnjem 60. rojstnem dnevu še veliko let življenja in izrazil v imenu društva prijateljev mladine veliko zadovoljstva, da se je odzvala vabilu in prišla med pionirje na Videm.

Nadželnik pionirskega odreda Miha Drobnič in zastavonoša Bojo Koželj sta me zaprosila, naj članek dopolnim še z njunima izjavama:

»V imenu pionirjev videmske šole se javno zahvaljujeva Kajuhovi mami za obisk. Veseli smo, da smo jo videli. Lahko je ponosna, ker je imela takšnega sina — umetnika. Kajuhovo mamo prosimo, da bi še prišla med nas.«

Takega mnenja pa smo tudi vsi ostali!

DRAGO KASTELIČ

Mimogrede po Šmarjeti

19. februarja je bilo v šmarjetški šoli predavanje o kmetijstvu. O raznih kmetijskih vprašanjih je govoril tvariš Dobršek iz Novega mesta. V Šmarjetških Toplicah pa so dekleta in gospodnje poslušale še predavanja v okviru Rdečega križa.

Mladinski aktiv v Šmarjetških Toplicah, ki šteje že 20 članov, se pripravlja za proslavo dneva žena. V načrtu imajo tudi več študijskih sestankov.

Gasilsko društvo o Šmarjeti, ki bo letos praznovalo 50-letnico obstoja, bo 30. aprila razvil svoj prapor. V ta namen so že zbrali 58.000 din. Imena podpornih članov bodo

Delo občinskega Društva inženirjev v Črnomlju

Občinsko društvo inženirjev in tehnikov (DIT) v Črnomlju združuje šest društev s 62 člani. Najbolj delavno je društvo rudarskih inženirjev in tehnikov v Kanjižarici, Občinsko DIT je sodelovalo pri pretrzanju predloga o petletnem perspektivnem planu ter obniti in tako absolvirali MPS. Na vseh srednjih solah delajo marksiistični krožki; tak krožek dela tudi v Straži pri Novem mestu. Razen tega moramo omeniti vrsto zanimivih poljudnoznanstvenih, političnih in drugih predavanj.

V TEM TEDNU NAS ZANIMA

Tedenski koledar

Cetrtek, 2. marca — Radost Petek, 3. marca — Milena Sobota, 4. marca — Kazimir Nedelja, 5. marca — Poljanka Ponedeljek, 6. marca — Danica Torek, 7. marca — Tomaž Sreda, 8. marca — dan žena

CRNOMELJ: 3. in 5. marca — ameriški barvni film »Helena Trojanska«; 7. in 8. marca angleški film »Oliver Twist«.

DOL. TOPLICE: 4. in 5. marca sovjetski film »Heroji Šipke«; 6. marca italijanski film — »Zaljubljenec«.

MOKRONOG: 4. in 5. marca — ameriški film »Velika bikoborba«; NOVO MESTO — KRKA: od 3. do 6. marca ameriški barvni film »Teh tiščé pianino«, od 7. do 9. marca ruski barvni film »Leta mladih«.

SEMIC: 5. marca ameriški barvni film »Zlomljeno kopje«.

SEVNICA: 4. in 5. marca japonski film »Ulica strahu«.

TREBNJE: 4. in 5. marca — švedski film »Nasmehe polne noči«. Predstava v nedeljo ob 18. in 16.30.

Prodaja strojev na Grmu

Kmetijska šola na Grmu bo v ponedeljek, 13. marca 1961, na licitaciji razprodajala rabljene kmetijske stroje: pluge, brane, sadne mline, robače za koruzo, slamovalčke, stiskalnico za seno, vprežno sejalnico, sani, vozove, penje s čebelami itd. — Za družbene organizacije začete dražbe ob 9. za ostale ob 16 ur. Pojasnila daje uprava šole.

Prodaja gradbeno parcelo z dovojem in nacrtno za gradnjo v Gotni vasi. Naslov v upravi lista (140-60)

Izredna prilžnost: Vinograd v Bojniki v dobrem stanju in nekaj gozda naprodaj. Poizve se pri Lojzetu Borštnarju, Kremen, Mirna, ali pri Gačniku v Keračnici, Novo mesto.

Prodaj radijski sprejemnik »Philips« in žensko kočjo v dobrem stanju. Cena zmerna. Ogled v Cankarjevi 3 Novo mesto.

Prodajamo črno hrastovo omaro za 5000 din. Naslov v upravi lista (140-60)

Našel sem očala z debelimi stekli. Lasnik jih dobi v Potovalnem uradu. Novo mesto.

Uslužbenec se želi spoznati s prijazno in pošteno dolenojko deklico, staro 22-23 let, visoko 130-160 cm. Trajnost strogo zadržana. Cena iz priložnosti odgovorne na: Gorjanski 400, Načlo na Gorjanskem, poštno ležaje.

NOVO MESTO

V času od 20. do 27. februarja je bilo rojenih 28 dečkov in 22 deklic. Poročilo: Marija Posič iz Umriš; Fani Vuga, gospodinja z Lisce, stara 65 let; Anton Petric, kovač iz Zalovci, star 61 let; Anton Nahigal, delavec iz Debeče vasi, star 30 let; Peter Radič, upokojenec iz »Gorenje vasi«, star 51 let; Marija Šajc, gospodinja iz Korokove vasi, stara 74 let; Marija Kovačič, socialna podpiranka z Vel. Slatiška, stara 62 let.

PREKLIČI

Izbruh prem zdravstvenega izkaznico št. 60010 in jo s tem preklicujemo.

PREKLIČI

Izbruh prem zdravstvenega izkaznico št. 60010 in jo s tem preklicujemo.

PREKLIČI

Izbruh prem zdravstvenega izkaznico št. 60010 in jo s tem preklicujemo.

PREKLIČI

Izbruh prem zdravstvenega izkaznico št. 60010 in jo s tem preklicujemo.

PREKLIČI

Izbruh prem zdravstvenega izkaznico št. 60010 in jo s tem preklicujemo.

Kupim manjšo stanovanjsko hišo v bližnji okolici Novega mesta ali družinsko stanovanje. Naslov v upravi lista (141-61)

Hrano in stanovanje nudim za pomoč pri gospodinjstvu v dopoldanskih urah. Naslov v upravi lista (139-61)

Službo dobi mlajša gospodinja, ki pomočnica pri pekarstvu družini Mra Bergant, Celjska 35, Ljubljana.

Mlada deklica, ki bi pazila na otroka, dobi službo takoj. Kasneje možnost tovarniške zaposlitve. Naslov v upravi lista (139-61)

Belokranjec, pozorišče Slike za vse legatimacije dobite takoj! Prezvam vas fotografiska dela tudi na terenu za amaterje razvijam filme! Šole imajo popusti! OTD, Bošič, Crnomelj (na sprosti banko).

Hrano in stanovanje nudim fantu, ki bi pomagal v prostem času pri kmetičem delu: Grad, Zg. Kaselej 13, Ljubljana-Polje.

Mladega, voljnega prostega mesarskega pomočnika in vajenca sprejme takoj Mesnica s kčavnico. Dol pri Hrastniku.

Našel sem očala z debelimi stekli. Lasnik jih dobi v Potovalnem uradu. Novo mesto.

Uslužbenec se želi spoznati s prijazno in pošteno dolenojko deklico, staro 22-23 let, visoko 130-160 cm. Trajnost strogo zadržana. Cena iz priložnosti odgovorne na: Gorjanski 400, Načlo na Gorjanskem, poštno ležaje.

IZ NOVOGOMESKE PODOBNOŠČINE

Pretekli teden so v novomeški porodnišnici rodile: Marija Stranar iz Otočca — deklica, Marija Pečkar iz Smihelja — deklica, Fani Kralje iz Dolge vasi — deklica, Marija Posič iz Strednjega — deklica, Albina Dragovan iz Svržakov — deklica, Jozefa Zupančič iz Soteske — deklica, Fani Grubar iz Stranske vasi — deklica, Zofija Kostevc iz Krmelja — deklica, Marija Rožih iz Ratača — deklica, Terezija Colarič iz Kostanjevice — deklica, Marija Mirtič iz Jame — deklica, Marija Klobučar z Uršnih sel — deklica, Miroslava Koba s Sinjega vaha — deklica, Marija Bučar iz Dol. Sušice — deklica, Gizela Sedlar iz Sentruperta — deklica, Vida Režek z Vinogorja — deklica, Marija Papež iz Crnomolja — deklica, Anica Stular z Dolja — deklica, Danica Bae iz Sentjanja — deklica, Jozefa Kovačič iz Gor. Brezovice — deklica, Stefka Rifej iz Prečne — deklica, Stanka Rijačev iz Gor. Straže — deklica, Marija Berček iz Soteske — deklica, Marija Abdič iz Stare Lipe — deklica, Amalija Meharišič iz Prečne — deklica, Marija Jenič iz Gabrja — deklica, Rozalija Robek s Trške gore — deklica, Albina Šelak iz Dolenje vasi — deklica, Marija Slak iz Trebnjega — deklica, Marija Kastelic iz Malenske vasi — deklica, Jozefa Klančar iz Šmarjete — deklica, Pepca Simončič iz Javorovice — deklica.

KRONIKA NESREČ

Pretekli teden so se ponestrili in iskali pomoč v novomeški bolnišnici: Franc Suštar, krojač iz Vrhtrebnega, si je na ciklurki poškodoval prste leve roke. Franc Zupanec, rudarski tehnik iz Kobovja, si je pri igranju nogometa poškodoval levo koleno. Neža Drganec, kmetica iz Gabrja, je padla po stopnicah in si poškodovala glavo. Franc Lipar, sam posestnika iz Kronoveca, se je usnel na levo nogo. Stanko Kramarž, posestnik iz Rosalnice je padel pod voz, nanj pa je padla sekira in ga poškodovala. Franc Potočar, upokojenec iz Vel. Bučne vasi, je padel s kamiona in si poškodoval levo nogo. Anton Nahigal, delavec iz Debeče vasi, je padel s koleasa in si poškodoval glavo. Franc Bizjak, upokojenec iz Zabučkova je v sobi padel in si poškodoval desno roko. Praga Kavčič, hči delavca z Brodca, je padla s koleasa in si poškodovala glavo.

BREŽIŠKA KRONIKA NESREČ

Pretekli teden so se ponestrili in iskali pomoč v brežiški bolnišnici: Ivan Glogovič, sofer iz Male doline se je prevrnil s traktorjem in se poškodoval. Jože Božičnik, rudar iz Razkora, je padel pod voz ter si poškodoval glavo. Marija Vutina, gospodinja iz Malega Obrežja, je padla s postrežja in si poškodovala levo roko in nogo. Anton Zagorec, kmet iz Dol. Prekope, je padel z voza in si poškodoval levo nogo.

Novomeška kronika

Ze več mesecev je most v edini novomeški park »Rogov log« zaprt. V začetku je bil potreben le popravlja, ker pa se zanj nihče ni zanimal, ker je pred tedni del mostu kat podrli. Tako park otrokom ni dostopen. Zlasti ne letim, ki jim je namenjen — najmlajšim, ker se z otroškimi vozički po stezi pod Grosovo vilo ne da priti vanj. Tudi igraščo nad Loko je skrajno zanemarjeno, ker v neposredni bližini grada novo osto. Materje z otroki nimajo kam iti. Mnogi v mestu še nimatej sončnih stanovanj in balkonov, kjer bi lahko otroke zadržali; ti ljudje so pristiglij malčke voditi v park, da ne bi bili obočeni na temo in praž v mestu. Kam s temi otroki v letih pomladinskih dneh?

Naše mesto se ponaša v zadnjem času z mnogimi novostmi, da pa izmed njih nimam tistih, ki razumevajo za otroška, igrašča je prava »ramota«!

V ponedeljek, 27. februarja, je ljubljanska Mestno gledališče gostovalo v Novem mestu z 11. delom »Tajnim društvom« PGG. V gledališču sodelujejo: Trefalt, znan iz domačega filma Vema, tokrat v vlogi načelnika

tabornikov, so navdušili naše občinstvo, posebno mladino, ki je loge zaprt. V začetku je bil potreben le popravlja, ker pa se zanj nihče ni zanimal, ker je pred tedni del mostu kat podrli. Tako park otrokom ni dostopen. Zlasti ne letim, ki jim je namenjen — najmlajšim, ker se z otroškimi vozički po stezi pod Grosovo vilo ne da priti vanj. Tudi igraščo nad Loko je skrajno zanemarjeno, ker v neposredni bližini grada novo osto. Materje z otroki nimajo kam iti. Mnogi v mestu še nimatej sončnih stanovanj in balkonov, kjer bi lahko otroke zadržali; ti ljudje so pristiglij malčke voditi v park, da ne bi bili obočeni na temo in praž v mestu. Kam s temi otroki v letih pomladinskih dneh?

Naše mesto se ponaša v zadnjem času z mnogimi novostmi, da pa izmed njih nimam tistih, ki razumevajo za otroška, igrašča je prava »ramota«!

V ponedeljek, 27. februarja, je ljubljanska Mestno gledališče gostovalo v Novem mestu z 11. delom »Tajnim društvom« PGG. V gledališču sodelujejo: Trefalt, znan iz domačega filma Vema, tokrat v vlogi načelnika

Novomeška kronika

Ze več mesecev je most v edini novomeški park »Rogov log« zaprt. V začetku je bil potreben le popravlja, ker pa se zanj nihče ni zanimal, ker je pred tedni del mostu kat podrli. Tako park otrokom ni dostopen. Zlasti ne letim, ki jim je namenjen — najmlajšim, ker se z otroškimi vozički po stezi pod Grosovo vilo ne da priti vanj. Tudi igraščo nad Loko je skrajno zanemarjeno, ker v neposredni bližini grada novo osto. Materje z otroki nimajo kam iti. Mnogi v mestu še nimatej sončnih stanovanj in balkonov, kjer bi lahko otroke zadržali; ti ljudje so pristiglij malčke voditi v park, da ne bi bili obočeni na temo in praž v mestu. Kam s temi otroki v letih pomladinskih dneh?

Naše mesto se ponaša v zadnjem času z mnogimi novostmi, da pa izmed njih nimam tistih, ki razumevajo za otroška, igrašča je prava »ramota«!

V ponedeljek, 27. februarja, je ljubljanska Mestno gledališče gostovalo v Novem mestu z 11. delom »Tajnim društvom« PGG. V gledališču sodelujejo: Trefalt, znan iz domačega filma Vema, tokrat v vlogi načelnika

Novomeška kronika

Ze več mesecev je most v edini novomeški park »Rogov log« zaprt. V začetku je bil potreben le popravlja, ker pa se zanj nihče ni zanimal, ker je pred tedni del mostu kat podrli. Tako park otrokom ni dostopen. Zlasti ne letim, ki jim je namenjen — najmlajšim, ker se z otroškimi vozički po stezi pod Grosovo vilo ne da priti vanj. Tudi igraščo nad Loko je skrajno zanemarjeno, ker v neposredni bližini grada novo osto. Materje z otroki nimajo kam iti. Mnogi v mestu še nimatej sončnih stanovanj in balkonov, kjer bi lahko otroke zadržali; ti ljudje so pristiglij malčke voditi v park, da ne bi bili obočeni na temo in praž v mestu. Kam s temi otroki v letih pomladinskih dneh?

Naše mesto se ponaša v zadnjem času z mnogimi novostmi, da pa izmed njih nimam tistih, ki razumevajo za otroška, igrašča je prava »ramota«!

V ponedeljek, 27. februarja, je ljubljanska Mestno gledališče gostovalo v Novem mestu z 11. delom »Tajnim društvom« PGG. V gledališču sodelujejo: Trefalt, znan iz domačega filma Vema, tokrat v vlogi načelnika

Novomeška kronika

Ze več mesecev je most v edini novomeški park »Rogov log« zaprt. V začetku je bil potreben le popravlja, ker pa se zanj nihče ni zanimal, ker je pred tedni del mostu kat podrli. Tako park otrokom ni dostopen. Zlasti ne letim, ki jim je namenjen — najmlajšim, ker se z otroškimi vozički po stezi pod Grosovo vilo ne da priti vanj. Tudi igraščo nad Loko je skrajno zanemarjeno, ker v neposredni bližini grada novo osto. Materje z otroki nimajo kam iti. Mnogi v mestu še nimatej sončnih stanovanj in balkonov, kjer bi lahko otroke zadržali; ti ljudje so pristiglij malčke voditi v park, da ne bi bili obočeni na temo in praž v mestu. Kam s temi otroki v letih pomladinskih dneh?

Naše mesto se ponaša v zadnjem času z mnogimi novostmi, da pa izmed njih nimam tistih, ki razumevajo za otroška, igrašča je prava »ramota«!

V ponedeljek, 27. februarja, je ljubljanska Mestno gledališče gostovalo v Novem mestu z 11. delom »Tajnim društvom« PGG. V gledališču sodelujejo: Trefalt, znan iz domačega filma Vema, tokrat v vlogi načelnika

Novomeška kronika

Ze več mesecev je most v edini novomeški park »Rogov log« zaprt. V začetku je bil potreben le popravlja, ker pa se zanj nihče ni zanimal, ker je pred tedni del mostu kat podrli. Tako park otrokom ni dostopen. Zlasti ne letim, ki jim je namenjen — najmlajšim, ker se z otroškimi vozički po stezi pod Grosovo vilo ne da priti vanj. Tudi igraščo nad Loko je skrajno zanemarjeno, ker v neposredni bližini grada novo osto. Materje z otroki nimajo kam iti. Mnogi v mestu še nimatej sončnih stanovanj in balkonov, kjer bi lahko otroke zadržali; ti ljudje so pristiglij malčke voditi v park, da ne bi bili obočeni na temo in praž v mestu. Kam s temi otroki v letih pomladinskih dneh?

Naše mesto se ponaša v zadnjem času z mnogimi novostmi, da pa izmed njih nimam tistih, ki razumevajo za otroška, igrašča je prava »ramota«!

V ponedeljek, 27. februarja, je ljubljanska Mestno gledališče gostovalo v Novem mestu z 11. delom »Tajnim društvom« PGG. V gledališču sodelujejo: Trefalt, znan iz domačega filma Vema, tokrat v vlogi načelnika

Novomeška kronika

Ze več mesecev je most v edini novomeški park »Rogov log« zaprt. V začetku je bil potreben le popravlja, ker pa se zanj nihče ni zanimal, ker je pred tedni del mostu kat podrli. Tako park otrokom ni dostopen. Zlasti ne letim, ki jim je namenjen — najmlajšim, ker se z otroškimi vozički po stezi pod Grosovo vilo ne da priti vanj. Tudi igraščo nad Loko je skrajno zanemarjeno, ker v neposredni bližini grada novo osto. Materje z otroki nimajo kam iti. Mnogi v mestu še nimatej sončnih stanovanj in balkonov, kjer bi lahko otroke zadržali; ti ljudje so pristiglij malčke voditi v park, da ne bi bili obočeni na temo in praž v mestu. Kam s temi otroki v letih pomladinskih dneh?

Naše mesto se ponaša v zadnjem času z mnogimi novostmi, da pa izmed njih nimam tistih, ki razumevajo za otroška, igrašča je prava »ramota«!

V ponedeljek, 27. februarja, je ljubljanska Mestno gledališče gostovalo v Novem mestu z 11. delom »Tajnim društvom« PGG. V gledališču sodelujejo: Trefalt, znan iz domačega filma Vema, tokrat v vlogi načelnika

Novomeška kronika

Ze več mesecev je most v edini novomeški park »Rogov log« zaprt. V začetku je bil potreben le popravlja, ker pa se zanj nihče ni zanimal, ker je pred tedni del mostu kat podrli. Tako park otrokom ni dostopen. Zlasti ne letim, ki jim je namenjen — najmlajšim, ker se z otroškimi vozički po stezi pod Grosovo vilo ne da priti vanj. Tudi igraščo nad Loko je skrajno zanemarjeno, ker v neposredni bližini grada novo osto. Materje z otroki nimajo kam iti. Mnogi v mestu še nimatej sončnih stanovanj in balkonov, kjer bi lahko otroke zadržali; ti ljudje so pristiglij malčke voditi v park, da ne bi bili obočeni na temo in praž v mestu. Kam s temi otroki v letih pomladinskih dneh?

Naše mesto se ponaša v zadnjem času z mnogimi novostmi, da pa izmed njih nimam tistih, ki razumevajo za otroška, igrašča je prava »ramota«!

V ponedeljek, 27. februarja, je ljubljanska Mestno gledališče gostovalo v Novem mestu z 11. delom »Tajnim društvom« PGG. V gledališču sodelujejo: Trefalt, znan iz domačega filma Vema, tokrat v vlogi načelnika

Ze več mesecev je most v edini novomeški park »Rogov log« zaprt. V začetku je bil potreben le popravlja, ker pa se zanj nihče ni zanimal, ker je pred tedni del mostu kat podrli. Tako park otrokom ni dostopen. Zlasti ne letim, ki jim je namenjen — najmlajšim, ker se

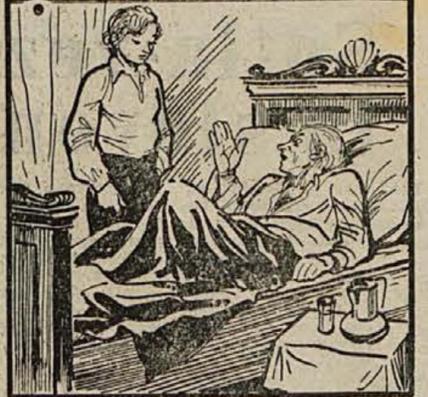
13. »Ranjen? Bodite no pametni!« je odgovoril doktor. »Zadela ga je kap, kot sem mu onkrat pre-rokoval. Pomirite se, mati, pojedite k možu in mu nič ne povejte, kaj se je tu-le pripetilo.« Moral sem prinesli skledo vode. Tedaj je doktor zavilaj kapitanu rokav in odkril mišičasto roko, ki je bila vsa do kraja tetovirana. Razločno sem videl napisano njegovo ime »Bill Bones« in blizu rame so bile narisane vislice, na katerih je bingljaj mož. Doktor mu je odprl žilo in čez čas je tudi kapitan od-pril oči.

14. Potem je nakremžil obraz, pogledal zdravnika in zaklical: »Kje je Črni pes?« »Tule ni nobenega Črnega psa,« je dejal doktor, »seveda, če ne mislite morda samega sebe. Pili ste rum in zadela vas je kap in če boste tako nadaljevali, boste kmalu od-romali v krstvo deželo.« Pobralla sva ga s tal in ga z združenimi močmi spravila po stopnicah do postelje. Glava mu je padla na blazino in spet se je onesvestil. »Naj leži teden dni,« je dejal doktor, »tako bo zanj najbolje in za vas vse.«

15. Okoli poldne sem nesel kapitanu nekaj hladne pijače. Toliko me je moledeval za kozarek ruma in se mi dobrihal, da sem mu ustregel. Nato je spregovoril: »Teden dni ne smem ležati, sicer mi prinesejo semkaj črno pismo. Lopovi, sodruga, ki bi rada kradla, kar je last drugoga. Prav nič se jih ne bojim, tovariš. Razviti hočem še eno jadro in jih spet speljati na led. Ali si videl, Jim, mornarja danes, Črnega psa? To je hudoben človek, toda drugi so še večji hudobneži.«

16. Čez čas je nadaljeval: »Polastiti se hočejo moje mornarske skrinje. Če pridejo s črnim pismom, sedi na konja in odjezdi k onemu doktorju Skazi in mu reci, naj skliffe vse, kar leze in gre, kajti tu bo zasačil ladijsko moštvo starega Flinta in naj pobije vse, vse, kar je še ostalo živo. Bil sem prvi podčastnik gusarja Flinta in čdni vem, kje je tisti...« Dal mi je zemljevid, ko je ležal na smrtni postelji, toda glej, da boš molčal, dokler mi ne prineseš črna pisma ali dokler ne zagledaš Črnega psa ali pa mornarja z eno nogo.«

Umetni zobje za krave

Tovarna v Sandvikenu na Švedskem, ki izdeluje razne predmete iz jekla, pripravlja proizvodnjo — umetnih zob za krave! Pobudo so dobili iz Južne Amerike, od tamošnjih živil-norejcev, ki imajo velike težave: trava je namreč zelo trda in krave rade izgubijo svoje naravne zobe. Neki farmar si je pomagal za neke vrste jeklenim zobovjem za krave in bil prav zadovoljen z uspehom. To so zvedeli v tej švedski tovarni in sklenili, da uresničijo in izpo-izpolnijo farmarjevo zamisel. Upajo, da bodo svoj proizvod prodali največ prav v Južno Ameriko

Samo 80 kilometrov

V Angliji je največja dovo-ljena hitrost za avtomobile 80 kilometrov na uro. Ta odlok so izdali pred kratkim zato, da bi zmanjšali število avtomobilskih nesreč, ki so v zadnjem času stalno naraščale.

NEKAJ OKROGLIH

REKLAMA
Fotograf je razobesil nov cenik: »Slike, kakršni ste v resnici: 200 din; slike, kakršni mislite, da ste: 400 din; slike, kakršni bi radi bili 700 dinarjev.«

NAIVNEZ
»Ali boste poklicali na pomoč, če vas poljubim?«
»Kako? Kaj potrebujetej pomoči?«

VZROK
»Moje slike, ki ste mi jih naredili, so slabše kot tiste pred desetimi leti, potoh: da-ma fotografu.
»Kaj hočete, gospa, takrat, ko sem vas nazadnje fotogra-firal, sem bil deset let mlaj-ši.«

DVOMLJIVO
»Vsa potrebna žvila jem-ljem v trgovini s samopostrež-bo.«
»Jaz sem jih tudi, dokler me niso zasačili.«

JAMSTVO
»Zakaj pa imate v vaši tr-govini magnetofonske posnet-ke blejanja?«

DANES DVE SOLSKI
— Mamica, poznal sem dečka, ki ga je mama peljala v solo po dežju, pa je dobil angino in da-vice in pljučnico in potem se ...

— Peter, tole je viselo v kinu, naj bom pa obesil pred našo solo!

— Peter, tole je viselo v kinu, naj bom pa obesil pred našo solo!

1. aprila - popis prebivalstva

Popis bo obsežnejši kot dosedanj in bo vseboval tudi nekatere novosti po predpisih po sebnega zakona

V vseh krajih potekajo obsežne priprave za popis prebivalstva, ki bo od 1. do 7. aprila. V zveznem zavodu za statistiko, ki organizira tretji povojni popis, so pred kratkim končali posvetovanje z republiškim inštruktorji. Le-ti bodo na posebnih tečajih seznanili z metodami in tehniko popisa najprej okrajne in ob-štinske organe, preko njih pa se bo okrog sto tisoč po-pisovalcev pripravilo za svo-je delo.

Letošnji popis bo obsež-nejši in bolje pripravljen kot prejšnji: zajel bo »širši pro-gram«, ki ga priporočajo na

mednarodnih sestankih stati-stikov za takšne akcije. Popis prebivalstva ni zamišljen kot navadna statistična akcija, temveč je družbenega pomena, kar lahko sklepamo tudi iz te-ga, da bodo izvedli popis prvič v zgodovini jugoslovanske sta-tistike po smernicah in pred-pisih posebnega zakona.

Zbrane podatke bodo ob-delali v novostanovljenem elektronskem centru. Tako bo dal popis podrobno sliko vseh velikih sprememb, ki so nastale od leta 1953 in ki jih z ostalimi statističnimi metodami ne bi mogli točno določiti. Spomni-mo se samo, da je v tem ob-dobju padlo število kmetijskega prebivalstva za 12 odstot-kov da je zaradi migracije teh ljudi v mesta in industrijo in zaradi sto tisočev mladih ljudi, ki so končali šole, danes struktura prebivalstva precej drugačna, da je uvedba in kre-pitev družbenega upravljanja in komunalnega sistema privedla do velikih sprememb na vseh področjih življenja in dela.

Kako pomemben bo popis, kažejo že nekatere okoliščine. Popis poteka v takem času, da bo omogočena primerjava z razvojem v drugih deželah. Pri popisu bodo zajeli tudi stanovan-ja, kar bo dalo izčrpane po-datke o dosežkih, položaju in potrebah na tem področju. Popis bodo izvedli leto dni za popisom kmetijstva (ta je bil ma-jana lani), tako da bodo lahko primerjali podatke obeh sta-tističnih akcij.

Strokovnjaki zaradi tega opo-zarjajo, da bodo podatki popisa, ki jih bodo obdelali, razporejeni v tabele in natisnili v elektronskem centru, že v kratkem času na raz-polgo za proučevanje. Razen tega bodo urejeni za vsako od 23.000 ju-

goslovanskih naselij posebej, tako da bodo samoupravni organi, od najvišjih do najnižjih, imeli prve podrobno dokumentacije.

V zveznem zavodu za statisti-ko so na osnovi poskusnega popi-sa, ki je bil lani, pripravili ob-rznce za popis, v katerih je precej tehničnih in metodoloških novosti. Da bi olajšali delo popisovalcem in državljanom, so ob vsakem vpra-sanju navedli tudi vrsto možnih odgovorov. Tako bodo za dobjeni podatek samo obkrožili ustrezno številko. Na primer: za vprašanje o pismenosti so predvideni trije odgovori: 1. čita in piše, 2. samo čita, 3. nepiše. Podobno bodo razvrščeni tudi odgovori na vprašanja o poklicu in kvalifika-cijah, tako da se bodo izognili tež-avam, ki so se javljale pri prejš-njih popisih. Da bi dobili kar naj-bolj točen pregled šolske izobrazbe in bi lahko potem na tem pod-

Standardno stanovanje — 2 sobi

Sodeč po graditvi stanovanj v zadnjih letih, vidimo, da se pri nas čedalje bolj usmerja v dvosobno stanovanje, vsaj v mestih. Pregled, izdelan na osnovi proučevanja struk-ture stanovanjskega fonda v 346 večjih in manjših jugoslo-vanskih mestih, je pokazal, da 37 odstotkov stanovanj tvorijo dvosobna stanovanja, 35 odstotkov enosobna, trisobnih je okrog 13 odstotkov, štirisobnih 6 odstotkov itd. Ta soraz-merja pa se iz leta v leto spre-menjajo v korist dvosobnih stanovanj, ki najbolj ustrezajo večini jugoslovanskih družin. Od vseh in letu 1959

Sončni štedilnik

V Indiji, kjer je dovolj sonca, so začeli izdelovati sončne štedilnike. Parabolično zrcalo zbere sončno svetlobo in jo usmeri na lonec za kuhanje. Uspeh je isti kakor pri električnem lon-cu za 300 vatov.

ročju primerjali z drugimi drža-vami, bo na vprašanje dvojen od-govor: ali je državljan neko šolo končal ali ne in koliko razredov oziroma letnikov posamezne šole ali fakultete ima.

Nekatera vprašanja na po-pisni poli (razen tega bo treba izpolniti še polo za gospodinj-stvo in v mestih vprašalno po-lo za stanovanje), naj omogo-čijo boljši pregled notranje mi-gracije, ki je bila v povojnih letih zelo intenzivna. Če ne ži-vi v kraju, kjer se je rodil, bo državljan odgovoril na vpraš-anja: od kod ste se preselili? Kdaj ste se preselili? Kraj, v katerem delate? Statistiki so prepričani, da bodo odgovori na ta vprašanja odkrili mnoga pomembna in zanimiva dejstva o gibanju prebivalstva v po-vojnih letih. (Pres-servis)

Pozdrav iz tovarne Jugotanin v Sevnici: vsak dan odpošljejo vagon strojil v najrazličnejše kraje države...

—No, pogovarjal si se brez konca in kraja, je nezadovoljno rekel Kolja in prilezel iz grna. —Od čakanja bi bil kmalu zaspal. No, ti bo mama dovolila? —Ne! Brez spremstva katerega starejšega človeka vaju ne pustim, pravil. —Kje bova pa našla takega spremljevalca? Kdo bo hotel z nama? Pa tudi mu ne moreva povedati o vsem, kar namerava storiti, je rekel Kolja. —Potiho, je rekel Saša, —lahko kdo prisluškuje. Saj veš, tisto o sanitu in drugem evva samo midva... Kje je puška? Jo bova preizkusila? —S puško, zavito v krpe, sta stopila v čolin in odveslala na levo obalo Donjece. Ko sta Saša in Kolja pristala na drugi strani reke, je pri Tropininovih potrkal Gorčakov. —Spet v solzah, Galina Arkadjevna? Samo brez potrebe se mučite... Prišel sem, ker se dolgočasim. Gorčakov je vzdihnil. —Rad bi se malo potepal po Doniecu, se odpočil od vojne, se malo razgledal, pa kaj, ko ne poznam teh krajev. —Galina Arkadjevna se je spomnila pomen-ka s sinom in si rekla: Kaj če bi pregovorila Sašo in Kolja, da bi ga vzela s seboj. Oficir, izkušen človek... —Če stopim v službo, bom lahko dobil do-pust šele čez enajst mesecev, je nadaljeval Gorčakov, raztreseno ogledoval sobo in opaza-val izraz na licu Tropininove žene. —Spet brez miru... ponoči in podnevi. Ali bi mogel člo-več delati le osem ur, ko ljudje, če je treba, dajo od sebe vse, samo da bi obnovili porušeno domovino? —Res ni se lahko vzdržati, je potrdila Ga-lina Arkadjevna in pogledala na uro. Morala se je pripraviti, obični delovno haljo. —Vsi delajo. —Gorčakov je vstal. —Oprostite... zadržujem vas. Grem... Mi-mogrede še vprašanje: boste zvečer prišli v klub? Iz mesta so prispeli gledališčeniki in bodo ostali le dva dni. Jaz imam čas, pa lahko vam in sinu preskrbim vstopnico. Hočete? —Jaz danes nikakor ne utegnem, se je opravičila Galina Arkadjevna. —Vprašala bom Sašo, morda bi on šel z nami. —Kje pa je? —Z reke je odjeknil strel. Galina Arkadjev-na se je ustrašila in se zmedeno nasmehnila. —To sta Saša in Kolja. Sta že nekje stak-nila puško. —Ali se ne bojite...? Gorčakov je malo pomislil in nadaljeval: —Ali se ne bojite, ker se vaš sin tako svobodno vede? —Žena je malo pomolčala, nato pa odgovorila: —Za sedaj še ne. —Gorčakov se je poslovil. Galina se je pre-oblekla in vzela platneno torbo. Po delu bo morala po kruh. Z žalostnimi mislimi je sto-pila iz hiše.

S klopi je naglo vstal Gorčakov in Saševa mati se je kar stresla. —Prestrašili ste me. Zamislila sem se in vas sploh nisem opazila. —Oprostite mi, prosim vas! Ker sem že bil tu, sem vas počakal, da nekaj vprašam. Vi imate čoln. Prodajte mi ga ali pa posodite. Rad bi se malo odpočil, a tako ljubim naravo. —Veste, čoln ni moj. Dečka sta ga sama naredila. Pomenite se z njim, morda ga vama posodita. —Brez vas ne bom ničesar dosegel, se je nasmehnil Gorčakov. —Kje pa sta fanta? Bom poskusil. —Prepeljite se na drugo stran reke. Toda v gozdu ju boste težko našli, raje počakajte na obali... Zdaj pa moram na delo. —Galina Arkadjevna je zavila v ulico, Gorčakov je pa krenil proti obali in splooma s pogledom lahkotno požiral vse, kar je bilo na dvorišču. —Na reki je našel kamen, ga potegnil na suho in se usedel nanj. Ujel je na vodi dolg prot in začel besno mlattiti po pesku, kakor da hoče stresiti iz sebe vso svojo jezo. —In jezen je bil res. Ze dva tedna je v Kruti gori, pa se ne ve nič več ko prej. Iz Tropi-ninove beleznice je vedel za kraj, kjer je ostal geologov čoln, toda sam ga ne sme iti iskat, ker bi s svojim vedenjem lahko zbudil sum. Mimo tega — ali bi tam sploh našel kaj takega, kar bi mu pokazalo, kje je sanit? Ves čas, kar biva v Kruti gori, je nenčno zahajal v gostilne, restravracije in menze pa prislu-škoval, vendar ni ujel niti ene besede, ki bi mu pokazala pot k sanitu. Poskušal je govoriti s krutogorskim topilničarji. Po prvem vprašanju, če bi lahko dobil službo v njihovi tovarni, so ga delavci pogledali pozorno in z odkrito nezaupljivostjo ter mu svetovali, naj se obrne na oddelek za kadre v tovarni. Ali bi se res moral zaposliti v tovarni, da doseže svoj cilj? Njegovi dokumenti so seveda v re-du, toda časa nima preveč... Bolje bo pre-govoriti Sašo, da bi šla skupaj iskat očetove stvari...

Razburjena od uspešnega preizkusa puške (kroglo se prebijale debelo desko) sta Saša in Kolja sedla v čoln. Kolja je prijel za vesla, Saša pa začel sanjariti o Sedmogorju, kjer so očetove stvari. Nenadoma je opazil Gorčakova. —Spet ta debelookec... je rekel nejevolj-no. —Le zakaj kar naprej obiskuje mamoo? —Čemu se zmeraj jezis nani? je rekel Kol-ja. —Če bi ne bilo njega, bi midva ničesar ne vedela... že veš, o čem... —Mora se odpočiti od vojne, se je porogal Saša. —Vsi delajo, on se pa vlači po gostilnah. —Tudi Kratim, kar se je vrnil, nič ne dela. —Mama pravi, da je Kratim bil tak tudi pred vojno. Samo okrog se je potepal in špe-kuliral.

Ali poznate domače kraje?

DRAGI PIONIRJI!

Na zadnje slikovno uganko smo dobili 85 pravih rešitev (med pionirje se radi »prišteje-jo« tudi številni starejši reše-valci, ki jih pri zrebanju seveda ne upoštevamo! Ta kotichek je namenjen pionirjem in in pionirkam!) Odgovoriti je bilo treba takole: 1. VINIŠKI GRAD S KOLPO; 2. pesnik OTON ZUPANČIČ; 3. v ljud-sko republiko HRVATSKO. Zreč je tokrat izbral takole:

1. nagrada (1000 din) dobi Ivan Vrbanec, Dalnje njive 6, p. Vinica pri Crnomlju; dve knjigi (slikanico NEPOKORJE-NI BREGOVI) pa dobita: Franciška Kump, 6.a razred osnovne šole, p. Dragatuš, in Angelca Muhič, 6.b razred osnovne šole, p. Vinica pri Cr-nomlju.

Danes je na vrsti malo težja uganka. Do torika, 7. marca, nam odgovorite na sledeča vprašanja:

1. Kaj predstavlja silka?
2. Nadmorska višina točke, kjer stoji ta hiša?
3. Naštet vsaj 3 znane vrhove, ki se vidijo s hriba nad tem domom.

Na ovoj, v katerem boste poslali čitljivo napisano rešitev, napišite SLIKOVNA UGANKA. Ne pozabite: zadnji rok za sprejemanje rešitev: torek, 7. marec 1961!

Lepo Vas pozdravlja Vaš DOLENJSKI LIST

